

PRVA I DRUGA SOLUNJANIMA

Jul, avgust, septembar 2012.

Sadržaj:

1. Jevanđelje dolazi u Solun.....	5
2. Očuvati odnose s bližnjima i Bogom.....	13
3. Solun u Pavlovo vreme.....	21
4. Radosni i zahvalni.....	29
5. Apostolski primer.....	37
6. Prijatelji zauvek.....	45
7. Živeti svetim životom.....	53
8. Mrtvi u Hristu.....	61
9. Završni događaji.....	69
10. Crkveni život.....	77
11. Obećanje progonjenima.....	85
12. Antihrist.....	93
13. Očuvati crkvu vernom.....	101

PRVA I DRUGA SOLUNJANIMA

Autor: Jon Polin

Broj 3/2012.

Priprema:

Hrišćanska adventistička crkva, Odeljenje za subotnu školu
www.subotnaskola.org

Odgovara: Igor Bosnić

Prevod: Milan Šušljić

Lektura: Mirjana Đerić

Izdaje: TIP »PREPOROD«, Beograd

Za izdavača:

Dragan Pejovski,
11000 Beograd, Radoslava Grujića 4

Tabele zalaska Sunca priprema mr Radomir Grujić

Štampa: »Preporod« Beograd, 2012.

Tiraž: 1300

UVOD

KADA SE GOSPOD SPUSTIO S NEBA

Pedesetih godina prošlog veka irski pisac Semjuel Beket, dobitnik Nobelove nagrade za književnost, napisao je dramu pod naslovom »Čekajući Godoa«, o dvojici nesrećnih beskućnika koji sede uz ivicu drumu čekajući nekoga po imenu Godo, koji će doći da ih spase od besmislenosti i beznačajnosti života.

»Da li je njegovo ime Godo?« – pita Estragon.

»Mislim da jeste« – odgovara Vladimir.

I dok Estragon i Vladimir tako stoje, napajajući se jalovom nadom da će Godo zaista doći, povorka ljudskih paćenika tetura, paradira, šepa i udara nogama prolazeći pored njih. Umorni, ne toliko od sveukupnog bola života koliko od njegove beskorisnosti, pokušavaju da nađu rasonodu u činjenju dobrih dela, kao što je podizanje slepog čoveka koji se spotakao.

»Hajde da krenemo na posao!« – reče Vladimir. »Za tren oka svega će nestati i mi ćemo ponovo biti sami, usred ništavila.« Međutim, kada je Vladimir pružio ruku, pao je i više nije mogao da ustane.

Uprkos mnogim obećanjima da će se Godo pojaviti, život im je u međuvremenu izgledao tako bedan da su odlučili da se obese. Pošto nisu imali užeta, Estragon je uzeo kaiš koji je držao njegove pantalone, te su mu one odmah spale. Isprobavajući čvrstinu kaiša, povukli su svom snagom, kaiš se pokidao i oni su se srušili na tlo. Odlučili su da traže bolje uže i da kasnije ponovo pokušaju.

»Sutra ćemo se obesiti« – rekao je Vladimir. »Ukoliko Godo ne bude došao.«

»A ako dođe?« – upitao je Estragon.

»Onda smo spaseni.«

Tajanstveni Godo nikada nije došao, što znači da nisu bili spaseni. Naravno, nije ni trebalo da budu. Osnovna Beketova misao u drami bila je da pokaže besmisao i beznađe života.

Kakve li suprotnosti pogledu na život koji nam je predstavljen u Bibliji! I posebno, kakve li suprotnosti gledištu sadržanom u poukama za ovo tromesečje, koje govore o dve poslanice apostola Pavla upućenim vernicima u Solunu.

Slično dvema ličnostima u Beketovoj drami, Solunjani su se suočavali sa stresom, napetošću, borbama, čak i surovim progonstvom. Drugim rečima, život se njima, kao i svima nama, pokazivao sa svoje mučnije strane. Kako bi lako i razumljivo bilo da i oni budu obuzeti osećajem uzaludnosti, da padnu u zamku nihilizma, pesimizma, svega onog što je Beket prikazao u svojoj drami! Umesto toga, Solunjani su gajili pouzdanu nadu, nadu utemeljenu na onome što je Hristos učinio za njih, nadu koja je ukazivala na najveće obećanje – obećanje o Drugom Hristovom dolasku (čemu se Beket takođe rugao). Iako je Pavle ukoravao Solunjane, iako su oni u crkvi imali problema što se tiče ponašanja, teoloških problema (zar vam to ne zvuči poznato?), Pavle upućuje upravo njima, ali i nama, najneverovatnije reči koje uzdižu i ulivaju nadu, kakve se retko mogu sresti u celokupnoj nadahutoj literaturi.

»Jer će sam Gospod sa zapovijeshću, s glasom arhanđelovijem, i s trubom Božjom sići s neba i mrtvi u Hristu vaskrsnuće najprije, a potom mi živi, koji smo ostali, zajedno s njima bićemo uzeti u oblake na susret Gospodu na nebo i tako ćemo svagda s Gospodom biti. Tako utješavajte jedan drugoga ovijem riječima« (1. Solunjanima 4,16-18).

Ovo ne može zvučati slavnije, niti odisati većom nadom, zar ne?

U toku ovog tromesečja, prateći Pavlove poslanice Solunjanima, dobićemo uvid u život rane hrišćanske Crkve – gradske crkve, i sagledati neke od borbi i izazova s kojima se ona suočavala, *uključujući i poteškoće koje su proizlazile iz činjenice da se Hristos još nije vratio*. Zadivljujuće je, takođe, koliko god da su se njihove okolnosti razlikovale od naših, što se načela, sadržana u Pavlovim rečima upućenim Solunjanima, odnose na probleme s kojima se i mi suočavamo dok čekamo ne nekog tajanstvenog Godoa, već Gospoda Isusa Hrista, čija smrt na krstu prilikom Njegovog prvog dolaska garantuje da će se On vratiti u slavi svog Drugog dolaska.

JON POLIN je dekan na Teološkom fakultetu Univerziteta Loma Linda u Kaliforniji.

JEVANĐELJE DOLAZI U SOLUN

Tekstovi za proučavanje: Dela 16,9-40; 17,1-4. 12; Jeremija 23,1-6; Isaija 9,1-7; Isaija 53; Rimljanima 1,16.

Tekst za pamćenje: »Toga radi i mi zahvaljujemo Bogu bez prestanka što vi primivši riječ čuvenja Božjega primiste ne kao riječ čovječiju, nego kao što zaista jeste riječ Božju, koja i čini u vama koji vjerujete« (1. Solunjanima 2,13).

Ključna misao: Naša sigurnost u Božja obećanja mora biti utemeljena na našoj sigurnosti u Njegovo Sveto pismo.

Mladi pastor je sedeo u dvorištu crkve s mladom devojkom koja se upravo krstila. Na njegovo veliko iznenađenje, ona je kazala: »Moram ponovo da se krstim.«

Kada je pastor upitao zašto, devojka je odgovorila: »Ima nešto što starijem pastoru nisam ispričala o svom životu!«

I tako je započeo dugačak razgovor o oprostjenju u Hristu, koji je ona željno upijala. Kada je pastor završio svoju molitvu zajedno s njom, snažna kiša ih je promočila do kože. Blistavih očiju, mlada devojka je uzviknula: »Sada sam se ponovo krstila!«

Milosrdni Bog daje žive dokaze, kao što je ta neočekivana kiša, da osvedoči vernike da su pravi pred Njim. Međutim, naše poverenje u Boga biće još čvršće utemeljeno ako je zasnovano na jasnim učenjima Njegove Reči. U ovoj pouci ćemo videti da je ispunjavanje proročanstava pružalo siguran oslonac novoobraćenim vernicima u Solunu.

PROPOVEDNICI MORAJU DA PLATE CENU

Čitaj tekst u Delima 16,9-40. Prema tim stihovima, zašto su Filibljeni tako negativno odgovarali na pozive jevanđelja? Koje važno načelo možemo da prepoznamo u njihovoj reakciji, načelo koga uvek moramo biti svesni? Na koje se još načine ovo načelo može ispoljavati, čak i u životu onih koji tvrde da su hrišćani?

Jevanđelje je radosna vest o Božjem moćnom delovanju preko Hrista, delovanju koje dovodi do oproštenja, prihvatanja i preobraženja (Rimljanima 1,16.17). Kroz greh, celi svet je bio osuđen; kroz Isusovu smrt i uskrsenje, celi svet je dobio novu priliku da stekne večni život koji je Bog od samog početka namenio svim ljudima. Božje moćno delo ostvareno je za nas dok smo još bili grešnici (Rimljanima 5,8). To delo otkupljenja učinjeno je izvan nas, učinio ga je Isus, i mi mu ne možemo dodati ništa – baš ništa! Ipak, jevanđelje postaje stvarnost u našem životu tek kada prihvatimo ne samo njegovo osuđenje naših greha već i Božje oproštenje tih greha u Isusu Hristu.

Pošto je jevanđelje tako dobra i radosna vest i pošto je besplatno, zašto bi mu se neko odupirao, zašto bi se borio protiv njega? Odgovor je jednostavan: prihvatanje jevanđelja nas poziva da odbacimo poverenje u sebe i u svetovne vrednosti, kao što su novac, moć i seksualna privlačnost. Novac, seks i moć staju na stranu dobra tek kada se potčine Božjoj volji i Njegovim putevima. Međutim, kada ljudi prionu uz te beznačajne stvari kojima zamenjuju sigurnost jevanđelja, jevanđelje i oni koji ga objavljuju postaju za njih pretnja.

Pročitaj tekst u 1. Solunjanima 2,1.2. Pavle i Sila ušli su u Solun u bolovima, noseći na svom telu ožiljke i rane zadobijene prilikom bičevanja i utamničenja u Filibi (Dela 16,22-24). Međutim, dokazi moćne Božje sile (Dela 16,26.30.36) ohrabрили su njihovo srce. Smelo su ušli u sinagogu u Solunu, uprkos bolovima, i govorili o Mesiji koji je promenio njihov život i poslao ih da propovedaju radosnu vest u mestima gde se ona do tada nikada nije čula.

RAZMISLI: Koje svetovne vrednosti, ukoliko ne budemo pažljivi, mogu da nas udalje od Gospoda? Zašto je tako važno da zadržimo krst i njegovo značenje uvek u središtu svojih misli, a posebno onda kada privlačnost sveta izgleda najjača?

PAVLOVA STRATEGIJA PROPOVEDANJA

Šta nam tekst u Delima 17,1-3 kaže o Pavlovoj strategiji propovedanja u Solunu - kada, kako i gde?

Iako Prva poslanica Solunjanima spada u Pavlove najranije poslanice, njegova teologija i njegova misionarska strategija bili su već veoma razvijeni u vreme kada je stigao u Solun.

Prvi korak u Pavlovom misionarskom radu bio je da dođe u lokalnu sinagogu u Subotu. Bilo je to potpuno prirodno, jer je Subota bila najbolje vreme da se približi najvećem broju Jevreja. Međutim, nešto više od same misionarske strategije bilo je ovde na delu. Pavle bi odvojio vreme za molitvu i bogosluženje u Subotu čak i kada mu nijedna sinagoga i nijedan Jevrejin ne bi stajali na raspolaganju (Dela 16,13).

Nije bilo ništa neuobičajeno u to doba da Jevreji pozovu posetioce da govore u sinagogi, posebno ako su iz Jerusalima, kao što je bio slučaj sa Pavlom i Silom. Vernici su bili željni da čuju novosti o životu Jevreja u drugim mestima. Osim toga, bili su zainteresovani da saznaju da li su posetioći došli do nekih novih saznanja u toku svog proučavanja Biblije. Prema tome, Pavlova strategija se prirodno uklapala u atmosferu sinagoge.

Drugi korak u Pavlovoj strategiji bio je da govori neposredno iz spisa na koje su Jevreji bili navikli, iz spisa Staroga zaveta. Započeo je i temom za koju su se Jevreji njegovog vremena veoma interesovali, temom o Mesiji («Hristos» je grčka reč koja znači isto što i jevrejska reč »Mesija«: vidi Dela 17,3). Služeći se tekstovima Starog zaveta, Pavle je pokazao da Mesija najpre mora da postrada pa da tek onda stekne slavu koja je Jevrejima bila tako bliska. Drugim rečima, omiljena, slavna verzija Mesijine misije predstavljala je samo jedan deo ukupne slike. Kada se Mesija bude prvi put pojavio, biće napaćeni sluga pre nego carski pobednik.

Treće, uspostavivši novu sliku Mesije u njihovim mislima, Pavle je nastavio da govori o Isusu. Objasnio je koliko je Isusov život bio u skladu sa biblijskim proročanstvima, koja je upravo zajedno s njima proučio. Nema sumnje, dodao je i priču o svojim nekadašnjim sumnjama i protivljenju, govoreći i o osvedočavajućoj sili svog ličnog susreta sa uzvišenim Hristom. Prema tekstu u Luka 24,25-27; 44-46, Pavlov način propovedanja u Solunu sledio je isti plan kojim se Isus poslužio kada je sa svojim učenicima razgovarao posle uskršenja.

RAZMISLI: Zapazi da se Pavle potrudio da se približi ljudima tamo gde su se nalazili, služeći se njima poznatim pojmovima. Zašto je ta strategija tako važna? Razmisli o onima do kojih želiš da dopreš. Kako da naučiš da kreneš sa njihovog stanovišta, a ne sa svog sopstvenog?

DVA GLEDIŠTA O MESIJI

Još od prastarih vremena, čitaoci Starog zaveta primetili su da proročanstva ukazuju na Mesiju iz više perspektiva. Većina Jevreja i prvih hrišćana naglašavaju dva osnovna pristupa u mesijanskim proročanstvima. S jedne strane, postoje tekstovi koji upućuju na carsku prirodu Mesije: na cara pobjednika koji će doneti pravdu narodu i proširiti granice Izraela do krajeva Zemlje. S druge strane, ima i tekstova koji nagoveštavaju da će Mesija biti napaćen sluga, prezren i odbačen. Pogreška koju su mnogi činili sastojala se u tome što nisu shvatili da se svi ti tekstovi odnose na jednu te istu osobu – da su u pitanju samo razni aspekti Njegovog rada u različito vreme.

Čitaj tekstove u Jer. 23,1-6; Is. 9,1-7; 53,1-6; Zah. 9,9. Navedi karakteristike budućeg Izvavitelja koje nalaziš u njima. Koja se vrsta međusobno suprotnih slika o Mesiji ovde pojavljuje?

Ovi tekstovi su dolazak Mesije unapred činili zagonetnim. S jedne strane, carski mesijanski tekstovi obično nisu sadržavali nagoveštaje o Njegovim patnjama i poniženjima. S druge strane, tekstovi o napaćenom Sluzi obično su opisivali Mesiju kao osobu koja nema mnogo vlasti ni svetovnog autoriteta. Način na koji su Jevreji Isusovog vremena rešavali ovaj problem bio je da tekstove o Mesiji kao sluzi proglašavaju simbolom celog svog naroda i njegovih stradanja u toku izgnanstva i podjarmljenosti. Uklanjajući tako ove tekstove iz mesijanske jednačine, mnogi Jevreji su očekivali carskog i pobjedničkog Mesiju. Taj Car, sličan Davidu, izbacio je okupatore i obnoviti mesto Izraela među narodima.

Naravno, osnovni problem sa uklanjanjem tekstova o napaćenom Sluzi iz mesijanske jednačine ogleda se u tome što postoji nekoliko značajnih starozavetnih tekstova koji spajaju te dve osnovne karakteristike Mesije u jednu jedinstvenu sliku. Oni opisuju istu osobu. Ono što je manje jasno na prvi pogled jeste pitanje da li se te suprotne karakteristike pojavljuju istovremeno ili u različito vreme.

Kao što je pokazano u Delima 17,2,3, Pavle je poveo solunske Jevreje kroz te mesijanske tekstove Starog zaveta i naveo ih da zajednički ispituju njihovo značenje.

RAZMISLI: U stara vremena, Jevreji nisu imali jasne poglede o Prvom dolasku Mesije. Danas, nalazimo velike nedoumice i o Drugom Njegovom dolasku. Šta nam to govori o potrebi da se uloži istinski napor u cilju razumevanja biblijske istine? Zašto lažne nauke stvaraju toliko problema?

STRADANJE PRE SLAVE

Isus je, kao i Pavle, proučavao Stari zavet i izveo zaključak da Mesija mora da »pretrpi i da uđe u slavu svoju« (Luka 24,26). Tekst u Luki 24,26. koji kaže »treba da« oslanja se na istu reč kao i tekst u Delima 17,3 gde Pavle kaže da Mesija »treba da« strada. Prema Isusu i Pavlu, stradanje pre slave bilo je zapisano u proročanstvima mnogo pre nego što je trebalo da se stvarno dogodi. Postavlja se zato pitanje na osnovu kog starozavetnog teksta su došli do tog zaključka?

Verovatno su primetili da su mnoge starozavetne ličnosti morale da prođu kroz duži period stradanja pre nego što su ušle u slavno razdoblje svog života. Josif je proveo nekih trinaest godina u tamnici pre nego što se uzdigao do uloge prvog doglavnika egipatskog Faraona. Mojsije je proveo četrdeset godina čuvajući ovce u pustinji pre nego što je preuzeo dužnost moćnog predvodnika Izlaska. David je proveo mnogo godina kao begunac, deo od toga u stranim zemljama, pre nego što je bio pomazan za cara. Danilo je bio ratni zarobljenik, čak osuđenik na smrt pre nego što je dobio dužnost prvog ministra. U pričama o ovim starozavetnim ličnostima, Božjim slugama, kao da se kriju simboli Mesije koji će stradati i biti ponižavan pre nego što u potpunosti dobije carsku ulogu.

Potvrda ovog novozavetnog tumačenja nalazi se u najcitiranijem starozavetnom tekstu: Isaija 53. Napaćeni Sluga u Isaiji bio je prezren, odbačen, pun tuge (Isaija 53,2-4). Slično jagnjetu u Svetilištu, On je bio žrtvovan zbog naših greha (Isaija 53,5-7), u skladu s Gospodnjom voljom (Isaija 53,8-10). Ali, posle »truda duše svoje« (Isaija 53,11), On će opravdati mnoge i primiti veliko nasleđstvo (Isaija 53,12).

Za pisce Novoga zaveta, tekst u 53. poglavlju Knjige proroka Isaije predstavlja ključ za razumevanje Mesijine uloge. Pavle je svakako i na temelju tog teksta propovedao u Solunu. Prema tekstu u Isaija 53, Mesija se neće pojaviti u ulozi cara u vreme svog Prvog dolaska. U stvari, odbaciće Ga mnogi iz Njegovog vlastitog naroda. Međutim, to odbacivanje biće samo uvod u pojavu slavnog Mesije prema jevrejskom očekivanju. Imajući to u vidu, Pavle je bio u stanju da pokaže da je Isus koga je on upoznao bio, u stvari, Mesija prethodno prorečen u Starom zavetu.

RAZMISLI: Čitaj uz molitvu stihove 53. poglavlja Knjige proroka Isaije, shvatajući da on govori o Gospodu, našem Stvoritelju, i o svemu što je On pretrpeo u svom životu da bi ti, lično, mogao dobiti večni život. U svetlosti onoga što nam ti tekstovi govore o Božjem karakteru, zašto Hristos treba da bude prvi i najvažniji u našem životu?

Prema tekstu u Delima 17,1-4.12, koje su vrste ljudi sačinjavale jezgro novoosnovane mesne crkve u Solunu?

Deo Pavlove misionarske strategije bilo je i pravilo »prvo Jevrejину, a onda i Grku« (Rimljanima 1,16). U toku svoje službe, Pavle je najpre Jevrejima davao priliku da čuju i prihvate jevanđelje. I činjenica je da su, prema Bibliji, mnogi Jevreji u Pavlovo vreme zaista i prihvatili Isusa Hrista kao Mesiju. Kasnije, kada se u Crkvi pojavio otpad i kada je ona počela da odbacuje Božji zakon, posebno Subotu, za Jevreje je postajalo sve teže i teže da prihvate Isusa kao Mesiju, jer najposle koji bi to Mesija ukinuo zakon, naročito Subotu kao dan odmora.

Kao što tekst pokazuje, neki Jevreji iz Soluna osvedočili su se da je Pavlovo tumačenje mesijanskih tekstova pravilno i da je Isus obećani Mesija. Jedan od njih, Aristarh, kasnije je postao Pavlov saradnik pa čak, u jednom trenutku, i drug u zatvoru (Kološanima 4,10.11; Dela 20,4). Drugi, Jason, bio je očigledno dovoljno bogat da primi celu crkvu u svoj dom, pošto je njoj otkazano gostoprimstvo u sinagogi, i da kasnije obezbedi garanciju radi sprečavanja Pavlovog hapšenja (Dela 17,4-9).

»Bogobojzni Grci« (Dela 17,4) su, kako se to obično mislilo, neznabošci koji su prihvatili judaizam i dolazili u sinagogu, ali se nisu zvanično obratili. U Pavlovo vreme bila je to vrlo raširena pojava. Ti ljudi postali su za Pavla prirodni most da dopre do onih neznabožaca koji nisu imali nikakvog znanja o judaizmu ili o Starom zavetu.

Neki Jevrejin, relativno bogat, spominje se u Delima 17 kao vernik prvobitne crkve u Solunu, one iste crkve u kojoj su i neki od »istaknutih« Grka bili vernici. Međutim, jasno je da je u vreme pisanja 1. Solunjanima, crkva kojoj Pavle upućuje svoje pismo bila sačinjena pretežno od neznabožaca (1. Solunjanima 1,9), pripadnika radničke klase.

Ovde se dobro može videti univerzalni karakter jevanđelja – da je ono za sve ljude, za sve klase, za sve rase, bogate i siromašne, Grke i Jevreje – Hristos je umro za celi svet. Upravo zato je i naša vest, vest adventističkih hrišćana, upućena celom svetu (Otkrivenje 14,6) – nema nikakvih izuzetaka na osnovu etničke pripadnosti, nacionalnosti, kaste ili ekonomskog položaja. Veoma je važno da taj nalog uvek imamo pred očima. Veoma je važno da ne postanemo dovoljni sami sebi, više zainteresovani da sačuvamo ono što već imamo, nego da krenemo izvan udobnih granica u kojima se krećemo, i koje smo, možda i nesvesno, postavili sami sebi.

ZA DALJE PROUČAVANJE

»Od Pavlovih dana pa sve do našeg vremena, Bog je svojim Svetim Duhom pozivao i Jevreje i neznabošce. »Jer Bog ne gleda ko je ko« – piše Pavle. Apostol je smatrao sebe 'dužnikom i Grcima i divljacima' u istoj meri kao i Jevrejima; ali nikada nije gubio iz vida odlučujuću prednost Jevreja nad drugima, 'zato što su im poverene riječi Božje.' Govorio je: 'Jevanđelje je sila Božja na spasenje svakome koji vjeruje, najprije Jevrejinu i Grku...'« (Elen G. Vajt, Apostolska crkva – Hristovim tragom, str. 380 orig.)

»Propovedajući Solunjanima, Pavle se poziva na starozavetna proročanstva koja govore o Mesiji... Nadahnutim svedočenjem Mojsija i proroka jasno dokazuje da je Isus iz Nazareta Mesija i pokazuje da je još od Adamovog vremena Hristov glas govorio preko patrijaraha i proroka.« (Elen G. Vajt, Apostolska crkva – Hristovim tragom, 221 orig.)

»U završnom objavljivanju jevanđelja, kada treba obaviti posebno delo za grupe ljudi koje su do tada bile zanemarene, Bog očekuje od svojih vesnika da se posebno zainteresuju za jevrejski narod, koji se može naći u svim delovima sveta... Kada oni budu videli Hrista iz jevanđelja opisanog na stranicama starozavetnih spisa, kada budu shvatili kako jasno Novi zavet objašnjava Stari, njihove uspavane sposobnosti će se probuditi, i oni će priznati Hrista kao Spasitelja sveta. Mnogi će verom primiti Hrista kao svoga Otkupitelja.« (Elen G. Vajt, Apostolska crkva – Hristovim tragom, 381 orig.)

PITANJA ZA RASPRAVLJANJE:

1. Pavle se približavao Jevrejima svoga vremena na osnovu mesijanskih proročanstava Starog zaveta. U kojoj meri je takav pristup koristan i danas kad je reč o Jevrejima, posebno svetovnim Jevrejima koji, možda, nisu ni upoznati sa starozavetnim proročanstvima? Koje druge vrste pristupa treba uzeti u obzir u radu sa svetovnim Jevrejima, kao i sa svakom drugom grupom kojoj do sada nismo propovedali?
2. Kako bi se biblijska proročanstva mogla uspešnije upotrebiti u radu s prijateljima i susedima? Koji pristup treba da primenite kada radite s ljudima koji ne veruju u autoritet Biblije? Na primer, kako bi drugo poglavlje Danilove knjige moglo pomoći nekome ko na Bibliju gleda iz svetovne perspektive da počne da veruje da je ona zaista Božja Reč?

SAŽETAK: Veliki broj važnih činjenica je naglašen u toku ove početne sedmice. Više od bilo čega drugog trebalo bi da zapamtimo da je Božja Reč izuzetno važna u našem životu, u našoj misiji i u našem svedočenju. Mi moramo da budemo utemeljeni i ukorenjeni u Bibliji i u istinama koje ona uči, ne samo sebe radi već i da bismo postali najbolji mogući svedoci za Hrista.

OČUVANJE ODNOSA S BLIŽNJIMA I S BOGOM

Tekstovi za proučavanje: Dela 17,5-9.10-15. 16-34; 1. Korinćanima 1,18 – 2,2; 1. Solunjanima 2,17 – 3,10.

Tekst za pamćenje: »Jer ko je naša nada ili radost, ili vijenac slave? Nijeste li i vi pred Gospodom našijem Isusom Hristom o njegovu dolasku? Jer ste vi naša slava i radost« (1. Solunjanima 2,19.20).

Ključna misao: Istinsko objavljivanje jevanđelja navodi na uspostavljanje odnosa koji će izdržati probu vremena i trajati kroz celu večnost.

Pavle je u Solunu održao niz evanđeoskih propovedi u trajanju od tri sedmice. Bila je to vrlo uzbudljiva evangelizacija, ali je izazvala protivljenje lokalnih religijskih vođa i bande lokalnih nasilnika. Gradski savet je konačno proterao Pavla iz grada i potrudio se da spreči njegov povratak.

Ova pouka bavi se posledicama Pavlovog pokušaja da jevanđelje donese u Solun. Bilo bi vrlo lako za Pavla da se posle ovakvog iskustva usredsredi na protivljenje i na druge prepreke koje su se našle na njegovom putu. Umesto toga, Pavlov um je zaokupljen prvenstveno odnosima koje je uspostavio s vernicima nove hrišćanske zajednice u Solunu.

Pavlovo srce je bilo tužno zato što nije mogao da provede više vremena s vernicima. Znao je da će ih kratko vreme koje je proveo s njima ostaviti nezaštićene pred razočaranjima i negativnim uticajima. Pošto nije bio u stanju da se sastane s njima, bio je nadahnut Svetim Duhom da im napiše svoju duhovnu poruku, da im pošalje svoje poslanice. Te poruke su u Novom zavetu ostale sačuvane pod nazivom Poslanice Solunjanima.

PROTIVLJENJE U SOLUNU

Čitaj tekstove u Delima 17,5-9. Šta se pojavilo kao prvenstveni razlog protivljenja Pavlovoj vesti? Čime su njegovi protivnici pokušali da privuku pažnju i zadobiju podršku gradskih vlasti? Kako su vlasti odgovorile?

Kada neko propoveda neka nova učenja i time izazove veliko interesovanje u narodu, vođe i učitelji drugih verskih zajednica mogu postati zavidni. Pažnja koju su sve do tada uživali, sada se poklanja nekom drugom. Posledica je da mogu da deluju i na nerazborit način da bi umanjili uticaj novog učitelja.

Prema rimskom istoričaru Tacitu, kratko vreme pre događaja opisanih u Delima 17, među Jevrejima u Rimu nastali su sukobi oko čoveka koga on naziva »Krestus«. Taj naziv verovatno odražava rimsko pogrešno shvatanje jevrejskog pojma »Mesija« ili grčke reči istog značenja »Hristos«. Očigledno je neko, propovedajući jevanđelje, podelio jevrejsku zajednicu u Rimu.

Rimskim službenicima su rasprave oko Mesije izgledale kao priprema za postavljanje novog vladara na rimski presto (vidi Dela 17,7). Verovatno je to bio razlog što je imperator proterao sve Jevreje iz Rima (Dela 18,2). Neki od tih izgnanika prošli su kroz Solun ili su se naselili u gradu, donoseći glasove o onome što se zbilo u Italiji. Pošto je jevanđelje preokrenulo svet rimskih Jevreja, jevrejske religijske starešine u Solunu bile su odlučne da spreče da se nešto slično odigra i ovde.

Sam Solun nalazio se pod upravom gradskog saveta sačinjenog od petorice ili šestorice gradonačelnika, koji su odluke donosili kao grupa. Taj sistem je omogućavao prilično veliku nezavisnost od Rima, koje su se oni nerado odriicali. Prema tome, ponašanje gradskih vlasti je bilo prilično razumljivo u postojećim okolnostima. Sličnost s nedavnim događajima u Rimu mogla je da dovede do surovog fizičkog kažnjavanja novoobraćenih hrišćana. Umesto toga, gradske vlasti su se odlučile na mnogo blaže mere (Dela 16,22-24). Zatražili su od novoobraćenih hrišćana veliku svotu novca kao garanciju da neće izazivati nikakve dalje neredе. I tako je sve prošlo bez težih posledica.

RAZMISLI: Ljubomora i zavist mogu da nas unište. Šta treba da naučimo iz života i učenja Isusa Hrista, što će nam pomoći da steknemo pobedu nad ovim smrtonosnim manama?

Progonstvo može da bude dvosmerna ulica. Često ga izazivaju zlonamerni klevetnici koji ogovaraju ljude koji nisu učinili nikakvog zla. Međutim, progonstvo može nastati i kao posledica nepromišljenih postupaka ili reči samih vernika (1. Petrova 3,13-16; 4,12-16). Veoma je moguće da su nemiri u Solunu nastali ne samo zbog ljubomore Pavlovih protivnika već i zbog neodgovarajućeg ponašanja novih vernika. Dve poslanice Solunjanima otkrivaju da se Pavle veoma zabrinjavao zbog neodgovarajućeg javnog ponašanja nekih pripadnika Crkve.

Pavle poziva solunske hrišćane da žive mirnim i tihim životom i da se pametno ponašaju među svojim neznabožackim susedima (1. Solunjanima 4,11.12). On upućuje svoje savete nemirnim elementima u crkvi (1. Solunjanima 5,14). On im zapoveda da izbegavaju neke od svojih sugrađana koji su skloni neredima (2. Solunjanima 3,6.7). On ističe da su neki vernici postali ne samo »neuredni« u svojim životnim navikama već i da »okrajče« i »mešaju se u tuđe poslove« (2. Solunjanima 3,11). Prema tome, neki vernici nisu samo predstavljali problem za crkvu već i za šire društvo. Progonstvo u Solunu je bilo zlonamerno, ali je i među hrišćanima bilo ljudi koji su snosili deo krivice što je ono započelo.

Na koji način se Pavlovo iskustvo u Vereji razlikovalo od iskustva u Solunu? (Vidi Dela 17,10-15) Kakvu poruku nam upućuje ta razlika?

Verejci su bili željni da saznaju više o Bogu i da bolje razumeju Bibliju. Ali, iako su slušali otvorenog srca, ispitivali su verodostojnost svega što su čuli na temelju sopstvenog istraživanja Staroga zaveta.

Ovo je primer za nas. Možemo biti otvoreni za nove ideje, ali ih uvek moramo ispitivati na osnovu učenja Biblije. Imamo mnogo toga da naučimo, ali i mnogo toga od čega treba da se odučimo. U isto vreme, moramo da budemo pažljivi i izbegavamo zabludu, jer će nas ona odvesti daleko od istine.

Iako su problematični ljudi iz Soluna uskoro stigli i u Vereju, tamošnji Jevreji nisu zatvorili svoje srce za istinu; zaista, »i mnogi od Jevreja vjerovahu« (Dela 17,12). Iako se smatralo celishodnim da Pavle krene u Atinu, Sili i Timotiju dopušteno je da ostanu u Vereji kako bi ohrabрили i ojačali nove vernike.

RAZMISLI: Koji su neki od slučajeva kada je hrišćanska Crkva delovala na način koji je očigledno bio pogrešan? Koje pouke možemo da izvučemo iz tih pogrešaka? Raspravljajte o odgovorima u razredu.

MEĐUIGRA U ATINI

Prema tekstu u Delima 17,14-16 Sila i Timotije su ostali u Vereji, dok su Pavla otpratili u Atinu. Pavle je zamolio svoje pratiocce da mu se Sila i Timotije pridruže u Atini, ali se ne pominje da su oni ispunili njegovu molbu. S druge strane, u 1. Solunjanima 3,1.2 stoji da je Pavle poslao Timotija iz Atine natrag u Solun. Prema tome, izgleda da se Timotije ipak pridružio Pavlu, mada samo za kratko vreme.

Dok je govorio Jevrejima u Delima 17,2.3, Pavle je započeo svoj govor temom o Mesiji u Starom zavetu. Kada se obraćao neznabožackim filozofima u Atini (Dela 17,16-34), kako je počeo svoje izlaganje? Šta možemo naučiti iz tog različitog pristupa?

Pavle nije jednostavno ušao u Atinu, krenuo prema Areopagu, poznatom i kao Marsov brežuljak i upustio se u raspravu sa okupljenim filozofima. On je počeo svoj boravak šetajući gradom, posmatrajući oko sebe. Sreo se i sa Jevrejima, pa i nekim Grcima, u tamošnjoj sinagogi. Osim što je propovedao jevanđelje na svoj već uobičajeni način (vidi Dela 17,2.3), želeo je da se upozna s preovlađujućom lokalnom kulturom. Prvi korak u bilo kom misionarskom naporu jeste da misionar nauči što više o veri i gledištima naroda kome želi da se približi.

Pavle je, dakle, proveo neko vreme i na tržnici u Atini, koja se nalazila u blizini Areopaga, raspravljajući sa svima koji su to želeli. U tom procesu izazvao je radoznalost nekih epikurejaca i stoika, filozofa koji su ga pozvali da im se obrati na njihovom tradicionalnom mestu za takve susrete, na Areopagu.

Pavle je započeo svoje izlaganje pred intelektualnom elitom Atine govoreći o svojim utiscima o njihovom gradu i o njihovoj religiji. Njegova početna tačka bila je izlaganje o stvaranju, o temi za koju su i on sam i njegovi slušaoci bili zainteresovani. Za razliku od pristupa u sinagogi, nije dokazivao svoje teze tekstovima iz Biblije, već iz spisa koji su njima bili bliski (Dela 17,27.28). Međutim, kada je stupio na tlo koje se nalazilo izvan granica unutar kojih su se oni intelektualno ugodno osećali, filozofi su izgleda naglo završili raspravu. Međutim, nekoliko pojedinaca nastavilo je da razgovara s Pavlom i prihvatilo hrišćanstvo.

RAZMISLI: U kojoj meri razumemo gledišta i verovanja onih koji se nalaze oko nas? Zašto je važno da bar nešto znamo o tim pitanjima dok se trudimo da svedočimo ljudima?

DOLAZAK U KORINT

Tekst u Delima 18,1-18 sadrži opis dva bitna događaja koja pominje i svetovna istorija. Prvi je o izgnanstvu Jevreja iz Rima u vreme vladavine cezara Klaudija (Dela 18,2). Informacije iz vanbiblijskih izvora smeštaju taj događaj u 49. godinu posle Hrista. Druga značajna veza sa svetovnom istorijom je pominjanje prokonzula Galiona (Dela 18,12). Pošto su prokonzuli u Korintu dobijali mandat na godinu dana, podaci iz natpisa i drugih izvora govore da je Galion služio kao prokonzul u Korintu 50. i 51. godine posle Hrista. Kritički nastrojani teolozi često sumnjaju u istoričnost knjige Dela apostola, ali postoje mnoge usputne činjenice, slične ovima, koje potvrđuju njene istorijske prikaze.

Izgleda da je Timotije putovao iz Soluna u Vereju s Pavlom i Silom (Dela 17,10.14.15), posle njihovog progonstva iz Soluna. On se zatim nakratko pridružio Pavlu u Atini, a odatle je bio poslan u Solun (1. Solunjanima 3,1.2). Tu se pridružio Sili (Dela 18,5) i na kraju otputovao da se sretne s Pavlom u Korintu. Prva Poslanica Solunjanima mora da je bila napisana iz Korinta, kratko vreme posle Timotijevog dolaska. Pavle je znao kako ljudi razmišljaju u Ahaji, u kojoj se nalazio i Korint (1. Solunjanima 1,7.8) i u 1. Solunjanima odgovara u skladu sa informacijama koje mu je doneo Timotije (1. Solunjanima 3,5.6).

Pročitaj tekst u 1. Korinćanima 1,18-2,2. Šta je Pavlova osnovna misao u tom tekstu? Šta iz njega možemo da naučimo o Pavlovoj misionarskoj strategiji u Atini i u Korintu?

Izgleda da Pavle nije bio zadovoljan ishodom svog susreta s filozofima u Atini, jer u Korintu odlučuje da se mnogo neposrednije suoči s grčkim umom. Čineći tako, nije odbacio ideju da »ljudima treba prići tamo gde se oni nalaze«, jer on jasno podržava takav pristup u istoj poslanici (1. Korinćanima 9,19-23). Svojim ponašanjem u Atini i Korintu pokazuje da proces prilagođenja ljudima tamo gde se nalaze nije egzaktna nauka; on zahteva stalno učenje i prilagođavanje. Pavle nije primenjivao isti pristup u svakom gradu. On je bio veoma osetljiv na promene u pogledu kulture, vremena i okolnosti.

RAZMISLI: Pročitaj ponovo tekstove za danas. Koliko se osnovna poruka odnosi i na nas danas, kada se »mudrost« ovoga sveta tako često sudara s »nerazumnošću /ludošću/« krsta?

PAVLE OTKRIVA SVOJE SRCE

Čitaj tekstove u 1. Solunjanima 2,17 do 3,10. Šta nam ti tekstovi govore o Pavlovoj osećajnoj povezanosti s tim vernicima i njegovom odnosu prema njima? Šta iz pomenutih tekstova možemo naučiti o tome kako treba da se odnosimo prema onima kojima propovedamo?

Dubina Pavlovih misli i njegov ton pri raspravljanju (vidi, na primer, Galatima 1,6.7; 3,1-4; 4,9-11) čine da ponekad pomislimo da on ne vodi računa o osećanjima i međusobnim odnosima. Međutim, ova prekrasna međuigra u 1. Solunjanima pokazuje da nije tako. On je kao evanđelista bio neobično zainteresovan za izgradnju međuljudskih odnosa na osnovu evanđeoskog naloga, koji naglašava u prvom redu potrebu za stvaranjem učenika (Matej 28,19.20).

U prethodnom tekstu Pavle otkriva svoja osećanja. Silno mu nedostaju vernici iz Soluna. Kada Isus bude došao, Pavle namerava da Mu predstavi solunske vernike kao primere svoje službe. Pavle nije zadovoljan da samo bude spasen na kraju vremena, on želi dokaze da je njegov život doveo do trajnih promena u naporu da se izgradi Božje carstvo.

Kada više nije mogao da se bori sa svojom čežnjom da bude s vernicima u Solunu, Pavle im je poslao zajedničkog prijatelja da preko njega sazna šta čine. Pavle se plašio da je Sotona na neki način uspeo da ih skrene s njihovih prvobitnih ubeđenja. Međutim, neobično se utešio kada mu je Timotije preneo da stoje čvrsto u veri.

Postoji veoma zanimljiv nagoveštaj jedne dublje dinamike u 1. Solunjanima 3,6. Pavle se raduje Timotijevom izveštaju da im je ostao u dobroj uspomeni i da čeznu da ga vide isto onoliko koliko i on čezne da njih vidi. Pavlov odlazak iz Soluna bio je iznenadan, i izgleda da nije bio baš siguran kako su Solunjani shvatili i njega i njegovu odsutnost. Vernost Solunjana zaista je mnogo značila Pavlu. Pavlova svest o ličnoj vrednosti bila je na neki način povezana sa uspehom njegove misije. I on je, na kraju krajeva, bio samo ljudsko biće.

Timotijev izveštaj donosi Pavlu veoma snažno radosno iskustvo povodom njegovih molitava Bogu. Međutim, njegova sadašnja radost nije umanjila njegovu duboku težnju da se vidi s njima licem u lice i da dovrši njihovo vaspitanje u vezi sa hrišćanskim životom. Međutim, ne mogavši da se lično sretne s njima, Pavle im prvo šalje svog glasnika, Timotija, a onda razgovara s njima preko svojih pisama. Ta pisma sačinjavaju deo Novog zaveta.

ZA DALJE PROUČAVANJE

»Kada bismo se ponizili pred Gospodom, kada bismo bili ljubazni i uslužni, nežnoga srca i puni saučešća, došlo bi do stotinu obraćenja prihvatanjem istine tamo gde sada imamo samo jedno. Međutim, govoreći da smo obraćeni, mi vučemo sa sobom breme svoga »ja« za koje smatramo da je suviše dragoceno da bismo ga odbacili. Naša je prednost da položimo taj teret kod Hristovih nogu i da umesto njega uzmemo Hristov karakter i budemo slični Njemu. Spasitelj čeka na nas da to učinimo.« (Ellen G. White, 9T 189.190)

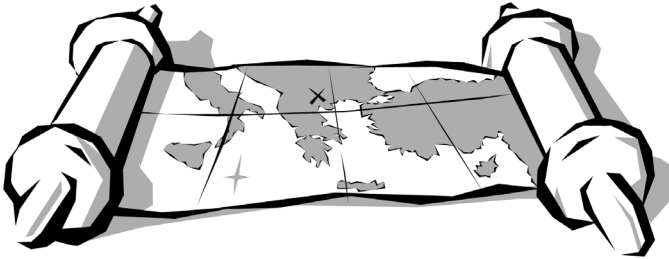
»U toku svoje službe, Isus je stalno pred učenicima uzdizao činjenicu da treba da budu jedno s Njim u Njegovom radu na izbjavljanju sveta iz ropstva grehu.... U svem svom radu, On ih je obučavao da deluju pojedinačno, da to delo treba da se širi srazmerno uvećanju njihovog broja i da na kraju dosegne do najudaljenijih delova Zemlje.« (Elen G. Vajt, Apostolska crkva – Hristovim tragom, str. 32 /orig./)

PITANJA ZA RASPRAVLJANJE:

1. Razgovarajte o svom odgovoru na završno pitanje u delu pouke za ponedeljak. Kako bismo mogli da izbegnemo da činimo slične greške? Ili ih možda u nekim slučajevima već činimo?
2. U Svedočanstvima za Crkvu (9T 189) Elen G Vajt govori o »našem ja« kao o barijeri koja sprečava širenje jevanđelja i umanjuje broj obraćenja među izgubljenima. Na koji način se »naše ja« pokazuje u našem životu? Kako da naučimo da umremo sebi? Koji je jedini način da se to zaista i dogodi?
3. Centralna tačka velikog evanđeoskog naloga (Matej 28,19.20) jeste da »stvaramo učenike«. Koja su tvoja iskustva u tom smislu - da budeš učenik i da stvaraš učenike? U kojoj meri je tvoja mesna crkva usmerena prema učeništvu? Kako bi mogla više da se usmeri u tom cilju?
4. Kako bi nekome mogao da objasniš »nerazumnost /ludost/« krsta? Zašto se Pavle, po tvom mišljenju, poslužio upravo tim izrazom? Šta to treba da nam kaže o ograničenosti našeg poimanja stvarnosti kada najvažniju od svih istina mnogo proglašavaju za »ludost«?

SAŽETAK: U samo tri sedmice, Pavle se duboko povezao s novim vernicima u Solunu. Pošto nije bio u stanju da se vrati k njima, prvo je poslao Timotija. U sili Svetoga Duha, izlio je zatim svoje srce u dve poslanice. Prava evangelizacija ne sme se zadovoljiti samo prihvatanjem hrišćanskih načela. Celokupni život – fizički, mentalni i emocionalni – obuhvaćen je hrišćanskom verom.

SOLUN U PAVLOVO VREME

Tekstovi za proučavanje: Jovan 11,48-50; 1. Jovanova 2,15-17; 1. Korinćanima 9,19-27; Jovan 3,3-8; 1. Korinćanima 16,19.

Tekst za pamćenje: »Jer, premda sam slobodan od sviju, svima sebe učinih robom, da ih više pridobijem« (1. Korinćanima 9,19).

Ključna misao: Kratko proučavanje konteksta starog Soluna pokazuje da je Pavlov pristup građanima Soluna bio jedinstven i pažljivo promišljen.

Prvenstveni cilj ovog proučavanja biće da nam iznese zbir istorijskih, literarnih i arheoloških podataka o starom Solunu.

Ovaj materijal je važan iz dva razloga. Prvo, pomaže nam da razumemo kako su Pavlovi prvi slušaoci i čitaoci shvatili njegove poruke. Na taj način postaje jasno značenje njegovih reči i uticaj koji su izvršile i na crkvu i na društvo.

Drugo, što više saznajemo o idejama i verovanjima Solunjana, bolje ćemo razumeti protiv čega Pavle ustaje. Da bi unapredio jevanđelje, Pavle je isto tako morao da ispravi pogrešna mišljenja. Dakle, iako ova pouka nije direktno usredsređena na Bibliju, ona postavlja scenu za čitanje biblijskih tekstova Prve i Druge poslanice Solunjanima sve do kraja ovog tromesečja.

Čitaj tekstove u Jovanu 11,48-50. Na koji način je dolazak Rimljana u Palestinu i Jerusalim uticao na političke i religijske prilike u Palestini prvog veka i na Isusovu službu? Koja je logika izražena ovim tekstovima? Na koji zastrašujući način ona ima smisla?

U kontekstu građanskog rata između grčkih gradova-državica, Solunjani su pozvali Rimljane da zauzmu njihov grad i da ih zaštite od lokalnih neprijatelja oko 168. godine pre Hrista. Rimljani su nagradili Solun što je izabrao »pravu stranu« u građanskom ratu time što su mu ostavili široku samoupravu. Solun je postao slobodan grad u okviru imperije, što znači da je u velikoj meri upravljao svojim unutrašnjim poslovima i svojom sudbinom. Tako su bogatije i uticajnije klase u gradu mogle da nastave da žive uglavnom kao i ranije. One su, stoga, bile prorimski i proimperatorski orijentisane u Pavlovo vreme. Međutim, život nije ni izbliza bio tako ugodan za običan narod, posebno za radničku klasu.

Postojala su najmanje tri negativna aspekta rimske uprave u Solunu. Prvo, dolazak Rimljana je doveo do ekonomskih poremećaja. Uobičajena tržišta bila su upropašćena ratom i promenom vlasti, i lokalno i regionalno. Ti poremećaji teže su pogodili siromašnije nego bogatije slojeve društva. Tokom vremena, ovaj negativni aspekt postajao je manje značajan.

Drugo, iako je Solun u velikoj meri ostao grad sa samoupravom, ipak je u njemu vladao osećaj političke nemoći. Neki lokalni glavari su bili zamenjeni strancima, koji su bili pre lojalni udaljenom Rimu nego Solunu. Bez obzira koliko se lako podnosila, strana okupacija nije mogla da ostane popularna dugo vremena.

Treće, javila se i neizbežna kolonijalna eksploatacija, koja uvek prati okupaciju. Rimljani su zahtevali izvestan deo prihoda od izvoza. Jedan deo useva, rudnog blaga i drugih lokalnih proizvoda bio je odvajan radi slanja u Rim i zadovoljavanja velikih potreba imperije.

I tako, iako je Solun bio u prilično boljem položaju od, na primer, Jerusalima, rimska vlast i okupacija su neizbežno dovodile do znatnih stresnih stanja u lokalnoj zajednici. U Solunu, ta stresna stanja su se opet mnogo teže odražavala na položaj siromašnijih građana i radnika. Kako je vreme prolazilo, Solunjane je obuzimala sve veća razočaranost i sve su željnije očekivali neku promenu nabolje.

RAZMISLI: Na koji način trenutna politička situacija utiče na delovanje Crkve u tvojoj zajednici? Šta bi tvoja crkva mogla da učini da bi poboljšala svoj položaj u široj društvenoj zajednici?

NEZNABOŽAČKI ODGOVOR RIMU

Neznabožački odgovor na nemoć koju su mnogi Solunjani osećali bio je duhovni pokret koji teolozi nazivaju Kabirov kult. Kult se temeljio na čoveku po imenu Kabir, koji je progovorio u ime obespravljenih i koga su na kraju ubila dvojica njegove braće. Sahranili su ga sa simbolima carske vlasti i kult ga je slavio kao mučenika i heroja.

Niže klase su verovala da je Kabir za života ispoljavao i sposobnosti čudotvorca. Verovalo se da se on s vremena na vreme ponovo javlja da bi pomogao pojedincima, kao i da će konačno ponovo doći da donese pravdu nižim klasama i da gradu vrati njegovu nekadašnju nezavisnost i veličinu. Kabirov kult pružao je nadu potlačenima, što nas na neki način podseća na biblijsku nadu.

Sve postaje još mnogo zanimljivije kada otkrijemo da je Kabirov kult podrazumevao i krvne žrtve da bi se proslavilo njegovo mučeništvo. Solunjani su govorili o »učestvovanju u njegovoj krvi«, što podseća na neke Pavlove izjave. Prinošenjem krvnih žrtvava oni su se oslobađali krivice; ukidale su se i klasne razlike. U Kabirovom kultu sve društvene klase su uživale jednak položaj.

Međutim, događalo se još nešto. Kada se u vreme Cezara Avgusta pojavio kult imperatora, Rimljani su proglasili da je Kabir već došao u osobi imperatora. Drugim rečima, okupatorska vlast je prisvojila nadu potlačenih. Posledica je bila da život u Solunu nije više pružao olakšanje radničkoj klasi. Običan narod bio je ostavljen bez religije koja bi mu nešto značila. Postojanje imperatorskog kulta takođe je značilo da ukoliko se pojavi neko sličan Kabiru, takav će predstavljati pretnju postojećem poretku.

Rimski odgovor na Kabirov kult ostavio je duhovnu prazninu u srcima naroda – prazninu koju je samo jevanđelje moglo da popuni. Hristos je bio pravo ispunjenje nada i snova koje su Solunjani očekivali od Kabira. Jevanđelje je pružalo unutrašnji mir u sadašnjosti da bi najzad donelo i konačnu promenu ekonomske i političke stvarnosti prilikom Isusovog drugog dolaska.

RAZMISLI: Pročitaj tekstove u 1. Jovanovoj 2,15-17 i u Propovedniku 2,1-11. Koje su ključne istine izražene u tim tekstovima? Kako ste iskusili istinitost tih reči, u odnosu na prolaznost i konačno na nedovoljnost svega što imamo na ovom svetu?

JEVANĐELJE KAO DODIRNA TAČKA

Na osnovu onoga što smo juče saznali, nije nam teško da shvatimo zašto su – kada je jevanđelje došlo u Solun – mnogi nejevreji u gradu pozitivno odgovorili. Bez obzira da li je Pavle znao ili nije za Kabirov kult pre nego što je stigao u grad, njegov mesijanski pristup u sinagogi odgovarao je jedinstvenim duhovnim težnjama lokalnih nezabožaca.

Kada je jevanđelje stiglo u Solun, radnička klasa u gradu bila je spremna da ga prihvati, te se pojavilo veliko mnoštvo obraćenika. Oni su bili spremni i za ekstremno tumačenje jevanđelja. Kabirov kult je kod ljudi usadio buntovnički duh protiv vlasti, koji je mogao biti i uzrok »neurednog« ponašanja o kome Pavle govori u svoje dve poslanice (1. Solunjanima 4,11.12; 5,14; 2. Solunjanima 3,6.7.11).

Čitaj tekst u 1. Korinćanima 9,19-27. Koju osnovnu misionarsku strategiju Pavle objašnjava u tom tekstu? Koja se moguća opasnost krije u tom načinu rada? Kako se dva načela, sadržana u tom tekstu, mogu održati u odgovarajućoj ravnoteži?

Jevanđelje ima najveći uticaj kada govori o potrebama, nadama i snovima ljudi. Međutim, iako Sveti Duh može da podigne mostove za širenje jevanđelja, to se normalno dešava kao posledica mnogog slušanja kao i eksperimentisanja od strane onih koji svedoče. Iskustvo nas je takođe naučilo da su ljudi najotvoreniji za našu vest u vreme promena. Među promenama koje otvaraju srca ljudi za nove ideje su ekonomske poteškoće, politički sukobi, ratovi, venčanja, razvodi, promena mesta boravka, zdravstveni problemi i smrt. Solunjani su iskusili obilnu meru promena i nevolja i to je doprinelo da jevanđelje pusti koren u njihovoj sredini.

Međutim, ljudi koji se krštavaju u vreme nevolja skloni su nepostojanosti, bar u početku. Najveći broj otpada se događa u toku prvih meseci posle obraćenja. Poslanice Solunjanima svedoče o znatnoj nestabilnosti u crkvi u toku nekoliko meseci posle Pavlove prve posete.

RAZMISLI: Šta bismo mogli učiniti da pomognemo vernicima koji se još prilagođavaju svom novom životu u Hristu? Potraži nekog novog, ili čak nekog mladog. Šta bi mogao da učiniš da sačuvaš tu osobu utemeljenom i ukorenjenom u Gospodu? Bićete zadivljeni koliko takva vrsta službe može da ojača i utvrdi i vas same u veri.

PAVLE KAO PROPOVEDNIK NA ULICAMA

Grčko-rimski kontekst prvog veka obilovao je mnoštvom filozofa koji su se trudili da, na javnim skupovima, utiču na pojedince i grupe, na isti način kao i današnji ulični propovednici.

Ti filozofi su verovali da ljudi imaju unutrašnju sposobnost da menjaju svoj način života, da dožive neku vrstu obraćenja. Filozofi su se služili javnim govorima i pojedinačnim razgovorima u nastojanju da izazovu tu promenu u svojim slušaocima ili učenicima. Trudili su se da u mislima svojih sledbenika izazovu sumnje u njihove postojeće ideje i običaje. Na taj način, slušaoci su postajali otvoreni za nove ideje i promene. Konačni cilj je bio povećanje samopouzdanja i moralni razvoj.

Očekivalo se da će takvi popularni filozofi steći pravo da govore tek pošto zadobiju moralnu slobodu u svom vlastitom životu. »Iscelitelju, isceli samoga sebe« – glasila je dobro poznata izreka starog sveta.

Ovi filozofi bili su isto tako svesni potrebe da menjaju svoju poruku kako bi zadovoljili razne umove, kao i važnosti da sačuvaju poštenje i što se tiče karaktera učitelja i prirode upućivane vesti.

Prema tome, postoje mnoge paralele između rada tih popularnih učitelja i Pavlovog delovanja, koji je putovao unaokolo i radio na javnim mestima (Dela 17,17; 19,9,10).

Bilo je, međutim, i značajnih razlika između Pavlovog pristupa i pristupa tih popularnih filozofa. Prvo, Pavle nije radio samo na javnim mestima; on se trudio da obrazuje trajnu zajednicu vernika. To je zahtevalo izvesno odvajanje od »sveta«, zajedno sa stvaranjem emocionalnih veza u grupi i svesrdne predanosti grupi. Drugo, Pavle je govorio da obraćenje nije rezultat unutrašnje odluke izazvane mudrim govorima, već da je to, naprotiv, natprirodno delo Svetoga Duha izvan obraćenika (Galatima 4,19; Jovan 3,3-8; Filibljanima 1,6). Pavlovo učenje je bilo nešto više od obične filozofije; bilo je to objavljivanje istine, otkrivenje moćnog Božjeg delovanja u spasavanju ljudskog roda.

Mračna strana delovanja popularnih filozofa ogledala se u tome što su oni pronalazili način da lagodno žive. Mnogi od njih bili su samo pokućari i ništa više. Neki su seksualno iskorišćavali svoje sledbenike. Iako je među njima bilo i poštenih učitelja, u antičkom svetu moglo se čuti mnoštvo ciničnih opaski o putujućim filozofima.

Pavle se trudio da izbegne cinične primedbe tako što je odbijao da prihvati materijalnu pomoć vernika i bavio se teškim ručnim radom da stekne sredstva za svoje izdržavanje. To je, zajedno s njegovim stradanjima, pomoglo vernicima da shvate da on zaista veruje u ono što propoveda i da ništa ne čini iz lične koristi. Na mnogo načina, Pavlov život predstavljao je najmoćniju propoved u korist jevanđelja koja se mogla održati.

Pročitaj tekstove u Rim. 16,5; 1. Kor. 16,19; Kol. 4,15 i Filimonu 1.2. Šta je zajedničko svim tim tekstovima?

U rimskom svetu postojale su dve vrste boravišta. Prvo je bilo *domus*, veliki dom jedne porodice, sagrađen oko unutrašnjeg dvorišta, tipičan za bogate ljude. Takav dom mogao je da obezbedi mesto okupljanja za 30 do 100 osoba. Druga vrsta boravišta je bila *insula*, sa trgovinama i radionicama u prizemlju koje su gledale prema ulici i stanovima na gornjim spratovima. Tako je izgledalo gradsko boravište radničke klase. Jedno od tih boravišta moglo je u normalnim okolnostima da pruži gostoprimstvo samo manjim crkvama.

Domus, ali i mnoge *insulae*, osiguravale su boravište širim porodicama – uključujući dve ili tri generacije, radnike u okviru porodičnog posla, posetioce, pa čak i robove. Kada bi se obratio neko ko je glava porodice, to je imalo značajan uticaj na sve koji su tu živeli.

Idealno mesto za gradsku porodičnu crkvu nalazilo se negde u blizini gradskog centra. Trgovine i radionice povezane s kućom obezbeđivale su dodir sa zanatlijama, trgovcima, kupcima i radnicima koji su tražili posao. To je bila sredina u kojoj se odvijao najveći deo Pavlovog misionarskog delovanja.

U nekim delovima sveta, vernici se i dalje okupljaju u porodičnim crkvama, često i zato što je to jedina mogućnost koja im stoji na raspolaganju. Ili, u nekim slučajevima, nije im dozvoljeno da čine bilo šta drugo i tako je crkva u domu njihov jedini izbor.

Čitaj tekst u Delima 18,1-3. Kako nam ti tekstovi pomažu da shvatimo kako je Pavle radio?

Kao rimski građanin i kao pripadnik jevrejske elite, Pavle je sigurno pripadao gornjim slojevima društva. Ako je tako, bavljenje ručnim radom je sigurno predstavljalo neku vrstu žrtve za njega, međutim, upravo mu je to omogućavalo da se izjednači s radničkom klasom i da se približi njenim pripadnicima (1. Korinćanima 9,19-23).

RAZMISLI: U kojoj meri tvoja mesna crkva saraduje s društvenom zajednicom? Da li je ona deo društvene zajednice i učestvuje u njenim aktivnostima, ili se nalazi u nekoj vrsti »mentalnog geta«, toliko izolovana od svih opasnosti da uopšte nema mogućnosti da se približi ljudima oko sebe?

ZA DALJE PROUČAVANJE

»Proviđenje je usmeravalo kretanje naroda i plimu ljudskih pobuda i uticaja, sve dok svet nije sazeo za dolazak Izvavitelja...

U to vreme sistemi nezaboštva gubili su svoju vlast nad narodom. Ljudi su već postali umorni od procesija i bajki. Čeznuli su za religijom koja će zadovoljiti srce.« (Elen G. Vajt, Čeznja vekova, str. 32 /orig./)

»Izvan judejske nacije bilo je ljudi koji su predskazivali pojavu božanskog Učitelja. Ti ljudi su čeznuli za istinom i na njih se izlivao Duh nadahnuća. Jedan za drugim, slično zvezdana na mračnom nebu, pojavljivali su se ti učitelji. Njihove reči propočanstva podstakle su nadu u srcima hiljada ljudi u neznabožačkom svetu.« (Elen G. Vajt, Čeznja vekova, str. 33 /orig./)

»Kada je Pavle prvi put posetio Korint, našao se među ljudima koji su sumnjali u pobude stranaca. Grci na morskoj obali bili su vešti trgovci. Tako dugo su se obučavali lukavim trgovačkim radnjama da su počeli da veruju da je dobitak istovremeno i pobožnost, i da je nastojanje da se stekne novac, bilo poštenim ili nepoštenim načinom, svakako pohvalna delatnost. Pavle je bio upoznat s njihovim karakteristikama, i nije hteo da im pruži ni najmanju priliku da kažu da je propovedao jevanđelje da bi se obogatilo... Trudio se da ukloni svaku mogućnost pogrešnog razumevanja, kako se sila njegove vesti ne bi izgubila. (Ellen G. White, Gospel Workers 234.235)

PITANJA ZA RASPRAVLJANJE:

1. Šta je, po tvom mišljenju, Elen Vajt htela da kaže kada je napisala da je »duh nadahnuća« bio izliven na neznabožačke učitelje? U kojoj meri je Bog na delu u svetu ideja izvan hrišćanskog konteksta? Može li se neko spasti ako nikada nije ni čuo za ime Isusa Hrista? Ako može, na osnovu čega?
2. U kom kontekstu privatna kuća ili stan može da bude uspešna lokacija za crkvu u današnjem svetu? Da li su izdvojena crkvena zdanja najbolji način da se zbrine crkva? Zašto da, ili zašto ne?
3. Kako bi tvoja crkva mogla da nauči da se bolje prilagodi okolnostima u svojoj lokalnoj sredini radi uspešnijeg obavljanja evanđeoske misije? To znači, zašto uvek moramo imati na umu istinu da ono što donosi uspeh u jednoj sredini ne mora da donese uspeh i u drugoj?

SAŽETAK: Biblijski izveštaji o Pavlovoj misionarskoj aktivnosti izneti su u kontekstu starog Rima. Kada gledamo Pavla kako se bori sa svakodnevnim problemima, možemo naučiti kako da bolje primenimo načela i pouke koje je Bog stavio u Pismo za nas danas. Prva i Druga poslanica Solunjanima predstavljaju Pavlov pokušaj da pomogne gradskim hrišćanima da se suoče sa izazovnim vremenima.

RADOSNI I ZAHVALNI

(1. SOLUNJANIMA 1,1-10)

Tekstovi za proučavanje: 1. Solunjanima 1,1-10; 1, Korinćanima 13; 1. Timotiju 1,15; Galatima 5,19-23; Danilo 12,2.

Tekst za pamćenje: »Zahvaljujemo Bogu svagda za sve vas, spominjući vas u molitvama svojim, i spominjući bez prestanka vaše djelo vjere i trud ljubavi i trpljenje nada Gospoda našega Isusa Hrista, pred Bogom i ocem našijem« (1. Solunjanima 1,2,3).

Ključna misao: Pavle je imao mnogo dobrih poruka koje je hteo da uputi Solunjanima, naročito u trenutku kada je počeo da im piše 1. Solunjanima. Ono zbog čega ih hvali dostojno je naše pažnje.

Pavle započinje svoju Prvu poslanicu Solunjanima naglašavajući molitvu, govoreći koliko se moli za njih, što samo po sebi pokazuje dubinu ljubavi i staranja prema crkvi u tom mestu.

U ovom delu teksta Pavle se raduje što Solunjani, kao celina, ostaju verni. Njihov život pruža obilje dokaza o sili Duha koja menja život, uprkos mnogim izazovima s kojima se suočavaju.

Pavle završava svoje prvo poglavlje napominjući da je Solunjane otvorenost prema njemu i njegovim učenjima navela da postanu pravi čekaoci Isusa Hrista. To su vernici koji svakoga dana žive u očekivanju da Isus dođe s neba i da ih izbavi od »gneva koji ide«.

U ovoj pouci pobliže ćemo osmotriti način na koji su se novoobraćeni vernici suočavali sa izazovima koji su se pojavili posle njihovog prihvatanja jevanđelja.

MOLITVA ZAHVALNOSTI (1. SOLUNJANIMA 1,1-3)

U početnim rečima 1. Solunjanima možemo sagledati Pavlovu nesebičnost. Iako je potpuno jasno da je on pisac Poslanice, Pavle izriče priznanja svojim saradnicima Sili i Timotiju.

Čitaj reči u 1. Solunjanima 1,1-3. Na čemu se zahvaljuju Pavle, Sila i Timotije? Šta je to značilo u praktičnom smislu? Kako se to pokazivalo u svakodnevnom životu? Na primer, kako se »delo vere« izražava načinom života kojim živimo?

Uvod u ovu poslanicu je tipičan je za stara grčka pisma, ali ima i jednu zanimljivu neobičnost. Tipičnom grčkom početku »blagodat« Pavle dodaje i poznati jevrejski pozdrav »mir« (*shalom* /šalom/). Blagodat i mir jasno opisuju kako izgleda pravo iskustvo sa Isusom Hristom.

Ko je Silvan? Ime predstavlja latinski oblik aramejskog imena Sila. Jevreji koji su živeli izvan Palestine obično su prihvatili latinska ili grčka imena uporedo sa svojim jevrejskim (na taj način je »Saul /Savle/« postao »Pavle«). Sila je bio jerusalimski hrišćanin kao i Marko, i jedan od Pavlovih najranijih pratilaca na putovanjima. Uzimajući jednog od poverljivih starešina iz Jerusalima da ga prati na njegovim misionarskim putovanjima, Pavle je činio sve što je bilo u njegovoj moći da sačuva jedinstvo prve Crkve.

Koja je grupa reči u 1. Solunjanima 1,1-3 postala poznata zbog načina na koji je bila upotrebljena u 1. Korinćanima 13? Koja od njih je dobila najjači naglasak u 1. Korinćanima i zašto?

U svojim molitvama, Pavle se usredsređuje na stvarnost, a ne na površnu duhovnost. Vera poziva na ozbiljno delovanje. Istinska ljubav navodi na vredan rad. Nada zahteva mnogo stpljenja. Naglasak na ovim rečima je na delanju, a ne na apstraktnim idejama. Redosled vere, ljubavi i nade nije svuda isti u Novom zavetu, ali je najvažnija osobina od ove tri uvek navedena kao poslednja (1. Korinćanima 13,13). Redosled u trećem stihu naglašava važnost koju poslednji događaji imaju u Pavlovim mislima u obe poslanice Solunjanima.

Pavle je isto tako zahvalan Bogu zato što se seća načina na koji su Solunjani odgovorili na jevanđelje. On se verovatno nada da će ih njihov pozitivni odgovor na pohvalu koju im upućuje navesti da budu još otvoreniji za reči koje će im uskoro uputiti.

BOG VAS JE IZABRAO (1. SOLUNJANIMA 1,4)

Pročitaj tekst u 1. Solunjanima 1,4. Šta znači da nas je Bog izabrao? Da li to znači da mi u stvari nemamo izbora? S druge strane, da li to znači da za onog koga Bog nije izabrao ne postoji mogućnost spasenja, čak i kada ga želi?

Četvrti stih nastavlja istu proširenu rečenicu koju je Pavle započeo u drugom stihu, rečima »zahvaljujemo Bogu«. Pavle se zahvaljuje Bogu između ostalog i zato što zna da je Bog »izabrao« Solunjane.

Neki hrišćani su uzeli ovu misao o »izboru« i otišli u krajnost. Oni hoće da se vernici uopšte ne usredsređuju na način života i ponašanja. Umesto toga, uče da naše spasenje zavisi od Božjeg izbora, a ne našeg. Ovo učenje može navesti na misao da je Božja blagodat namenjena samo nekima i da kada neko dobije spasenje, ne može biti izgubljen – jednom spasen, uvek spasen!

Kako nam sledeći tekstovi pomažu da shvatimo da se mi sami odlučujemo za spasenje? Isus Navin 24,15; 1. Timotiju 2,4; Otkrivenje 3, 20.

Vera je nemoguća bez Božje privlačne sile. Ipak, na kraju krajeva, Bog dozvoljava ljudskim bićima da donose sopstvene odluke o Njemu i o onome što je On učinio za nas. A On nas je »izabrao« u Isusu Hristu. Mi svi smo »izabrani« da dobijemo spasenje. Činjenica da neki neće biti spaseni – da neće zatražiti spasenje za sebe – odražava njihov izbor, a ne Božji. Božji izbor je da se celo čovečanstvo spase. I kao što Pavle kaže u 1. Timotiju 2,4. Bog želi »da se svi ljudi spasu i da dođu u poznanje istine«.

RAZMISLI: Šta znači da smo svi mi »izabrani«, da Bog želi da dobijemo spasenje, i da je nečija izgubljenost samo odstupanje od Božje odluke za sve nas? Kakvo ohrabrenje možemo izvući iz ove prekrasne istine?

SIGURNOST U HRISTU (1. SOLUNJANIMA 1,5)

Čitaj tekst u 1. Solunjanima 1,5. Kako da steknemo sigurnost da smo pravi pred Bogom? Koja su tri dokaza iz života Solunjana uverila Pavla da su pravi pred Bogom?

Peti stih započinje rečju »jer«. U ovom stihu Pavle objašnjava svoju uverenost da su Solunjani »izabrani« (1. Solunjanima 1,4) od Boga. On, isto tako, naglašava dalje razloge što su njegove molitve tako pune zahvalnosti (1. Solunjanima 1,2). Pavle se raduje dokazima iz stvarnog života da su se Solunjani zaista odazvali Bogu i da ih je On priznao.

Pavle započinje stih radujući se vidljivim i spoljnim znacima stanja Solunjana pred Bogom. Njihovo prihvatanje jevanđelja nije bilo samo mentalno prihvatanje nekog učenja ili doktrine. Njihov svakodnevni život pokazivao je prisutnost Božje sile. U svakodnevnom životu crkve videli su se događaji koji su se mogli objasniti jedino božanskim delovanjem. Molitve su bivale uslišene i život vernika promenjen. Stvarnost njihove vere se pokazivala njihovim delima.

Kako neko može da zna da je Sveti Duh prisutan i stvaran u njegovom životu i u životu mesne crkve? Galatima 5,19-23; 1. Korinćanima 12,1-11.

»Rodovi« Duha su snažan dokaz da Bog aktivno radi u nečijem životu. Ljubav, radost i mir ne mogu se glumiti dugo vremena, jer se u svakodnevnom životu crkve ono istinsko odvaja od lažnog. Kada je Sveti duh stvarno prisutan, ono što nije prirodno grešnim ljudskim bićima počinje da biva prirodno. Hrišćani zatiču sebe kako čine dela blagodati i ljubavnosti, što im se ranije nije dešavalo. Pavle je video mnoštvo dokaza da je život Solunjana promenjen natprirodnim uticajem Svetoga Duha.

Za Pavla, konačni dokaz da je Bog izabrao Solunjane bilo je njihovo duboko osvedočenje i unutrašnja sigurnost da je jevanđelje verodostojno i da je Bog stvarnost u njihovom životu. Iako se takvo osvedočenje ne pokazuje kao stvarno u svakom slučaju, snažno ubedenje da smo uspostavili mir s Bogom obično prati istinsko jevanđelje.

RAZMISLI: Koliko si ti sam duboko osvedočen u svoje spasenje? Na čemu, najzad, treba da se temelji takvo osvedočenje?

ČINITI ONO ŠTO BI PAVLE ČINIO (1. SOLUNJANIMA 1,6.7)

Pročitaj tekst u 1. Solunjanima 1,6.7. Kakvu poruku Pavle upućuje tim rečima? Kako da ih razumemo u svetlosti ideje da je Hristos naš konačni primer?

Većina prevoda ne pokazuje tu pojedinost, ali u šestom stihu Pavle nastavlja istu rečenicu koju je započeo u drugom stihu i koju nastavlja sve do desetog stiha. Osnovna misao ove dugačke rečenice je Pavlova lista razloga za zahvaljivanje koju iznosi u svojim molitvama. Šesti i sedmi stih dodaju dva razloga ovoj listi zahvalnosti, gradeći na uzročnom vezniku »jer« u početku petog stiha. Pavle upućuje zahvalnost zato što su se Solunjani ugledali na njega i njegove saradnike sve dok i sami nisu postali primer za ugled (1. Solunjanima 1,6.7).

Često opominjemo ljude da je opasno ugledati se na bilo koga osim na Hrista. To je istina, jer će nas i najbolji među ljudima ponekad izneveriti. Međutim, stvarnost je da su nam potrebni uzori. Ljudi su potrebni jedni drugima bar ponekad radi usmerenja, saveta i pomoći kako bi prošli kroz neku tešku krizu ili nevolju. Ko nije osetio blagodati dobrog saveta ili dobrog primera?

Dakle, bez obzira da li nam je to ugodno ili ne, kada jednom postanemo vođe u crkvi, ljudi će se ugledati na nas. Kako je stoga važno da hrišćani »veterani« žive u skladu sa onim što propovedaju i prikazuju u svom životu ono što govore.

U isto vreme, Pavle je ovde postavio i nekoliko upozorenja. Pre svega, ugledanje (1. Solunjanima 1,6) dolazi posle primanja (1. Solunjanima 1,5). Prvobitni fokus Solunjana bio je da prime Božju Reč i da je primene u svom životu uz pomoć Svetog Duha. U Božju Reč uvek možemo imati poverenja. Drugo, Pavle upućuje vernike na Gospoda kao na prvenstveni uzor. Ono što bi Isus učinio i što je činio mnogo je sigurniji uzor od onoga što Pavle čini. Uostalom, Pavle nije imao nikakvih iluzija o sebi ili o svom karakteru (1. Timotiju 1,15).

Posle ovoga, Pavle ipak odobrava njihovu želju da se ugledaju na njega kao na voljenog učitelja i savetnika, a i da sami postanu dostojni oponašanja. U ovom posebnom slučaju, ono što je trebalo imitirati bila je radost u stradanju. Patnja može u nama da izazove ogorčenost, ili da nas učini boljim. U kontekstu jevanđelja i sile Svetoga Duha, Solunjani su otkrili natprirodnu radost usred patnji, baš kao što su to ranije činili Pavle i Sila (Dela 16, 22-25).

RAZMISLI: Koju vrstu uzora pružate vernicima u svojoj crkvi? Šta bi bilo dobro da vernici uzmu kao primer iz vašeg života? Šta ne bi bilo dobro da uzmu kao primer?

DALJI DOKAZI O VERI (1. SOLUNJANIMA 1,8-10)

Pročitaj tekst u 1. Solunjanima 1,8-10. Na koji način ovaj tekst nudi dodatne dokaze o veri Solunjana?

Pavle nastavlja rečenicu koju je započeo u drugom stihu, objašnjavajući kako zna da su Solunjani postali uzor drugim vernicima u Makedoniji i Ahaji, dakle i u Solunu i u Korintu.

Prvo, oni predstavljaju uzor u evanđeoskim naporima i uspesima. Od njih se Božja reč »oglasila« u obe provincije i dalje od njih. Pavle smatra da predstavljaju i primer vere zbog otvorenosti prema njemu i jevanđelju. Oni su bili voljni da budu poučeni. Oni su takođe bili spremni da učine radikalne promene u svom životu, kao što su odbacivanje idola i drugih popularnih oblika neznabožackog bogoslužjenja.

Komunikacije su u starom rimskom svetu bile ostvarivane relativno brzo, zahvaljujući dobrim rimskim putevima i čestim putovanjima. I zato, tvrđenje da je njihova vera poznata »svagde« može značiti da su je vernici iz Rima ili iz Antiohije pominjali u svojim pismima Pavlu.

Istina je, osim toga, da ljudi žele da svojim životom ispune visoka očekivanja drugih ljudi. Pohvala podrazumeva i očekivanje. Hvaleći njihovu veru na takav način, Pavle ih hrabri da rastu sve više i više u svojoj veri.

Izgleda da se dogodilo nešto posebno značajno prilikom njihovog obraćenja. Kao mnogobožacki idolopoklonici, morali su da savladaju dve glavne prepreke. Prva je bila da poveruju u čudnu vest o nekom čoveku koji je umro i ponovo se vratio u život. A zatim, tu je bila i dodatna teškoća da su u pitanju bila dešavanja unutar jevrejskog naroda. Mnogi neznabošci su se verovatno samo nasmejali kada su čuli hrišćansku poruku. Solunjani nisu. Umesto toga, oni su potpuno preuredili svoj život prema svetlosti jevanđelja.

»Solunski vernici bili su pravi misionari. Njihova srca su gorela revnošću za svoga Spasitelja, koji ih je izbavio da više ne strahuju od 'gneva koji će doći'. Hristovom blagodaću došlo je do čudesnog preobraženja u njihovom životu, i Gospodnja Reč, izgovarana preko njih, bila je praćena silom. Istina koju su objavljivali zadobijala je srca i duše su prilazile broju onih koji su verovali.« (Elen G. Vajt, Apostolska crkva – Hristovim tragom, str. 256 /orig./)

RAZMISLI: Pročitaj ponovo tekst u 1. Solunjanima 1,10. O čemu Pavle govori? Koji je to »gnev koji će doći«? Kakve veze ima Hristovo uskrsenje sa onim što Pavle govori? Zašto je to obećanje tako ključno u svemu što verujemo? Vidi 1. Korinćanima 15,12-17; Jovan 11,24,25; Danilo 12,2.

ZA DALJE PROUČAVANJE

»Dolazak Sile i Timotija iz Makedonije, za vreme Pavlovog boravka u Korintu, veoma je obradovao apostola. Oni su mu doneli dobre vesti o veri i ljubavi onih koji su prihvatili istinu u toku prve posete evanđeoskih vesnika Solunu. Pavlovo srce je bilo puno nežne ljubavi prema tim vernicima koji su, usred nevolja i odricanja, ostali verni Bogu. Čeznuo je da ih lično poseti. Ali, kako to nije bilo moguće, napisao im je poslanicu.

U ovom pismu crkvi u Solunu apostol je izrazio svoju zahvalnost Bogu zbog radosne vesti o napredovanju njihove vere...

'Zahvaljujemo Bogu svagda za sve vas, spominjući vas u molitvama svojim; i spominjući bez prestanka vaše djelo vjere i trud ljubavi i trpljenje Gospoda našega Isusa Hrista, pred Bogom i ocem našijem.'

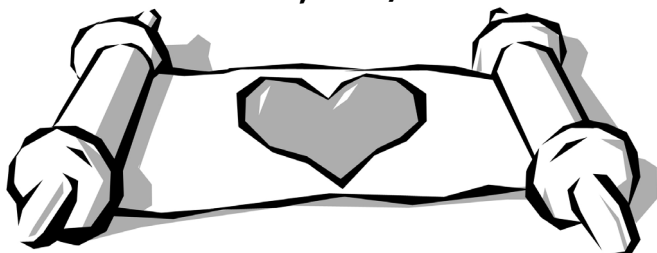
Mnogi vernici u Solunu okrenuli su se od idola.... da služe živom i istinskom Bogu.... Apostol izjavljuje da su po svojoj vernosti u hodaњу za Gopodom postali 'ugled svima koji vjeruju u Makedoniji i Ahaji'.« (Elen G. Vajt, Apostolska crkva – Hristovim tragom, str. 255.256 /orig./)

PITANJA ZA RASPRAVLJANJE:

- 1. Zadržite se duže na pitanju pružanja primera, kada se ljudi ugledaju na ljude. Kakve su prednosti i mane takvog ponašanja?**
- 2. Pavle je posvetio veliki deo poslanice zahvaljujući se Bogu za Solunjane. Koju ulogu zahvaljivanje može ili bi trebalo da ima u našem iskustvu bogoslužjenja, i pojedinačnog i zajedničkog?**
- 3. Kada bi ljudi oko vas počeli da traže dokaze o veri vaše crkve, šta bi pronašli? U kojoj meri bismo se morali promeniti?**
- 4. Zašto je pohvala upućena drugima tako važna? U isto vreme, zašto moramo biti vrlo pažljivi kada to činimo?**
- 5. Promisli još jednom koliko je učenje o Hristovom drugom dolasku važno za našu veru. Kakve razloge imamo da poverujemo u nešto tako radikalno, tako različito od svega što se ikada dogodilo?**

SAŽETAK: Pavle je nalazio mnogo radosti upućujući svoju zahvalnost Bogu zbog obilnih dokaza o uspešnosti svoga rada u životu vernika u Solunu. Otkrivajući im sadržaj svojih molitava, Pavle se nadao da će ih pokrenuti da nastave da napreduju u veri i u svojim evanđeoskim naporima da dopru do drugih.

APOSTOLSKI PRIMER (1. SOLUNJANIMA 2,1-12)

Tekstovi za proučavanje: 1. Sol. 2,1-12; Dela 16; 5. Moj. 10,16; Psalam 51,1-10; 2. Kor. 8,1-5; Luka 11,11-13.

Tekst za pamćenje: »Nego kako nas okuša Bog da smo vjerni da primimo jevanđelje, tako govorimo, ne kao da ljudima ugađamo nego Bogu koji kuša srca naša« (1. Solunjanima 2,4).

Gljučna misao: Pokazujući koja treba da bude istinska pobuda za službu, Pavle nam pomaže da ispitamo svoje srce i život u svetlosti jevanđelja.

Pouka za ovu sedmicu prati veliku promenu tematike u poslanicama. Pavle se više ne usredsređuje na crkvu (1. Solunjanima 1,2-10), nego na apostole i na iskustva koja su oni stekli u Solunu (1. Solunjanima 2,1-12). U prethodnom poglavlju Pavle se zahvaljuje Bogu što su vernici u Solunu oblikovali svoj život po uzoru na apostola i što su, sa svoje strane, i sami postali uzor drugima. Sada, u 1. Solunjanima 2,1-12 Pavle se udubljuje mnogo više u način života koji je osposobio apostole da postanu uzor vernicima.

Iako postoje mnoge moguće motivacije za učenje, propovedanje i službu, Pavle stavlja svoj prst na onu koja je najvažnija: da služba bude ugodna Bogu. Pavle je bio mnogo manje zainteresovan za brojčani rast crkve nego za njeno napredovanje, uz pomoć Božje blagodati, u pogledu ispravnih duhovnih načela.

U ovoj pouci bacićemo pogled na Pavlov unutrašnji život. Pavle otkriva svoju dušu na način koji nas poziva da tako uskladimo svoje duhovne nade, snove i pobude da ugodimo Bogu i da širimo ispravan uticaj na bližnje.

SRČANOST U STRADANJIMA (1. SOLUNJANIMA 2,1,2)

Pročitaj tekst u 1. Solunjanima 2,1,2 u svetlosti teksta u Delima 16. Kakvu vezu Pavle naglašava između svoje ranije službe u Filibi i službe u Solunu?

Tekst u 1. Solunjanima 2,1 nastavlja tematiku prvog poglavlja. »Jer sami znate« iz toga stiha podseća na sličan jezik u 1. Solunjanima 1,5. Pavlovo spominjanje »dolaska« ili »ulaska« u crkvu podseća na tekst u 1. Solunjanima 1,9. Prema tome, Pavle nastavlja temu koju je načio u prvom poglavlju svoje poslanice. Kraj prethodnog poglavlja bavio se činjenicom da su »svi« saznali za Solunjane. U ovom poglavlju, Pavle raspravlja o tome šta čitaoci znaju o apostolima i o njihovoj odanosti veri.

Pavle se seća kako su se građani u Filibi sramno poneli prema njemu i Sili zbog propovedanja jevanđelja. Na dugom putu od Filibe do Soluna svaki korak je bio bolno podsećanje na to stradanje. Nema sumnje da su nosili i spoljašnje znake pretrpljenih patnji, čak i posle dolaska u Solun. U tom trenutku bilo bi apostolima veoma lako da promene svoj pristup evangelizaciji u novom gradu, da ne propovedaju tako neposredno i otvoreno. Posle svega što su morali da pretrpe, niko im to ne bi ni zamerio, zar ne?

Međutim, Solunjani su se pokazali željni istine, otvoreni da je prime. Stvarnost kao da je govorila apostolima: »Nemojte više nikada propovedati jevanđelje.« Ali, usred bola i stradanja, Bog se obraćao Pavlu i Sili: »Budite hrabri! Budite jaki!« I tako, oni su se »oslobodili« (1. Solunjanima 2,2) uprkos izgledima da će se progonstvo ponoviti. Postojala je velika i vidljiva razlika između njihovog ljudskog stanja (i svih slabosti koje su uz to išle) i snage koju su dobijali od Boga.

I na kraju, Gospod je iskoristio te spoljne okolnosti sebi na slavu. Vidljive rane apostola pružile su dvostruki dokaz građanima Soluna. Prvo, jevanđelje koje su propovedali zaista je proisticalo iz njihovog dubokog unutrašnjeg osvedočenja. Oni nisu propovedali da bi stekli neku ličnu korist (1. Solunjanima 2,3-6). Drugo, slušaocima je bilo jasno da je Bog bio s Pavlom i Silom na veoma moćan način. Jevanđelje koje su propovedali nije bilo neka intelektualna konstrukcija; ono je bilo praćeno živom prisutnošću samog Gospoda koji se otkrivao u životu apostola (1. Solunjanima 2,13).

RAZMISLI: Na šta bi ti mogao da ukažeš kao na dokaz da je Bog promenio tvoj život? Koliko je taj dokaz vidljiv drugima? Ili, da li je uopšte vidljiv?

KARAKTER APOSTOLA (1. SOLUNJANIMA 2,3)**Pročitaj 1. Solunjanima 2,3. Koju ključnu stvar Pavle ovde naglašava u pogledu pobuda?**

U starom svetu bilo je opšte poznato da postoje tri ključa da se ljudi ubede da promene svoje ideje ili običaje. Ljudi ocenjuju snagu dokaza na osnovu karaktera govornika (grčki: *ethos*), kvaliteta ili logike samog dokaza (logos) i snage govornikovog uticaja na emocije slušalaca ili na njihovu zainteresovanost (pathos). U 1. Solunjanima 2,3-6 Pavle se usredsređuje na karakter apostola kao na ključni element propovedanja koji je doveo do radikalne promene u životu Solunjana.

U ovim stihovima, Pavle naglašava razliku između sebe i popularnih filozofa, čije je propovedanje često pokretala lična korist (vidi 3. pouku). Pavle upotrebljava tri reči u trećem stihu da opiše eventualne pogrešne podsticaje za službu ili za propovedanje.

Prva reč je »zabluda« (u našem tekstu »prijevera«), intelektualna greška. Govornik može da bude obuzet nekom idejom koja je jednostavno pogrešna. On može da bude savršeno iskren, ali u samoobmani. Misli da čini dobro drugima, ali je pokrenut pogrešnim zamislima.

Druga reč je »nečistota«. Ljudi bivaju privučeni osobama koje su naširoko poznate zbog svoje moći, ideja i dostignuća. Neke javne ličnosti mogu biti motivisane seksualnim prohtevima koji idu uz slavu i ugled.

Treća reč bi se najbolje mogla prevesti kao »lukavština«, prevara. U tom slučaju govornik je svestan da su ideje koje propoveda pogrešne, ali se trudi da povede ljude u pogrešnom smeru da bi iz toga izvukao neku korist za sebe.

Pavle i Sila nisu bili pokretani nijednom od tih pobuda. Da je to bio slučaj, njihovo iskustvo u Filibi nateralo bi ih da odustanu od propovedanja. Hrabrost ili smelost koju su pokazali u Solunu dolazila je samo od sile Božje koja je delovala preko njih. Moć koju je jevanđelje imalo u Solunu (1. Solunjanima 1,5), delimično se mogla pripisati karakteru apostola, koji se otkrivao u njihovom propovedanju. Logički dokazi i emocionalni pozivi nisu bili dovoljni. Njihov karakter bio je u skladu s njihovim tvrdnjama. Takva autentičnost ima strahovitu silu u današnjem svetu, baš kao što ju je imala i u drevna vremena.

RAZMISLI: Oцени svoje pobude u svemu što činiš. Koliko su čiste, koliko su slobodne od zabluda, prevara i nečistote? Ukoliko nisu ono što bi trebalo da budu, kako bi ih mogao promeniti nabolje? Vidi 5. Mojsijeva 10,16; Filibljanima 4,13; Psalam 51,1-10.

UGODITI BOGU (1. SOLUNJANIMA 2,4-6)

Čitaj tekst u 1. Solunjanima 2,4-6. U čemu je razlika između Pavlove motivacije za službu i svetovnih pobuda koje on navodi? Zašto nije uvek lako ustanoviti razliku; to jest, na koji način ljudi mogu da varaju sami sebe što se tiče čistote sopstvenih pobuda? Zašto je to tako lako?

Reč koja se najčešće prevodi kao »okušan« (1. Solunjanima 2,4) izražava misao o stavljanju na probu ili ispit. Apostoli su dali priliku Gospodu da iskuša poštenje njihovog života i namera. Svrha tog ispitivanja bila je da se utvrdi da li će jevanđelje koje propovedaju biti iskrivljeno razlikom između onoga što govore i onoga kako žive.

Popularni filozofi toga vremena pisali su o važnosti samoispitivanja. Govorili su da, ukoliko želiš da postigneš nešto veliko u svetu, treba stalno da proveravaš svoje pobude i namere. Pavle ovu misao vodi korak dalje. Osim samoispitivanja, potrebna je i Božja provera. Bog je potvrdio da je ono što Pavle propoveda u skladu s njegovim unutrašnjim životom. Na kraju krajeva, Bog je jedini dostojan da Mu se ugađa.

Ljudskim bićima je potrebna svest o vlastitoj vrednosti da bi mogla da deluju. Mi se često trudimo da potvrdimo tu vrednost nagomilavanjem bogatstva, dostignućima, ili pozitivnim mišljenjima drugih o nama. Međutim, svi ti dokazi o ličnoj vrednosti slabi su i tako privremeni. Istinska i trajna vlastita vrednost nalazi se jedino u jevanđelju. Kada potpuno shvatimo da je Hrisos umro za nas, počinjemo da stičemo svest o sopstvenoj vrednosti koju ništa na ovom svetu neće moći da poljulja.

Šta tekst u 1. Solunjanima 2,5.6 dodaje listi od tri pobude navedene u 3. stihu istog poglavlja?

Ideja o laskanju nadovezuje se na temu ugađanja ljudima, što je pogrešan temelj evangelizacije. Pavle nije motivisan mišljenjem drugih ljudi o njemu. On takođe odbacuje još jedan svetovni podsticaj: novac. Ljudi koji su dobili blagoslov zahvaljujući nečijoj službi obično su željni da ulože novac u tu službu ili da kupe njene proizvode. To bi moglo da stavi na probu Božje radnike i da ih navede da izgube iz vida usredsređenost na jedinu pobudu koja stvarno vredi, naime, da svojom službom ugone Bogu.

RAZMISLI: Čime u svom životu ugađaš Bogu? Čime Mu ne ugađaš i zašto?

DUBOKA ZAINTERESOVANOST (1. SOLUNJANIMA 2,7.8)

Prema tekstu u 1. Solunjanima 2,4 Pavlova prvenstvena pobuda za službu jeste želja da ugodi Bogu. Koje dodatne pobude Pavle iznosi u sledećim stihovima? 1. Solunjanima 2,6-8.

U današnjem svetu se novac, seksualno zadovoljenje i moć često smatraju primarnim motivima u ljudskom ponašanju, bar kod onih koji su obuzeti svojim sebičnim interesima. U 1. Solunjanima 2,3-6 Pavle se služi izvesnim brojem različitih reči da bi isključio slične pobude kad je u pitanju njegova služba. Lakomstvo, nemoral, prevara, laskanje nemaju mesta u hrišćanskom životu i službi. Apostole je pokretala u prvom redu želja da ugone Bogu u svemu što čine.

U sedmom stihu Pavle primećuje da su apostoli mogli da predstavljaju teret za Solunjane ili kao što je doslovno rekao: »Mogli smo vam biti na dosadu.« Kao apostoli i učitelji mogli su zatražiti da im se prizna taj položaj. Mogli su očekivati materijalnu pomoć i da budu posebno počastvovani. Međutim, Pavle je odbio sve što bi moglo dovesti u sumnju njegove pobude ili postati kamen spoticanja novim obraćenicima.

Iako je Pavlova prvenstvena pobuda bila da ugodi Bogu, u sedmom i osmom stihu on navodi dodatni motiv, naime, svoju veliku ljubav prema solunskim vernicima. U osmom stihu dolazi do izražaja emocionalna toplina, privrženost. Propovedanje jevanđelja za Pavla predstavljalo je mnogo više od dužnosti; on je davao svoje srce, čak i celoga sebe, tim ljudima.

Kako su crkve u Makedoniji, čiji je Solun bio deo, odgovorile na ovu posebnu naklonost apostola? 2. Korinćanima 8,1-5. Šta nas to uči o važnosti karaktera u životu onih koji svedoče drugima?

U delu pouke za ponedeljak napomenuli smo da postoje tri pravadna ključa kad je reč o postizanju ubedljivosti: karakter govornika (*ethos*), logika njegovog dokazivanja (*logos*) i pozivanje na emocije ili interese slušalaca (*pathos*). U stihovima 4-6 Pavle naglašava karakter apostola kao razlog da ih ljudi slede. U sedmom i osmom stihu vidimo pozivanje na *pathos*, emocionalnu povezanost uspostavljenu između apostola i Solunjana. Jevanđelje najsnažnije deluje kada se dotakne srca.

RAZMISLI: Seti se karaktera neke osobe koja je na tebe pozitivno uticala u duhovnom pogledu. Šta te je posebno dirnulo? Kako bi mogao naučiti da razviješ slične osobine?

NIKOME NA TERETU (1. SOLUNJANIMA 2,9-12)

Dok je bio u Solunu, šta je Pavle još radio osim propovedanja jevandjelja? Zašto? 1. Solunjanima 2,9.10.

Misao da je Pavle radio i danju i noću predstavljala bi ogromno preterivanje, ukoliko bi se uzela doslovno. Međutim, grčki pojam izražava kvalitet, a ne količinu utrošenog vremena. Drugačije rečeno, Pavle govori da je radio mnogo više nego što je to dužnost od njega zahtevala samo da im ne bi bio na teretu; nije želeo da se išta pojavi kao prepreka njegovom svedočenju.

Osim toga, bio je vrlo pažljiv da ne povredi bilo koga, ni pred Bogom ni pred drugima (1. Solunjanima 2,10; Luka 2,52). Pavle i apostoli su se trudili da budu »bez mane« u svom odnosu prema ljudima, tako da bi jevandjelje bilo uvek u središtu pažnje.

Kojom analogijom se Pavle poslužio u 1. Solunjanima 2,11.12 da bi opisao svoje držanje prema Solunjanima? Luka 11,11-13. Čemu nas uči to poređenje?

Dobar otac postavlja određene granice, ali i pruža ohrabrenje, kao i ljubav. On prilagođava vaspitavanje i disciplinske mere jedinstvenom karakteru i emocionalnom stanju svakog deteta. Zavisno od deteta i okolnosti, otac može da ponudi ohrabrenje, oštru opomenu, ili disciplinsku kaznu.

Postoji izvesna napetost u Pavlovom misionarskom pristupu. S jedne strane, on se uvek trudio da prilagodi svoj pristup jedinstvenom karakteru i položaju slušalaca; s druge strane, bio je veoma zaokupljen autentičnošću, da ono što se vidi i ono što se ne vidi bude u skladu. Kako neko može da bude autentičan i iskren, a da ipak bude »sve svakom čoveku«?

Gljuč je ljubav koju je Pavle gajio prema svojim obraćenicima. Činio je sve što je bilo u njegovoj moći da im pruži uzor autentičnosti; a ipak, shvatao je da ima stvari koje vernici još nisu u stanju da prihvate (Jovan 16,12). I tako je on radio svojim rukama i prilagođavao svoje pouke, sve u nastojanju da ljudima omogući prihvatanje jevandjelja bez postavljanja nepotrebnih prepreka. To je zaista snažna pouka o samopožrtvovanju.

ZA DALJE PROUČAVANJE

»Bez obzira kako visokim rečima izražava svoju veru, onaj čije srce nije ispunjeno ljubavlju prema Bogu i njegovim bližnjima ne može se ubrojati među istinske Hristove učenike... Takav može pokazati posebnu velikodušnost; ali, ako iz neke druge pobude a ne iz istinske ljubavi razda sve svoje imanje da nahrani siromašne, to delo ga neće preporučiti Božjoj naklonosti.« (Elen G. Vajt, Apostolska crkva – Hristovim tragom, str. 318.319 /orig./)

»Iako je Pavle svojim obraćenicima brižljivo iznio jasna učenja Pisma o odgovarajućem podupiranju Božjeg dela... u raznim periodima tokom svoje službe u velikim centrima civilizacije, on je radeći svojim rukama izdržavao sebe...

Upravo u poslanicama upućenim Solunjanima prvi put čitamo da je Pavle radio svojim rukama kako bi izdržavao sebe dok propoveda jevanđelje (1. Solunjanima 2,6.9; 2. Solunjanima 3,8.9)....

Međutim, Pavle nije smatrao izgubljenim tako provedeno vreme... On je svojim saradnicima davao uputstva na duhovnom području, ali je ostavio i primer vrednoće i brižljivosti u radu. Bio je brz, vešt radnik, marljiv u poslovima »ognjen u duhu, služeći Gospodu« (Rimljanima 12,11).« (Ellen G. White, Gospel Workers, 234-236)

PITANJA ZA RASPRAVLJANJE:

- 1. Razmisli o mučnim trenucima kroz koje si prošao (fizički, duhovno, emocionalno, ili sve to zajedno). Praktično govoreći, kako neko može da prikupi hrabrost ili pronađe radost usred takvih stradanja? Zašto je mnogo lakše govoriti o hrabrosti i radosti nego ih ispoljiti?**
- 2. Seti se nekoga čiji život ne potkrepljuje njegove tvrdnje da je hrišćanin. Kako takva osoba utiče na tvoje hodaње sa Gospodom?**
- 3. U čemu je opasnost od emocionalnog povezivanja s ljudima kojima propovedamo jevanđelje? Kako da postavimo odgovarajuće granice u međusobnim odnosima koji se uspostavljaju svaki put kada se približimo ljudima?**

SAŽETAK: U ovom tekstu Pavle je otvorio srce da otkrije prave pobude svoje službe Bogu. Konačna pobuda je ugoditi Bogu, bez obzira da li će to goditi onima kojima služimo. Za motivaciju u čijoj su osnovi novac, seksualna zadovoljstva i moć nema mesta u srcu koje je odlučilo da ugoditi Bogu. Sledeća vrlo važna pobuda za službu je istinska ljubav prema izgubljenima. Oba ova motiva su jasno izražena u 1. Solunjanima 2,1-12.

PRIJATELJI ZAUVEK

(1. SOLUNJANIMA 2,13 – 3,13)

Tekstovi za proučavanje: 1. Solunjanima 2,13 – 3,13; Rimljanima 9,1-5; 11,1-12. 24-32; Matej 24,9-22; 10, 42.

Tekst za pamćenje: »Da bi se utvrdila srca vaša bez krivice u svetinji pred Bogom i ocem našijem, za dolazak Gospoda našega Isusa Hrista sa svima svetima njegovijem. Amin« (1. Solunjanima 3,13).

Ključna misao: Pavle nastavlja da hvali Solunjane zbog dobra koje vidi u njima i da ih hrabri usred progonstava s kojima se suočavaju.

Dok čitamo ove tekstove, možemo videti da za Pavla Solunjani nisu samo vernici, oni su i njegovi prijatelji. Postoji duboka emocionalna veza između Pavla i tih ljudi, i Pavle naglašava tu vezu dok pokušava da ih uveri u ljubav koju oseća prema njima. Iako su svakako iskrene, njegove reči treba da ih pripreme za kritiku koja dolazi.

Pavle započinje i završava ovaj deo poslanice molitvom. U izvesnom smislu, celokupni tekst je napisan imajući molitvu na umu. Tema u osnovi tog usredsređivanja na molitvu jeste Pavlova želja da Solunjani budu bez mane i sveti (1. Solunjanima 3,13; 1. Solunjanima 2,19.20) prilikom Hristovog drugog dolaska.

Prijateljstvo koje Pavle gaji prema njima dublje je od ovozemaljskih prijateljstava; to je prijateljstvo koje prelazi granice vremena i istorije ove Zemlje. Pavle očekuje da će provesti večnost sa Solunjanima. Ova želja, delimično, podstiče njegovu snažnu zainteresovanost za njihovu veru i ponašanje. Pavle voli te ljude, i želi da oni budu spremni za Hristov dolazak.

PRIMER JUDEJSKIH CRKAVA (1. SOLUNJANIMA 2,13-16)

Tekst u 1. Solunjanima 2,13-16 na prvi pogled izgleda kao skretanje s prethodne teme ugađanja Bogu i staranja o novim vernicima (1. Sol. 2,1-12). Međutim, 13. stih nastavlja misao o tome kako su se Solunjani odazvali propovedanju apostola i jevanđelju koje su oni doneli u Solun.

Sa 14. stihom Pavle se vraća na oponašanje nečijeg primera. Progonstvo u Solunu predstavlja odjek ranijeg progonstva hrišćana u Judeji. Neki Jevreji su progonili jevrejske hrišćane u Judeji, dok su jevrejski i neznabožački susedi progonili obraćenike iz neznaboštva u Solunu. Ovde Pavle pokazuje da je progonstvo hrišćana deo jednog šireg obrasca. Oni koji slede Hrista moraće da se suoče s protivljenjem, pa čak i progonstvom.

Čitaj tekst u 1. Solunjanima 2,14-16. Koju poruku nama danas upućuju te reči? Šta one svakako ne uče?

Ovde Pavle izražava negodovanje u odnosu na grupu Judejaca koji su pratili njegov trag iz mesta u mesto, sejući neslogu i suprotstavljajući se apostolu. Tekstovi u Bibliji slični ovome (Matej 23,29-38) u velikoj su meri zloupotrebljavani da bi se opravdalo neprijateljstvo prema jevrejskom narodu. Međutim, takva vrsta univerzalne primene daleko je od Pavlove namere u ovom tekstu. Pavle je govorio posebno o judejskim vlastima, koje su saradivale s Rimljanima prilikom Hristove smrti i koje su smatrale svojim zadatkom da spreče propovedanje jevanđelja gde god i kada god su to mogle. U stvari, Pavle izgleda samo ponavlja ono što je Isus već rekao o onima koji su pokušavali da Ga ubiju (Matej 23,29-36).

Moramo imati na umu da je i sam Pavle bio Jevrejin. On nije ustajao protiv celokupnog naroda. I Isus je bio Jevrejin. Njegovi prvi učenici bili su Jevreji. Jevreji su sačinjavali jezgro prve Crkve. Što se tiče Pavla, svaki Jevrejin s kojim se susretao, poput Sile, Varnave i Timotija, predstavljao je mogućeg prijatelja za celu večnost (Rimljanima 9,1-5; 11,1-12.24-32).

Svaki čovek na Zemlji je duša za koju je Hristos umro (Rimljanima 14,15; 1. Korinćanima 8,11). Predrasude protiv celog naroda ili grupe ljudi nisu prihvatljive među onima koji žive u podnožju krsta.

RAZMISLI: Lako je upreti prstom u Crkvu i optužiti je zbog načina na koji je postupala prema nekom narodu ili grupama ljudi. A šta da kažemo o sebi? Koliko se etničkih predrasuda krije u našem srcu?

PAVLOVA NADA I RADOST (1. SOLUNJANIMA 2,17-20)

U četrnaest stihova - od 1. Solunjanima 2,17 do 3,10 - Pavle daje hronološki izveštaj o svom odvajanju od vernika u Solunu. Tema o prijateljstvu proteže se kroz celi tekst. Ovi Solunjani nisu samo Pavlovi parohijani, oni su njegovi pravi prijatelji. Celi tekst odiše dubokim emocijama.

Pavle želi da se svi njegovi kasniji saveti i kritika povodom stanja u crkvi (u 1. Sol. 4 i 5) čitaju u svetlosti njegove ljubavi i staranja za njih. I upravo zbog te ljubavi on ima pravo da crkvu i savetuje. Davanje saveta se najbolje prihvata kada je utemeljeno na ljubavi.

Čitaj tekst u 1. Solunjanima 2,17-20. Zašto se Pavlove reči, iznete ovde, odnose i na nas danas?

Glavni glagol u 17. stihu ima značenje »ostati siročić«. Kada je Pavle iznenada bio prisiljen da napusti Solun, osetio je gubitak tog neposrednog odnosa isto tako duboko kao da su mu umrli roditelji. On želi da ih poseti zato što mu veoma nedostaju. Oni su daleko fizički, ali ne i srcem. Pavle ovo razdvajanje pripisuje Sotoni, naglašavajući tako postojanje i stvarnost velike borbe opisane u mnogim tekstovima u Bibliji.

Međutim, Pavlova čežnja za vernicima u Solunu zasnovana je na nečem mnogo dubljem nego što su to svakodnevni odnosi; ona je usredsređena na vreme posletka. Pavle očekuje da ih prikaže pred Isusom prilikom Njegovog drugog dolaska. Oni su potvrda njegove službe Hristu, njegova eshatološka radost i hvala! Pavle želi da se u poslednji dan pokaže da je njegov život služio na blagoslov drugima.

Ovaj tekst, osim toga, naglašava da moramo pravilno poređati svoje prioritete. Naše postojanje ovde je samo »para« (Jakov 4,14), ali je to para s večnim posledicama. Pavlov cilj, Pavlov prioritet je večne prirode, ima trajnu vrednost i značaj. Uostalom, ako stvarno mislimo na konačnu sudbinu ovoga sveta, šta bi drugo bilo vredno truda osim spasavanja izgubljenih?

RAZMISLI: Kako sve što činimo u ovom životu utiče, u ovoj ili onoj meri, na spasavanje izgubljenih? Koliko god da volimo da razgovaramo o toj temi, u kojoj meri živimo u skladu s tim ciljem?

TIMOTIJEVA POSETA KAO ZAMENA (1. SOLUNJANIMA 3,1-5)

Pročitaj tekstove u 1. Solunjanima 3,1-5 i u Mateju 24,9-22. U kom širem kontekstu Pavle posmatra stradanje Solunjana i svoje sopstveno?

Pavle je toliko očajan zbog svoje odsutnosti iz Soluna da odlučuje da se odrekne Timotijeve saradnje u Atini kako bi dobio vesti iz prve ruke o situaciji u Solunu. Njegova duboka čežnja za njima navodi ga da se radije liši Timotijeve saradnje nego da ostane bez najnovijih vesti o tome kako vernici žive i šta se s njima događa.

Pošto je Timotijeva misija samo poseta zamenika koji dolazi umesto Pavla, apostol čini sve što je u njegovoj moći da uzdigne Timotijev autoritet pred vernicima. Timotije je Pavlov »brat«, »propovednik Božji« i »saradnik u jevanđelju«. Neki grčki rukopisi idu tako daleko da nazivaju Timotija »Božjim saradnikom«. To su sve izuzetno visoke pohvale. Pavle zna da će Timotijeva misija biti izuzetno teška i zato čini sve što je u njegovoj moći da otvori put da Timotije bude primljen onako kao što bi i sam Pavle bio da je mogao doći.

Treći i četvrti stih daju nam ideju šta bi Pavle rekao Solunjanima kada bi bio u stanju da ih lično poseti. Posebna reč koju je izabrao da opiše njihova stradanja tipična je za stihove koji opisuju poslednje vreme, kao što je tekst u Mateju 24,9-22. Nevolje ne smeju da dođu kao iznenađenje. Svi smo upozoreni u vezi s tim.

Hrišćanska stradanja prizivaju u sećanje događaje poslednjeg vremena, kada će svi iskreni Hristovi sledbenici morati da se suoče s progonstvom (Otkrivenje 13,14-17). Kada se stradanje zaista približi, moramo ga gledati kao ispunjenje proročanstva i kao ohrabrenje umesto kao obeshrabrenje. Svrha proročanstava nije da zadovolje našu radoznalost u vezi s budućnošću, već da nam posluže kao sigurnost usred izazova s kojima se suočavamo svakoga dana.

U petom stihu, Pavle otkriva da ima i dodatni motiv da pošalje Timotija. On je zabrinut da teškoće koje su Solunjani iskusili ne dovedu do gubitka vere u Boga. On se brine da njegova misija u Solunu ne bude uzaludna ili bez rezultata.

RAZMISLI: Šta bismo mogli da činimo, iz dana u dan, da se duhovno pripremimo za neizbežne nevolje koje će nam život donositi?

REZULTATI TIMOTIJEVE POSETE (1. SOLUNJANIMA 3,6-10)

Čitaj tekst u 1. Solunjanima 3,6-8. Timotije je bio poslan da ohrabri Solunjane. Koji su delovi Timotijeovog izveštaja obradovali i ohrabрили Pavla? To jest, šta je to Timotije video u Solunjanima što je Pavle proglasio za tako dobro?

Izraz »a sada« u šestom stihu veoma je naglašen. Pavle nije gubio vreme pre nego što će sesti da piše Solunjanima. Onoga časa kada je dobio vesti od Timotija, odmah je napisao svoju Prvu poslanicu Solunjanima.

Šta iz teksta u 1. Solunjanima 3,9,10 možemo saznati o Pavlovom molitvenom životu? Šta iz toga možemo uzeti za sebe?

Odsustvo reči kao što su »uvek« i »stalno« (vidi 1. Solunjanima 1,2) ukazuje da se ovde pojavilo nešto novo u Pavlovoj radosti i njegovom zahvaljivanju, nešto što je nadmašilo njegovu stalnu radost i zahvalnost kada se molio za Solunjane. Radost i zahvalnost u 1. Solunjanima 3,9,10 su njegova neposredna reakcija na novosti koje mu je doneo Timotije.

Šta je nedostajalo u njihovoj veri (1. Solunjanima 3,10)? Tekst o tome ne govori. Ali, kao što ćemo kasnije videti, Pavlova zabrinutost zbog njihove vere bila je više praktične nego teološke prirode. Četvrto i peto poglavlje pokazuju da je trebalo da dovedu svoje postupke u sklad sa svojim verovanjima. Iako su imali vere i ljubavi, i stajali »čvrsto u Gospodu«, nešto kasnije u Poslanici postaje očigledno da je trebalo da još uzrastu i uznapreduju.

RAZMISLI: Zašto je molitva tako važna u našem hodanju sa Gospodom? Koliko vremena provodimo u molitvi? Šta ti tvoj odgovor kaže koliko ti sam smatraš molitvu bitnom? Na koji način bi mogao da ojačaš svoj molitveni život?

PAVLOVE PONOVLJENE MOLITVE (1. SOLUNJANIMA 3,11-13)

Drugi Hristov dolazak je snažan podsticaj za duhovno rasteenje. Svako delo nasilja i tlačenja biće izneto pred sud pravde. Svako delo ljubavi ili ljubaznosti biće priznato i nagrađeno (Matej 10,42). To znači da svako delo u životu, bez obzira koliko je malo, ima svoju važnost u konačnoj slici zbivanja.

Međutim, podjednako važna za Pavla, što je i istaknuto u ovoj pouci, jeste činjenica da će Hristov drugi dolazak predstavljati veliki ponovni susret porodica i prijatelja, čije će se zajedništvo nastaviti kroz celu večnost zahvaljujući onome što je Hristos učinio. Hrišćanski odnosi nemaju datum prestanka važenja. Oni su planirani da traju večno.

Čitaj tekst u 1. Solunjanima 3,11-13. Šta je Pavle uključio u svoje molitve za Solunjane posle Timotijevog povratka iz Soluna?

Prva Solunjanima 3,11-13 zvuči pomalo kao blagoslov koji se izriče na kraju bogoslužjenja. Pavle, naravno, želi da se vrati u Solun da bi uklonio nedostatke u veri Solunjana (1. Solunjanima 3,10). Ali, iako nije u stanju da se vrati, on ipak može da se moli Bogu da pokrene i nadahne Solunjane obiljem ljubavi, ne samo jedne prema drugima, već i prema susedima i prema svakome s kim se susreću. Ta ljubav biće važan sastavni deo njihovog karaktera kada Isus bude došao.

Pomalo zbunjujuće deluje Pavlov komentar u 13. stihu da će Isus doći sa »svim svojim svetima«. Reč *sveti* se u Novom zavetu obično primenjuje na ljudska bića. S druge strane, tekstovi o Drugom dolasku u Novom zavetu obično opisuju Isusa u pratnji anđela umesto ljudskih bića (Matej 24,30.31; Marko 8,38; 13,27). Prema tome, ko su sveti u ovom stihu?

Rešenje ovog problema nalazi se u razumevanju da se Pavle u 13. stihu služi rečnikom Zaharije 14,5 i da ga primenjuje na drugi Hristov dolazak. Reč »sveti« u Starom zavetu najbolje je shvatiti kao »anđeli« (vidi 5. Mojsijeva 33,2; Danilo 7,10). Novi zavet, s druge strane, daje pojmu *sveti* drugo značenje; to su ljudska bića koja su svoju pravednost dobila od Isusa Hrista. U 1. Solunjanima 3,13, međutim, Pavle se vraća na starozavetnu definiciju reči *sveti* kao anđeoskih bića koja stoje u Božjem prisustvu. Kao takva, ona će pratiti Bogočoveka Isusa kada se bude vraćao na Zemlju.

ZA DALJE PROUČAVANJE

»Dolazak Sile i Timotija iz Makedonije, u toku Pavlovog boravka u Korintu, veoma je obradovao apostola. Oni su mu doneli »dobre vesti« o »veri i ljubavi« onih koji su prihvatili istinu u vreme prve posete evanđeoskih vesnika Solunu. Pavlovo srce je bilo puno ljubavi prema tim vernicima, koji su, usred nevolja i progonstava, ostali verni Bogu.« (Elen G. Vajt, Apostolska crkva – Hristovim tragom, str. 255 /orig./)

»Istina je da ljubav rođena na Nebu nikada nije sebična niti promenljiva. Ona ne zavisi od ljudskih pohvala. Srce onoga koji je primio Božju blagodat prepuno je ljubavi prema Bogu i prema onima za koje je Hristos umro. Njegovo »ja« se ne bori za priznanje od strane ljudi. On ne voli druge zato što oni vole njega i njemu ugađaju, zato što cene njegove zasluge, već zato što su Hristovo otkupljeno vlasništvo. Ako se njegove pobude, reči ili dela pogrešno shvate ili predstave, on se ne vređa, već nastavlja svojim dobrim putem. On je ljubazan i promišljen, skroman u svom mišljenju o samome sebi, ali pun nade, uvek se uzdajući u Božju milost i ljubav.« (Elen G. Vajt, Pouke velikog Učitelja, str. 101.102 /orig./)

PITANJA ZA RASPRAVLJANJE:

- 1. Na mnogo mesta Duh proroštva služi se izrazom »duše za koje je Hristos umro«. Koliko široko treba primenjivati taj izraz? Na svako ljudsko biće na planeti? Ili samo na vernike u Hristu? Ako je Hristos zaista umro za sve, zašto onda neće svi biti spaseni?**
- 2. Koliko je prethodni odnos važan kada je reč o savetima ili kritici upućenoj vernicima? Šta o tome možemo naučiti iz Pavlovog primera iznetog u tekstu za ovu sedmicu? Da li bi nam to moglo koristiti u našem odnosu prema bližnjima?**
- 3. Pavlova ljubav i briga za vernike u Solunu je očigledna. Ta ljubav odražava ljubav koju je Isus ispoljavao kada je bio ovde u telu. Ljubav je moćan sastavni deo procesa omekšavanja srca i otvaranja ljudi za primanje Božje blagodati. Kako da naučimo da volimo druge više nego do sada? Kako da naučimo da i sami pokazujemo tu ljubav?**

SAŽETAK: U 1. Solunjanima 2,13 – 3,13 Pavle opisuje događaje i emocije između vremena kada je bio prisiljen da napusti Solun i vremena kada je Timotije stigao i Korint s novostima o toj crkvi. Najsnažniji naglasak u celom poglavlju stavljen je na Pavlovu duboku povezanost s vernicima u Solunu.

ŽIVETI SVETIM ŽIVOTOM

(1. SOLUNJANIMA 4,1-12)

Tekstovi za proučavanje: 1. Solunjanima 4,1-12; Matej 25,34-46; 1. Mojsijeva 39,9; Jovan 13,34.35.

Tekst za pamćenje: »Jer nas Bog ne dozva na nečistotu, nego u svetost« (1. Solunjanima 4,7).

Glavna misao: Iako je ljudska seksualnost dar od Boga, kao i svi ostali darovi, ona se lako može zloupotrebiti.

Tri početna poglavlja 1. Solunjanima pretežno se bave prošlošću. Međutim, u četvrtom i petom poglavlju Pavle se okreće budućnosti. Bilo je nečega što je nedostajalo veri Solunjana (1. Solunjanima 3,10) i on je želeo da pomogne vernicima da poprave te nedostatke. Poslanica će samo započeti taj proces, ali će se više moći učiniti jedino kada se Pavle i Solunjani budu ponovo sreli.

Počinjući tekstem 1. Solunjanima 4,1 Pavle gradi na temelju prijateljstva o kome je govorio u prva tri poglavlja, da bi ponudio Solunjanima praktične savete za njihov svakodnevni život. Glavno područje koje ga zabrinjava, iako ne i jedino, u tekstovima za ovu sedmicu predstavlja nehrišćansko ponašanje u odnosima između muškaraca i žena. Iako nam nije rečeno šta je tačno pokrenulo Pavla da im uputi svoje savete, on sasvim jasno govori o potrebi da se izbegne svako nemoralno ponašanje. On je vrlo oštar kada o tome raspravlja i kaže da oni koji odbacuju njegove savete ne odbacuju njega, nego u stvari Boga. Sve što bi trebalo učiniti bilo bi da se pogleda kakve je sve patnje izazvalo nehrišćansko ponašanje na području seksualnog morala u životu mnogih, pa da se shvati zašto Gospod preko Pavla govori tako strogo kada je nemoral u pitanju.

»DA BIVATE SVE IZOBILNIJI«
(1. SOLUNJANIMA 4,1.2)

Čitaj tekstove u 1. Solunjanima 3,11-13 i 4,1-18. Na koji način sadržaj četvrtog poglavlja tumači razne delove molitve u 1. Solunjanima 3,11-13? U kakvom su odnosu Pavlova molitva i njegove nadahnute reči koje upućuje Solunjanima?

Pavlova molitva u 1. Solunjanima 3,11-13 sadrži izvestan broj ključnih pojmova koji nagoveštavaju sadržaj teksta u 1. Solunjanima 4,1-18. Molitva je o »obilovanju« u svetosti i međusobnoj ljubavi u svetlosti Drugog Hristovog dolaska. Sve navedene teme ukazuju na posebne delove teksta u 4. poglavlju.

U našem tekstu za danas (1. Solunjanima 4,1.2) Pavle se vraća jeziku izobilovanja koji je upotrebio u 1. Solunjanima 3,12, iako u većini savremenih prevoda ta povezanost ne dolazi do izražaja. Savremeni prevodi imaju cilj dostojan hvale da sadržaj učine što razumljivijim savremenom čitaocu, ali se tako nenamerno gube veze vidljive u originalu. Naš prevod čuva te veze, jer tekst na oba mesta kaže da Pavle poziva svoje čitaoce da budu sve izobilniji u svojoj ljubavi jedni prema drugima i prema svima.

Pavle je započeo da gradi njihovu hrišćansku zgradu dok je još bio s njima, ali ga sada Sveti Duh poziva da popuni praznine (1. Solunjanima 3,10), da prosvetli njihovo razumevanje. Posledica će biti »sve više i više« onoga što su već pokušavali da čine, da žive životom koji je dostojan njihovog zvanja.

Pavle započinje 4. poglavlje rečima »dalje, braćo«. U četvrtom i petom poglavlju on gradi na prethodnim poglavljima, u kojima je njegovo prijateljstvo s njima osnova za praktične savete koje će im sada dati. Oni su dobro započeli. Sada Pavle želi da nastave da rastu u istinama koje su naučili od njega.

Isus Hristos spominje se u ovom tekstu dva puta (1. Solunjanima 4,1.15), što je posebno zanimljivo. To pokazuje da Pavle prenosi učenje Isusovim vlastitim rečima koje su kasnije zapisane u četiri Jevanđelja. Pavle nudi nešto mnogo više od dobrog saveta. Sam Isus je naložio da se hrišćani ponašaju onako kako i Pavle govori. Pavle, kao Hristov sluga, prenosi istine koje je naučio od Isusa.

RAZMISLI: Pročitaj ponovo tekst u 1. Solunjanima 4,1. Šta znači hodati tako da ugodiš Bogu? Da li je Stvoritelju svemira zaista stalo do toga kako mi postupamo? Na koji način naša dela mogu stvarno da »ugode Bogu«? Kakve će posledice imati tvoj odgovor?

BOŽJA VOLJA: SVETOST (1. SOLUNJANIMA 4,3)

Prva Solunjanima 4,3-8 sadrži zaokružen tok misli. Božja volja za svakog vernika u Solunu je »svetost« ili »posvećenje« (1. Solunjanima 4,3,4,7). Ono što Pavle ovde podrazumeva pod svetošću objašnjeno je dvema sledećim rečenicama. Od svakog vernika se očekuje da se drži daleko od svake moralne prljavštine i da vlada strastima svoga tela (1. Solunjanima 4,3,4). Pavle završava ovaj deo teksta navodeći tri motivacije za sveti život (1. Solunjanima 4,6-8): (1) Bog je osvetnik u slučaju takvog postupanja, (2) On nas je pozvao na svetost i (3) On nam daje svoga Duha da nam pomogne. U pouci za danas i za sledeća dva dana, mi ćemo razmatrati te tekstove uz više pojedinosti.

Pročitaj 1. Sol. 4,3 i 7. Na koji način su ta dva teksta povezana? Koja je osnovna poruka oba teksta i koliko se ona odnosi na nas danas?

Treći stih se oslanja na prvi, gde Pavle podseća Solunjane kako treba da »hode« ili da »žive«, kako kažu mnogi prevodi – što je jevrejski koncept koji opisuje svakodnevni moral i etičko ponašanje. U trećem stihu služi se drugim jevrejskim pojmom da bi opisao duhovni život i rasteenje - »svetost« i »posvećenje«.

Tipična definicija svetosti je »odvojen u svetu svrhu«. Međutim, Pavle u ovoj poslanici daje toj reči specifičnije značenje. Svetost je stanje u kome Solunjani treba da se nađu prilikom Hristovog drugog dolaska (1. Solunjanima 3,13). Međutim, u četvrtom poglavlju Pavle se služi rečima koje više naglašavaju proces nego ishod. To je akciona reč: »posvećujući se« umesto rezultata: »posvećenost«. Božja je volja da učestvujemo u tom procesu (1. Timotiju 4,3).

Jasno je da Pavle ne podržava jevanđelje bez zakona. Postoje zahtevi koji se odnose na ponašanje onih koji su u Hristu. U sedmom stihu, suprotnost za reč svetost jeste »nečistota«. Pavle jasno govori o čemu se radi: »Da se čuvate od bluda« (1. Solunjanima 4,3). Reč za seksualni nemoral na grčkom glasi »porneia« koja se danas odnosi na sve počev od pornografije do prostitucije, na sve oblike seksualne aktivnosti izvan braka.

Iako se spasenje dobija Božjom blagodaću preko vere, život hrišćanina treba da bude život neprestanog rasteenja, stalnog sezanja za savršenstvom koje nam je obećano u Hristu.

RAZMISLI: Dar seksualnosti je snažan dokaz Božje ljubavi prema nama. Ipak, taj dar je bio zloupotrebljen, pa je za mnoge postao prokletstvo, uzrok mnogih patnji i žalosti. Koje odluke treba da doneseš kako bi se zaštitio od mogućih šteta koje zloupotreba tog dara može da izazove?

I NE KAO NEZNABOŠCI (1. SOLUNJANIMA 4,4.5)

Pročitaj tekst u 1. Solunjanima 4,4.5. Koju poruku nalaziš u tim stihovima? Šta oni govore tebi lično?

Iako filozofi moralisti o kojima smo govorili u trećoj pouci napadaju mnoge oblike seksualnih preteranosti, nenabožačko društvo kao celina u Pavlovo vreme nije sebi nametalo nikakve zabrane na području seksualnog ponašanja. Dobro poznati neznabožački orator Ciceron kaže ovako: »Ako ima nekoga koji misli da mladima treba zabraniti veze čak i sa kurtizanama, takav je van svake sumnje izrazito strog...ali njegov pogled se suproti ne samo slobodoumlju ovog vremena već i običajima i ustupcima naših predaka. Jer, kada to nije bilo uobičajeno? Kada su nekoga zbog toga optuživali? Kada je to bilo zabranjeno?« (citirano kod A. Malherbe, *The Letters to Thessalonians*, 235.236)

U današnjem svetu mnogi smatraju da su zabrane u pogledu seksualnog ponašanja neprihvatljive. Oni misle da su tekstovi kao ovaj u 1. Solunjanima 4,4.5 mogli da se primenjuju u neko drugo vreme i na nekom drugom mestu. Svet antike zaista nije sebi postavljao veća ograničenja na seksualnom planu nego što to čini današnji svet. Pavlovu poruku ni danas svet nije spreman da prihvati baš kao ni svet Pavlovog vremena.

Pavlovo rešenje za problem seksualnih zloupotreba sastoji se u tome da svaki čovek treba da ima »svoj sud« (1. Solunjanima 4,4). Reč prevedena »da ima« normalno znači u grčkom jeziku da »nabavi sebi«. Šta znači savet »da nabavi sebi svoj sud« nije potpuno jasno. Ako pod »sudom« Pavle misli na »ženu« (izraz se u to vreme obično odnosio na ženu – vidi 1. Petrova 3,7), onda on svakako hoće da kaže da svaki čovek treba da sklopi zakonski brak da bi se izbeglo zlo promiskuiteta.

Međutim, većina savremenih prevoda reč »sud« prevodi kao da se odnosi na čovekovo vlastito telo. U tom smislu bi izraz trebalo shvatiti kao »vladati sopstvenim telom«.

U oba slučaja, Pavle odlučno osuđuje moralnu raspusnost svoga vremena. Hrišćani ne smeju da se ponašaju kao »neznabošci«. Pravila šireg društva ne smeju da postanu i naša pravila. Seksualnost je sveta, odvojena za brak između muža i žene. I kao što Pavle naglašava u 1. Solunjanima 4,6, polni odnosi nikada ne mogu da budu nešto sporedno i usputno. Kada se upražnjava izvan granica koje je Bog postavio, seksualnost postaje neizbežno razorna. Ko nije video u životu mnogih ljudi, ili čak u svom vlastitom, koliko razoran može da bude taj dar kada se zloupotrebi?

PREMA BOŽANSKOM PLANU (1. SOLUNJANIMA 4,6-8)

Pročitaj tekst u 1. Solunjanima 4,6-8. Šta Pavle ovde naglašava u vezi sa seksualnim nemoralom?

Neki čovek koji je bio seksualno aktivan izvan braka rekao je pastoru: »Kao mlad čovek naučio sam da polne odnose i ljubav smatram jednom te istom aktivnošću. Međutim, kada sam se oženio, otkrio sam da predbračni polni odnosi uništavaju ne samo naše telo – polne bolesti – već i naš um. Iako nismo hrišćani, moja supruga i ja moramo da se borimo sa mentalnim i emocionalnim ponašanjem koje sam ja uneo u naš brak iz prošlosti.«

Biblijska ograničenja postoje ne zato što Bog želi da nas spreči da uživamo. Ne, ograničenja nas štite od fizičkih i emocionalnih šteta koje nastaju kao posledica seksualnog nemorala. Mi sami sebe ograničavamo u seksualnom pogledu jer nam je stalo do našeg života i do života naših bližnjih. Svaka osoba je duša za koju je Hristos umro, nijedna od njih ne sme da bude ni na koji način seksualno iskorišćavana. Učiniti tako nešto je greh ne samo protiv te osobe već i greh protiv Boga (1. Mojsijeva 39,9). Seksualni odnos nije samo način na koji postupamo prema drugima već i način na koji se ponašamo prema Hristu u licu drugih (Matej 25,34-46).

U krajnjoj liniji, naša seksualnost utiče i na naš odnos prema Bogu. Neznabošci ne poznaju Boga, oni žive životom popustljivosti prema strastima (1. Solunjanima 4,5). Upravo nepoznavanje Boga dovodi do nemoralnog ponašanja. Oni koji odbacuju biblijska načela o ovom predmetu ne odbacuju samo ta načela, oni odbacuju i Božji poziv i samog Boga (1. Solunjanima 4,8).

S druge strane, kada sledimo Božje planove, seksualnost postaje prekrasna ilustracija ljubavi koja se žrtvuje i koju je Bog izlio na nas u Hristu (vidi Jovan 13,34.35). Ona je dar od Boga i ako se u njoj uživa u skladu s Božjom voljom za nas, ona može da pokaže snagu ljubavi koju Bog gaji prema ljudskom rodu i vrstu bliskosti koju On želi da uspostavi s nama kao ljudskim bićima.

RAZMISLI: U 1. Solunjanima 4,7 kaže nam se da živimo svetim životom. Šta, po tvom mišljenju, to znači? Da li to znači razgovarati i o nečemu što je više od izliva strasti? Ako je tako, šta bi još moglo biti obuhvaćeno svetim životom?

**STARAJTE SE O SVOJIM POSLOVIMA
(1. SOLUNJANIMA 4,9-12)**

Pročitaj tekst u 1. Solunjanima 4,9-12 i 3,11-13. Koje aspekte prethodnog proučavanja Pavle naglašava u današnjem tekstu?

Grci imaju nekoliko reči kojima označavaju ljubav. Dve od njih nalaze se u Novom zavetu. »Eros« – nema je u Novom zavetu – predstavlja grčku reč od koje smo dobili našu reč »erotika«. Ona se odnosi na fizičku stranu ljubavi. »Agape« je reč za ljubav koja se najviše puta pojavljuje u Novom zavetu i opisuje ljubav spremnu da sebe žrtvuje. Ona se često upotrebljava da označi Hristovu ljubav prema nama, ljubav koja se pokazala na krstu.

Sledeća grčka reč za ljubav je »philos« i ona je istaknuta u našem današnjem tekstu. Pavle podseća Solunjane na ono što već dobro znaju o »bratskoj ljubavi«. Grčka reč za bratsku ljubav je reč po kojoj je grad Filadelfija dobio svoje ime. U neznabožačkom svetu reč »philadelphias« odnosila se na ljubav među krvnim srođnicima. Međutim, Crkva je proširila njeno značenje tako da uključuje i ljubav prema suvernicima, hrišćanskoj porodici po izboru. Ta vrsta porodične ljubavi je ljubav kojoj nas Bog uči, i predstavlja čudo Božje blagodati kada god se dogodi.

Pročitaj tekst u 1. Solunjanima 4,11.12. Svojim rečima opiši Pavlovo preporuku Solunjanima o poslovima i zaposlenju u gradskim uslovima?

Izgleda da je u Solunskoj crkvi postojao i jedan broj lenjih pojedinaca koji su remetili ustaljeni red. Oduševljenje zbog Hristovog drugog dolaska možda je navelo neke od njih da prestanu da se bave svojim zanimanjem i da padnu na teret svojim neznabožačkim susedima. Međutim, biti uvek spreman na svedočenje ne znači izazivati probleme, biti znatiželjan ili lenj na poslu. Što se tiče nekih ljudi izvan Crkve, oni će najjači utisak o Crkvi dobiti posmatrajući svakodnevni život ljudi za koje znaju da su hrišćani.

Pavlovo rešenje solunskog problema ogledalo se u ohrabrenju da ne teže za uticajem ili moći, već da žive »tihim i mirnim životom« (1. Solunjanima 4,11) u koji će biti uključeno bavljenje svojim poslovima i rad sopstvenim rukama. U antičkom svetu, manuelni rad bio je prvenstveni izvor sredstava za sopstveno izdržavanje. U današnjem svetu Pavle bi, možda, kazao: »Izdržavaj sebe i svoju porodicu i ostavi na stranu nešto novca da pomogneš onima koji su stvarno u nevolji.«

ZA DALJE PROUČAVANJE

RAZMISLI: Kako da Pavlove reči u ovim stihovima primenimo u svom životu, u svom neposrednom okruženju?

»Ljubav je čisto i sveto načelo, ali požudna strast neće da prizna nikakva ograničenja i ne želi da bude pod upravom i nadzorom razuma. Ona je slepa za posledice, neće da razmišlja o zakonu uzroka i posledice. (Ellen G. White, *Mind, Character and Personality*, 222)

»Ljubav je čista i sveta. Ali strasti nepreporođenog srca su nešto potpuno drugo. Dok će čista ljubav unositi Boga u sve svoje planove, strast je tvrdoglava, nagla, nerazumna, odbojna prema svim ograničenjima, i pretvara predmet svoga izbora u idola. U celokupnom ponašanju onoga koji gaji pravu ljubav videće se Božja blagodat.« (Ellen G. White, *R&H*, 25. septembar 1888)

»Oni koji neće da padnu kao žrtve Sotoninih zamki moraće dobro da čuvaju pristupe svojoj duši; oni moraju izbegavati da čitaju ili slušaju ono što bi ih navelo na nečiste misli. Umu se ne sme dozvoliti da se nesmetano bavi svakom temom koju će mu predložiti neprijatelj ljudske duše. Srce se mora verno čuvati, ili će zlo spolja probuditi zlo iznutra i duša će početi da luta po tami.« (Ellen G. Vajt, *Apostolska crkva – Hristovim tragom*, str. 518 /orig./)

PITANJA ZA RASPRAVLJANJE:

1. U knjizi *Dela spostola* Elen G. Vajt govori o »čuvanju pristupa svojoj duši«. Na koje praktične načine vernici mogu to da čine? Kakav uticaj će ovo načelo imati na naš izbor zabave ili obrazovanja?
2. U 1. Solunjanima Pavle često upotrebljava izraz »sve više i više« da opiše razvoj u pogledu karaktera i hrišćanskog ponašanja. Šta mogu crkve da učine da ohrabre takvu vrstu rasta i razvoja?
3. Ako vam mlada osoba zatraži da joj navedete najmanje dva praktična razloga zašto treba da čeka do braka pre nego što se upusti u polne odnose, šta biste joj kazali i zašto?

SAŽETAK: U prvih dvanaest stihova četvrtog poglavlja, Pavle se bavi nekim veoma teškim problemima, koji se pojavljuju u većini crkava, a posebno gradskim. Seksualnost je sasvim privatna stvar, ali Crkvi može da pretili mnoštvo opasnosti ako se ona ne suprotstavlja seksualnom nemoralu. Isto je tako važno i kakvu Crkvu ljudi vide u svom susedstvu i na radnom mestu. Pavlove smernice u tim pitanjima isto su tako važne danas kao što su bile u njegovo vreme.

MRTVI U HRISTU

(1. SOLUNJANIMA 4,13-18)

Tekstovi za proučavanje: 1. Sol. 4,13-18; Dela 17,3; 1. Korinćanima 15,20-23.51-58; Jovan 5,28.29; Otkrivenje 20,4-6.

Tekst za pamćenje: »Jer će sam Gospod sa zapoviješću, s glasom arhangelovijem i s trubom Božjom sići s neba i mrtvi u Hristu vaskrsnuće najprije« (1. Solunjanima 4,16).

Ključna misao: Pavle uliva Solunjanima i nama snažnu nadu za budućnost, obećanje o Drugom Hristovom dolasku.

U tekstu za ovu sedmicu (1. Solunjanima 4,13-18) Pavle reaguje na pogrešna teološka shvatanja među Solunjanima. Iako nismo sasvim sigurni u čemu je bila njihova zabluda, sasvim je sigurno da su se neki vernici pitali šta će biti sa onima koji umru pre Hristovog dolaska. Problem im je izgleda pričinjavala razlika između onih koji budu umrli pre Njegovog drugog dolaska i onih koji će Ga živi dočekati.

U toku ove sedmice istražićemo šta znamo o situaciji koja je navela Pavla da napiše tekst u 1. Solunjanima 4,13-18. U tom delu poslanice Pavle ne samo da ispravlja pogrešna mišljenja vernika prvog veka već stvara i čvrstu platformu za vernike iz dvadeset i prvog veka. »Jer Gospod Gospod ne čini ništa ne otkrivši tajne svoje slugama svojim prorocima« (Amos 3,7). Preko proročke službe apostola Pavla Gospod nam je otkrio prekrasne istine o prirodi Hristovog drugog dolaska. Dok proučavamo te tekstove, nadahnjujemo se uz molitvu neverovatnom nadom koja je u njima sadržana.

Pročitaj tekst u 1. Solunjanima 4,13-18. Pronađi u njemu nagoveštaje koji ukazuju na pogrešna verovanja među Solunjanima, verovanja koja su donela nepotrebne nevolje onima koji su ih zastupali.

U okviru judaizma Pavlovog vremena bilo je mnogo raznih gledišta o vremenu posletka. Jedno od tih gledišta, u nekom obliku, uvuklo se i u Solunsku crkvu. Iako nismo potpuno sigurni o čemu se radilo, izgleda da je u pitanju bila misao da će, iako će svi verni učestvovati u radostima budućeg sveta, samo oni koji budu živi dočekali Hrista biti uzeti na oblake i odneseni na Nebo. Oni koji su umrli pre toga biće vaskrsnuti, ali će ostati na Zemlji.

Onome koji prihvati takav sistem verovanja izgledaće kao veliki gubitak ako umre pre Hristovog drugog dolaska. To će, osim toga, značiti razdvajanje između onih koji budu otišli na Nebo i onih koji budu ostali na Zemlji. Ako, dakle, Solunjani kojima Pavle piše budu živeli do kraja, oni će se zaista vazneti na nebo prilikom Drugog Isusovog dolaska, ali će morati da ostave svoje umrle rođake i prijatelje na Zemlji (1. Solunjanima 4,13.14).

Nije zato nikakvo iznenađenje što Pavle započinje izlaganje u 1. Solunjanima 4,13-18 svojim komentarom o neznanju koje vlada u crkvi, umesto da pohvali pravilno shvatanje vernika rečima »jer i sami znate jamačno«, kao što to čini na drugim mestima (1. Solunjanima 5,2; 4,2). Što se tiče proročanstva o Drugom Hristovom dolasku, bilo je mnogo važnih činjenica koje je crkva morala da nauči, ali i netačnih verovanja od kojih je morala da se oduči.

Kada razmišljamo o proročanstvu, moramo imati na umu da ono nije izrečeno da bi zadovoljilo našu radoznalost o vremenskim proračunima i događajima poslednjeg vremena. Proročanstvo ima i svoju etičku, moralnu svrhu. Bog ga je dao da bismo naučili kako da živimo. Ono treba da nam posluži kao ohrabrenje i da nam ukaže na cilj, posebno usred patnji i gubitaka. Ako se pravilno razumeju, biblijska proročanstva predstavljaju silu koja menja život. Drugim rečima, iako je važno da verujemo kao pravi Hristovi sledbenici i čekaoci, još je mnogo važnije da živimo kao što oni žive.

RAZMISLI: Šta to znači živeti kao pravi Hristovi sledbenici i čekaoci? Porazgovarajte o svojim odgovorima u razredu.

BEZNADEŽNA ŽALOST (1. SOLUNJANIMA 4,13)

Prema tekstu u 1. Solunjanima 4,13, koji je razlog naveo Pavla da napiše taj i sledeće stihove? Zašto te njegove reči tako mnogo znače nama danas?

Zašto su vernici u Solunu bili žalosni kao da nemaju nikakve nade? Osnovni problem je bio to što je Pavle proveo među njima kratko vreme. Mi znamo da je Pavle govorio o Hristovoj smrti i o Njegovom uskrsnuću (Dela 17,3). Ima dokaza da je govorio i o završnim događajima, iako njegove pouke nisu bile pravilno shvaćene. Međutim, izgleda da nije imao vremena da razjasni pitanja povezana sa uskrsnućem vernika.

Drugi važan element je neznabožačko poreklo većine vernika kojima Pavle piše (1. Solunjanima 1,9). Iako su neke tajne religije toga vremena nudile sliku zagrobnog života, većina neznabožaca nije gajila nadu u život posle smrti. Dirljiv primer takvog gledanja na stvari nalazimo u jednom pismu iz drugog veka: »Irena Taonofrisi i Filonu želi svaku utehu. Ja sam isto tako žalosna i u suzama zbog vašeg preminulog kao što sam žalila i plakala za Didimom. I sve, što god da je trebalo, ja sam učinila, a i svi moji, Epafrodit i Tetmution i Filion i Apolonius i Plantas. Međutim, protiv svega toga niko ne može ništa da učini. Zato utešavajte jedni druge. Budite zdravi!« (Citirano u: Adolf Deissmann, *Light From the Ancient East* (New York. George H. Doran Company, 1927), str. 176.

Ironično zvuči da ovo pismo upućeno majci koja je izgubila sina završava istom rečenicom kao i Pavlova poruka u 1. Solunjanima 4,18, iako ima sasvim drukčiji smisao. Utešavajte jedni druge, uprkos tome što nema nikakve nade. To je osnovna poruka pisma. Koliko se ona razlikuje od poruke koju Pavle upućuje Solunjanima!

Namera s kojom Pavle piše ovaj deo teksta izražena je međusobno suprotnim izjavama na početku i na kraju teksta. Pavle piše da se vernici ne žaloste kao oni koji nemaju nikakve nade (1. Solunjanima 4,13). I on želi da im istina o prirodi Drugog Hristovog dolaska otkrije slavne razloge zašto da utešavaju jedni druge u vreme gubitka dragih osoba (1. Solunjanima 4,18).

RAZMISLI: Neko je nekada rekao: »Na kraju krajeva, svi smo ionako mrtvi.« Iz potpuno ljudske perspektive, to je tačno. Ali, iz biblijske perspektive, ovo gledište je veoma kratkovido. Dugoročnije posmatrano, kakvu veliku nadu imamo u Isusu Hristu i kako bismo mogli da naučimo da već sada nalazimo utehu u toj nadi?

UMRETI I USTATI (1. SOLUNJANIMA 4,14)

Pročitaj tekst u 1. Solunjanima 4,14. Kakvu nadu Pavle nudi u pogledu onih koji su umrli?

U 14. stihu Pavle nudi rešenje problema beznadežne žalosti. Originalnim jezikom on opisuje vernike koji su umrli kao one koji su »zaspali u Isusu«. Iako je »zaspali« uobičajeni novozavetni izraz za smrt, najčešći opis smrti vernika glasi »zaspali u Hristu« ili »u Isusu«. Dobar primer toga je »mrtvi u Hristu« u 16. stihu.

Drugi problem u tekstu je ideja da će Bog »dovesti sa sobom« one koji su pomrli. Neki tumače ovu misao tako da će oni koji su umrli u Hristu (i koji su, pretpostavljalo se, otišli na Nebo posle smrti) doći s Njim kada On bude došao. Međutim, takvo tumačenje se protivi Pavlovom vlastitom učenju u 16. stihu da će se uskrsnuće umrlih vernika dogoditi tek prilikom Hristovog drugog dolaska, a ne pre toga.

Kako nam reči u 1. Korinćanima 15,20-23 i 51-58 pomažu da razumemo glavnu misao u 1. Solunjanima 4,14?

Saznaćemo šta Pavle govori ako obratimo pažnju na njegovu osnovnu misao. On povlači paralelu između smrti i uskrsenja Isusa Hrista i smrti i uskrsenja vernika. Za Pavla, nedavno ustajanje Isusa Hrista iz mrtvih je garancija da će i svi vernici ustati prilikom Hristovog drugog dolaska (1. Korinćanima 15,20-23). Pavlova teologija je dosledna. »Ako verujemo« (1. Solunjanima 4,14) u smrt i uskrsenje Isusa Hrista, treba da verujemo i u uskrsenje onih koji su umrli kao istinski sledbenici Gospoda Isusa.

Prema tome, Pavle se služi izrazom »u Isusu« na isti način kao i izrazom »u Hristu« u 16. stihu. On želi da naglasi Solunjanima da njihova umrla braća i sestre neće ostati na Zemlji kada živi vernici budu izeti na Nebo. Svi će se uzneti na Nebo zajedno (Jovan 14,1-3). Bog neće dovesti uskrsle hrišćane natrag na Zemlju kada Isus bude dolazio; umesto toga, kao što je učinio sa Isusom, On će ih podignuti iz grobova i zajedno sa živim svetima odvesti na Nebo. Baš kao što je Isusovo ustajanje iz mrtvih prethodilo Njegovom odlasku na Nebo, tako će biti i s Njegovim vernim sledbenicima.

USKRSNUTI U HRISTU (1. SOLUNJANIMA 4,15.16)

U 1. Solunjanima 4,13 – 5,11 Pavle zasniva svoje tumačenje na Isusovim učenjima dok je bio na Zemlji. Postoji i više nego desetak paralela između tih tekstova o posljednjem vremenu i Isusovih izjava zapisanih u Mateju, Marku i Luki. Međutim, kada govori o »riječima Gospodnjim« u 1. Solunjanima 4,15, Pavle se poziva na Isusovu izjavu koja nije ušla u četiri Jevanđelja, ali koju je Pavle sačuvao za nas (jasan primer ovoga što smo naveli nalazimo u Delima 20,35).

Pročitaj tekst u 1. Solunjanima 4,15.16. Prema Pavlu, šta će se dogoditi kada Isus bude ponovo došao? Otkrivenje 1,7; Matej 24,31; Jovan 5,28.29; Dela 1,9-11.

Drugi Hristov dolazak nipošto neće biti nečujan događaj. On će biti praćen snažnim zapovestima arhandela i zvucima Božje trube. Svi će čuti te zvuke i videti ono što se zbiva (Otkrivenje 1,7; Matej 24,31; Jovan 5,28.29; Dela 1,9-11)

Međutim, ključna činjenica za Pavla jeste redosled događanja prilikom Isusovog dolaska. Solunjani su počeli da veruju da umiranje pre Isusovog dolaska donosi neku vrstu gubitka u večnosti, možda večno fizičko razdvajanje od onih koji su živi dočekali Hrista.

U ovom tekstu Pavle uverava Solunjane da živi vernici neće »preteći« one koji su umrli, da neće imati nikakvih prednosti u odnosu na njih. Mrtvi u Hristu su oni koji će prvi ustati iz groba (Otk. 20,4-6).

To će se dogoditi pre nego što živi pravednici budu uzeti na oblake u susret Isusu (1. Solunjanima 4,17). Pravedni umrli će uskrsnuti i dobiti besmrtnost zajedno sa onima koji budu živi dočekali Hrista.

Ovaj tekst ne uči da pravednici idu na Nebo kada umru. Da je Pavle propovedao Solunjanima da su njihovi mrtvi na Nebu, zašto bi se ovi žalostili? Umesto toga, uteha koju Pavle nudi je saznanje da će se prilikom uskrsenja umrli pravednici sjediniti sa onima koji budu živi dočekali Hrista.

RAZMISLI: Razmišljaj o svemu što će se događati prilikom Hristovog drugog dolaska: Isus dolazi preko neba, svi Ga vide, mrtvi se vraćaju u život, živi dobijaju besmrtnost, i svi zajedno odlaze na Nebo. U izvesnom smislu, to je tako čudesno, tako suprotno svemu na šta nas zdrav razum, iskustvo pa čak i nauka upućuju. Ipak, to je ono što treba da verujemo, jer inače nemamo nikakve nade. Ako se možemo osloniti na Gospoda u tom pogledu, kako da se ne oslonimo na Njega u mnogo »manjim« stvarima s kojima se danas borimo?

UTEŠAVAJTE JEDAN DRUGOGA (1. SOL. 4,13.17.18)

Čitaj tekst u 1. Solunjanima 4,13.17.18. Šta je konačna svrha ovog teksta o Hristovom drugom dolasku?

Kao što smo već kazali, svrha proročanstva nije da zadovolji našu radoznalost o budućnosti, već da nas nauči kako da živimo u sadašnjosti. Za Pavla, redosled konačnih događaja ima praktične posledice u hrišćanskom svakodnevnom životu. Proročanstvo je značajno u onoj meri u kojoj utiče na to kako se odnosimo prema Bogu i jedni prema drugima. U ovom slučaju, Pavle je želeo da iskoristi događaje poslednjeg vremena da uteši one koji su izgubili nekog milog i dragog.

Čitaj tekst u 1. Solunjanima 4,16.17. Koji važni aspekti biblijskog učenja o Drugom Hristovom dolasku ovdje nisu spomenuti? Zašto? Vidi Jovan 14,1-3; Matej 24,31; Dela 1,9-11.

Ovaj tekst govori da će se vernici pridružiti Isusu na oblacima da budu s Njim zauvek. Ključna tema je čin ponovnog međusobnog sjedinjavanja i život u zajednici sa Isusom. Tekst ništa ne govori kuda idu posle prvobitnog susreta na oblacima. Međutim, potpuno je očigledno da Pavle ne kaže da će se prilikom Drugog Hristovog dolaska Isus sa spasenima spustiti na Zemlju i vladati na njoj. U stvari, u okviru samog odlomka, sveti se kreću samo naviše. Umrli pravednici će prvo ustati iz svojih grobova. Onda će se zajedno sa živim pravednicima uzneti da dočekaju svoga Gospoda na oblacima.

Pavle daje nove podatke u 1. Korinćanima 15,23.24. Tu povlači snažnu paralelu između Isusovog iskustva i iskustva onih koji su »u Hristu«. Isus je ustao iz groba i uzneo se na Nebo kao »prvina«, što ukazuje da će i oni koji su u Njemu doživeti slično iskustvo.

Neposredno odredište spasenih pojašnjeno je izvan Pavlovih spisa, u Jovanu 14,1-3. Kada Isus bude došao, uzeće svoje učenike da budu tamo gde je On - na Nebu. On ne dolazi da im se pridruži tamo gde se oni nalaze - na Zemlji. Otuda, mi verujemo da će u toku hiljadu godina posle Isusovog povratka (Otk. 20,4-6) pravedni biti s Njim na Nebu, dok će bezakonici biti mrtvi, a Sotona zarobljen na Zemlji bez ikakve mogućnosti da bilo koga kuša. Tek posle svih događaja povezanih sa hiljadugodišnjim periodom verni se vraćaju na Zemlju da borave na njoj (2. Pet. 3,13; Otk. 3,12).

RAZMISLI: Pogledajte kako je vanzemaljska naša konačna nada! A kako bi i moglo da bude drukčije? Uostalom, kakvu nam stvarnu dugotrajnu nadu nudi ovaj svet? Kako bismo onda mogli naučiti da se ne zarobimo nečim što nam ne nudi nikakvu nadu?

ZA DALJE PROUČAVANJE

»Mnogi tumače ovaj tekst (1. Solunjanima 4,14) tako da će zaspali sveti biti dovedeni s Hristom sa Neba; ali, Pavle tvrdi da će, kao što je Hristos ustao iz mrtvih, Bog pozvati i zaspale svete da ustanu iz svojih grobova i da će ih onda uzeti sa sobom na Nebo.« (Elen G. Vajt, Apostolska crkva – Hristovim tragom, str. 259 /orig./)

»Solunjani su lako shvatili misao da će Hristos doći da preobrazi verne koji će Ga živi dočekati i da će ih uzeti na Nebo. Oni su pažljivo negovali život svojih prijatelja, da ne umru i tako izgube blagoslov koji su očekivali da prime prilikom dolaska svog Gospoda. Međutim, jedan za drugim njihovi mili i dragi bili su uzimani od njih i Solunjani su sa žalošću poslednji put gledali lica svojih umrlih, jedva se usuđujući da gaje nadu da će ih sresti u budućem životu.

Kada je Pavlova poslanica bila otvorena i pročitana, veliku radost i utehu crkvi donele su reči koje su otkrивale pravo stanje umrlih. Pavle je pokazao da živi, kada Hristos bude došao, neće otići da se sretnu sa svojim Gospodom pre onih koji su zaspali u Gospodu.« (Elen G. Vajt, Apostolska crkva – Hristovim tragom, str. 258 /orig./)

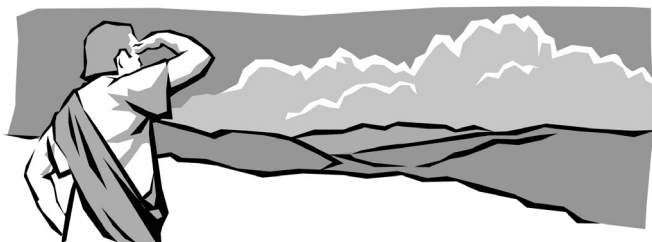
PITANJA ZA RASPRAVLJANJE:

- 1. Razgovarajte u razredu šta znači živeti kao pravi Hristov sledbenik i čekalac. Koja su to naša posebna verovanja koja bi trebalo da se odražavaju i u našem posebnom načinu života?**
- 2. Razmisli o padu ljudskog roda u greh, o planu spasenja i o obećanju večnog života. Šta je to Isus učinio što nam daje nadu i obećanje da smrt neće trajati večno? Koje razloge imamo da verujemo u ono što je On učinio za nas? Kako nam Hristovo uskrsenje daje nadu da ćemo i mi sami uskrsnuti ukoliko umremo pre Njegovog drugog dolaska? Kako možemo izvući utehu iz plana spasenja, posebno kada nam smrt izgleda tako konačna, tako potpuna i tako neumoljiva?**
- 3. Pročitajte još jednom tekst za ovu sedmicu zajednički kao razred i onda razgovarajte šta on znači, kako se osećamo dok ga čitamo, i o tome kakvu nadu i obećanje nalazimo u njemu.**

SAŽETAK: U tekstu za ovu sedmicu, Pavle ispravlja nekoliko pogrešnih shvatanja o stanju mrtvih i o događajima u vreme Hristovog drugog dolaska. Kada se Isus bude vratio, mrtvi u Hristu uskrsnuće najpre, zatim će se svi pravednici uzdići na oblake da dočekaju Isusa. Vernici mogu naći veliku utehu u saznanju da je rastanak sa dragim umrlim osobama koje su verovalе samo privremen.

ZAVRŠNI DOGAĐAJI

(1. SOLUNJANIMA 5,1-11)

Tekstovi za proučavanje: 1. Solunjanima 5,1-11; 1. Mojsijeva 3,15-24; Isaija 13,6-9; Luka 21,34-36; Rimljanima 1,18.

Tekst za pamćenje: »Ali mi, koji smo sinovi dana da budemo trijezni i obučeni u oklop vjere i ljubavi, s kacigom nada spasenja« (1. Solunjanima 5,8).

Gljučna misao: Stvarnost Hristovog povratka poziva nas na stalnu spremnost.

U tekstu za ovu sedmicu, Drugi Hristov dolazak je i dalje osnovna tema, ali se menja fokus. Ovde Pavle ne daje toliko pojedinosti o Hristovom dolasku koliko naglašava potrebu za stalnom spremnošću u svetlosti tog dolaska i suda koji je s njim povezan. Prethodni odlomak delovao je ohrabrujuće; kada bude došao kraj, ishod će biti mnogo pozitivniji nego što su Solunjani očekivali. Ali sada, kada bolje razumeju prirodu Njegovog dolaska, postavlja se pitanje kako da se pripreme za njega.

Izgleda da je u tom trenutku na dnevnom redu u crkvi bila teologija »mira i sigurnosti«, dok su se neki vernici bavili i izračunavanjem vremena Hristovog dolaska. Oslanjajući se na proročanstva, Solunjani su se nadali da mogu da izračunaju vreme poslednjih događaja i da, prema tome, saznaju kada treba da se pripreme. I kao posledica, neki od njih su živeli bez ikakvog osećaja hitnosti pripreme.

Kako se mi danas odnosimo prema pripremi? Što smo duže ovde, lakše nam je da izgubimo iz vida koliko je priprema hitna. Upravo zato nam je neophodno da poslušamo Pavlove reči.

Čitaj tekst u 1. Mojsijevoj 3,15-24. Na koje različite načine je Bog pozitivno i negativno ocenjivao Adama i Evu u ovom tekstu?

Iako se sama reč sud ne pojavljuje u 1. Solunjanima 5,1-11, tekst je u velikoj meri zaokupljen sudom. Pavle želi da vernici u Solunu budu svesni da Božji sud nije ograničen na nešto što će se događati na Nebu u vreme posletka, već da ostavlja stvarne posledice u njihovom svakodnevnom životu.

Mnogi ljudi ni danas ne vole da raspravljaju o sudu. Njima se ne dopadaju negativnosti i pretnje koje se nužno nameću kada je reč o sudu. Međutim, biblijska ideja o sudu je mnogo šira od pretnje, osude i izvršenja kazne. Postoji i pozitivna strana suda. Jednostavna svakodnevna dela milosti i ljubaznosti neće ostati nezapažena i nenagrađena (Matej 10,42). Bog vidi sve što činimo, bilo to pozitivno bilo negativno, i sve ima svoje značenje u konačnoj slici stvari.

Dvostrana priroda suda očigledna je u najranijim izveštajima u Bibliji. U Edemskom vrtu, Bog negativno ocenjuje greh Adama i Eve. Postoje posledice greha koje su se odrazile na rađanje dece, obrađivanje zemlje i na mesto gde im je bilo određeno da žive. U isto vreme, Bog im daje i pozitivnu ocenu. On stvara neprijateljstvo između njih i Sotone i milostivo ih odeva u kožu tako da ne pate nepotrebno u promenjenim klimatskim uslovima. I što je još mnogo važnije, te kože su simbolički predstavljale Hristovu pravednost koja će pokriti njihov greh.

U četvrtom poglavlju Prve Mojsijeve Bog daje negativnu ocenu Kajinu kada ga šalje u progonstvo. Međutim, čak i Kajin dobija pozitivnu ocenu. Bog stavlja na njega oznaku tako da ga niko ne sme ubiti. U vreme Potopa, Bog negativno ocenjuje ljudski rod i uništava ga Potopom, ali daje i pozitivnu ocenu time što priprema kovčeg kao sredstvo spasenja (1. Mojsijeva 6,1 – 9,17).

U 1. Mojsijevoj 11 Bog je pomešao jezike i rasejao ljudski rod po celoj Zemlji (negativna strana). A gde je pozitivni element? On se nalazi u pozivanju Avrama da bude blagoslov »svim narodima na Zemlji« (1. Mojsijeva 12,3), istim narodima koji su godinama ranije, pri gradnji Vavilonske kule, bili rasejani po celoj Zemlji (1. Mojsijeva 11,9)

RAZMISLI: Kako je istina o Hristu kao našem zameniku na sudu učinila da sud postane za nas nešto pozitivno? Zašto uvek moramo imati na umu tu značajnu istinu kada mislimo o sudu?

IZNENADNO I NEOČEKIVANO (1. SOLUNJANIMA 5,1-3)

Pročitaj tekst u 1. Solunjanima 5,1-3 i u Delima 1,6.7. Šta je značenje izraza »časovi i vremena« u tim tekstovima?

»Dan Gospodnji« je izraz koji se često nalazi u starozavetnim tekstovima o sudu. On opisuje odlučno Božje delovanje u »vreme posletka«, sa snažnim naglaskom na negativne posledice neposlušnosti (Isaija 13,6-9; Jer. 46,10; Jez. 30,2-12). U našem današnjem tekstu, Pavle spaja tu raniju zamisao sa analogijom o lupežu koju je dao Isus (Matej 24,43; Luka 12,39).

Trostruka kombinacija dana Gospodnjeg, lupeža po noći i porođajnih bolova ima jednu te istu svrhu, da pokaže da će Drugi Isusov dolazak biti iznenadan, neočekivan i neizbežan za zle. Vreme posletka nije vreme pripremanja za kraj. Vreme pripreme je sada.

Međutim, četvrti stih objašnjava da Pavle ne grdi Solunjane. Oni već znaju da će dan Gospodnji doći kao lupež noću. Oni drugi, oni koji viču »mir i sigurnost«, biće iznenađeni predstojećim uništenjem.

U Delima 1,6.7 učenici pitaju Isusa za vreme završnih događaja u istoriji ove Zemlje. Međutim, Isus ne zadovoljava njihovu radoznalost u tom pogledu. Vreme kraja nije im otkriveno. Možemo da vidimo da izraz »časovi i vremena« pokazuje da postoje pokušaji da se izračuna vreme kraja. Takvi pokušaji privlače pažnju, ali su duhovno kontraproduktivni. Oni izazivaju ili razočarenje kada izračunato vreme prođe, ili pozivaju na odlaganje pripreme ako je izračunato vreme suviše daleko u budućnosti.

Koje paralele postoje između tekstova u Luka 21,34-36 i u 1. Solunjanima 5,1-11?

Prema tekstu u Luka 21,34, mnogi ljudi, odajući se alkoholu ili zabavama, pokušavaju da pobegnu od svoje duhovne odgovornosti. Drugi se trude da budu spremni za vreme kraja, ali ih u tome sprečavaju životne brige i strahovanja. Iznenadnost kraja, međutim, znači da dolazi vreme kada neće više biti izlaza ni za nepažljive, ni za one zadovoljne sobom. U stihovima koji dolaze posle Hristovih reči u Luki 21,34-36 postoji izlaz samo za one koji straže.

RAZMISLI: Na koji način možemo živeti sa osećajem o hitnosti, sa svešću o blizini Hristovog dolaska, a da ipak ne zapadnemo u fanatizam ili ekstremizam? Kako da načinimo pravilnu ravnotežu u tom smislu? Razgovarajte o tome u razredu.

PREDNOSTI VERNIKA (1. SOLUNJANIMA 5,4,5)

U prvim stihovima petog poglavlja, Pavle govori o stanju onih koji, iz bilo kog razloga, nisu spremni. Solunjani već znaju da je stvarnost Drugog dolaska izvesna, ali da je vreme nepoznato. Iznenadenje će biti tragično za one koji nisu spremni. Neki su nespremni zato što ne veruju u Drugi dolazak; ostali zato što misle da mogu odlagati svoju pripremu sve dok ih događaji ne uvere da je kraj blizu.

Dogodilo se to krajem pedesetih godina prošloga veka. Neki mladić je čuo propovednika kako govori da će Isus doći 1964. godine, i da bi bilo dobro da se crkva pripremi. Mladić je odlučio, pošto je trebalo čekati još dosta godina, da se neće spremati sve do, recimo, 1962. godine. Drugim rečima, propovednikovo nastojanje da probudi svest o hitnosti pripreme imalo je kod tog mladića negativan efekat. Takvo odlaganje je opasno, naravno, jer niko ne zna hoće li tada biti živ. Radosna je vest da nama nije ni potrebno da znamo kada će Isus doći da bismo se pripremili.

Čitaj tekst u 1. Solunjanima 5,4,5. Kakvo je duhovno značenje metafora kao što su noć i dan, tama i svetlost? Koji bi se aspekt tvog života mogao opisati kao videlo, a koji kao tama? Razmisli o tome šta tvoj odgovor podrazumeva?

U ovim stihovima Pavle započinje niz poređenja kao što su dan i noć, tama i videlo (propast i izbavljenje podrazumevaju se u 3. stihu). Nevernici će biti iznenađeni događajima na kraju vremena, ali za vernike oni neće predstavljati iznenađenje. Zašto? Zato što žive u svetlosti! Biblija je »žičak nozi /našoj/ i videlo stazi /našoj/« (Psalam 119,105). Proročanstvo je dato da bismo imali dovoljno informacija na raspolaganju i duhovno se pripremili za sve ono što dolazi.

Pripremanje za Drugi dolazak podrazumeva ulaganje ozbiljnog vremena u proučavanje Božje Reči. Priprema je delo prikupljanja blaga na Nebu. Priprema je svakodnevno predanje Gospodu.

U sadašnjem svetu ima mnogo toga što odvlači našu pažnju, od posla do imejla, od zabave do uživanja u drogama i drugim podsticajnim sredstvima. Pavlov poziv stiže do nas kroz koridore vremena. Uklonite sve što vam odvlači pažnju. Stavite Božju Reč na prvo mesto u svom životu i onda vas događaji neće pregaziti, bez obzira koliko neočekivana bila njihova pojava.

STALNA BUDNOST (1. SOLUNJANIMA 5,6-8)

Čitaj tekst u 1. Sol. 5,6-8. Kako vam analogija pijan/trezan pomaže da bolje razumete pripremanje za Drugi Hristov dolazak?

Pavle počinje 6. stih rečima »tako dakle« ili »stoga«, zavisno od prevoda. On je ustanovio da su istinski Hristovi sledbenici deca videla i dana. U današnjem tekstu nastavlja istu metaforu da bi pokrenuo vernike da se sve bolje pripremaju za Isusov dolazak. Iako 7. stih predstavlja malo skretanje s teme, 6. i 8. stih hrabre Solunjane da budu budni, trezni i spremni za izazove koji ih očekuju.

Pavle počinje svoje izlaganje poređenjem zaspao/budan. Pošto vernici pripadaju danu, ne smeju da spavaju, jer noć je za spavanje. Pavle piše metaforički, naravno. Spavanje je ovde metafora za duhovnu lenjost ili za nedostatak zainteresovanosti (u 10. stihu to je metafora za smrt). Izraz »da ne spavam« u originalu znači »nemojte ni početi da spavate«. Pavle pretpostavlja da su vernici već budni i poziva ih da istraju u budnosti i straženju.

Pavle ih zatim podstiče da budu trezni umesto pijani. U starom svetu trezvenost je simbol za filozofski razum. Pavle želi da Solunjani budu promišljeni i pažljivi u svom rezonovanju na temelju Pisma. Neki od njih se služe Biblijom radi postavljanja datuma Hristovog dolaska i radi drugih spekulacija. Pavle želi da vernici umesto toga budu usredsređeni na ono što u Pismu može doprineti njihovoj duhovnoj pripremi. Metafora trezan/pijan može, osim toga, da ukaže na vrstu etičkih ograničenja na koja je apostol pozivao u 1. Solunjanima 4,1-12.

Dan je povezan s budnošću i trezvenošću. Noću pak ljudi spavaju i obično se napijaju. Međutim, u 8. stihu Pavle prelazi na simboliku vojne straže. Straža mora da bude budna i trezna u svakom trenutku, i danju i noću. Prema tome, vojnici moraju da se ističu u poštovanju pravila kad je reč o budnosti. Pavle na sličan način očekuje od hrišćana da se ističu u poštovanju pravila kada se radi o pripremanju za Drugi Hristov dolazak. Slično vojnicima, hrišćanin treba da stavi na sebe svu svoju opremu pre nego što stane na stražarsko mesto.

RAZMISLI: Uzmi Pavlove reči u ovim tekstovima kao da su napisane i upućene posebno i lično tebi. Kako bi te reči pretvorio u dela? To jest, šta bi se u tvom životu moralo menjati da bi mogao da činiš ono što tekstovi traže od tebe?

HRABRITE JEDNI DRUGE (1. SOLUNJANIMA 5,9-11)

Kao što smo već videli, u 1. Solunjanima 5,1-11 Pavle se služi nizom suprotnosti da bi opisao dve strane suda kada se Isus bude vratio. U našem tekstu za danas (1. Solunjanima 5,9-11), Pavle se bavi razlikom između gneva i spasenja. Vernici mogu s poverenjem da gledaju na poslednje dane jer u Hristu imaju obećanje da su deca videla.

Pročitaj tekst u 1. Solunjanima 5,8-11. Koja je suštinska poruka tih tekstova? Kakva je to nada o kojoj Pavle ovde govori, i zašto je možemo tražiti za sebe? Kako se jevanđelje otkriva u tim tekstovima?

Mnogi danas smatraju da biblijski koncept o Božjem gnevu više odražava kulturu biblijskih vremena nego istinu o Bogu. Međutim, to je zabluda. Istina je da je Bog u Bibliji prilagodio svoju istinu mogućnostima ljudskog izražavanja. Međutim, koncept o Božjem gnevu nije ograničen na starije delove Pisma; on se nalazi i u Novom zavetu, uključujući reči koje je izgovorio sam Isus (Luka 21,23; vidi i Jovan 3,36), napisao apostol Pavle (Rimljanima 1,18; 1. Solunjanima 1,10) kao i viđenja u Otkrivenju (Otkrivenje 6,16.17; 15,1). Prema tome, ne možemo zanemariti taj aspekt Božjeg karaktera, jer on sigurno izražava nešto veoma važno o Bogu i o planu spasenja.

Iako ovde ne možemo da se udubljujemo u tu temu, moramo shvatiti da Božji gnev nije neka iracionalna provala besa. Božji putevi nisu naši putevi (Isaija 55,8.9). Biblijska ideja o Božjem gnevu predstavlja zadovoljavanje potrebe za pravdom u odnosu na prekršioce zakona koji zlostavljaju i tlače druge. Oni koji istraju u bezakonju biće kažnjeni i uništeni. Pošto smo svi prekršili Božji zakon, svi bismo bili podložni kažnjavanju i primeni pravde da nije bilo života, smrti i uskrsenja Isusa Hrista.

Upravo ta dobra vest u vezi s Božjim gnevom prosijava kroz tekstove u 1. Solunjanima 5,8-11. Božja namera s nama nije »gnev« ili kažnjavanje, već blagodat i spasenje. U Hristu nam je On obezbedio zaštitu koja nam je potrebna da ne bismo iskusili razornu stranu suda. Upravo zato je Pavle rekao da Božji gnev, kada se pravilno shvati, predstavlja razlog za ohrabrenje umesto za strah (1. Solunjanima 5,11). U Hristu, nikada nećemo morati da se suočimo s Božjim gnevom, jer se Isus na krstu suočio s njim umesto nas.

Kakve li dobre vesti!

ZA DALJE PROUČAVANJE

»Postoji potreba za budnošću. Naša vlastita srca su prevarna; mi smo opterećeni slabostima i nemoćima ljudskog roda a Sotona je odlučan da nas uništi. Mi možemo da postanemo nemarni, ali naš neprijatelj nikada nije besposlen. Znajući za njegovu neprestanu budnost, nemojmo spavati kao drugi, 'stražimo i budimo trezni.'« (Ellen G. White, Testimonies for the Church, sv. 5, str. 409)

»Izgleda da neki smatraju da moraju biti stavljeni na probu i da moraju dokazati Gospodu da su se reformisali pre nego što mogu da zatraže Njegove blagoslove. Međutim,... Isus voli da dođemo k Njemu onakvi kakvi smo – grešni, bespomoćni, zavisni. Mi tvrdimo da smo sinovi videla, a ne noći, ne tame; kako onda da budemo slabi u veri?« (Ellen G. White, Selected Messages, 3. knjiga, str. 150)

»Mnoštvo takozvanih hrišćana... živi za svet. Njihova vera ima samo malo snage da ih obuzda u njihovim zadovoljstvima; dok tvrde da su deca videla, hode u tami i spadaju među sinove noći i tame.« (Ellen G. White, Testimonies for the Church, sv. 1, str. 404)

»Svet, koji se ponaša kao da ne postoji Bog, obuzet sebičnim prohtevima, uskoro će iskusiti iznenadnu propast i neće je izbeći... Plešući i pevajući, pijuci i pušeci, popuštajući svojim životinjskim strastima, oni idu kao vo koga vode na klanicu.« (Ellen G. White, Evangelism, str. 26)

PITANJA ZA RASPRAVLJANJE:

1. U razredu, postavite pitanje: Kada bi se Hristos vratio sutra, da li bi ti bio spreman?
2. Pređite još jednom svoje odgovore na pitanja pri kraju pouke za ponedeljak. Kako da sačuvamo svest o hitnosti, a da istovremeno »normalno« funkcionišemo u društvu?
3. U kojoj meri naša usmerenost na kraj vremena ima pozitivan ili negativan uticaj u našem životu? U kojoj meri su se tvoji pogledi o kraju vremena promenili tokom godina? Zašto je razumevanje plana spasenja i opravdanja verom i samo verom tako ključno za pravilno razumevanje događaja poslednjeg vremena?

SAŽETAK: U 1. Solunjanima 5,1-11 Pavle poziva na potpuno predanje Bogu i pripremu za Drugi Hristov dolazak. Kada prihvatimo jevanđelje, postajemo deca videla. I kada verom, nadom i ljubavlju živimo po jevanđelju, rastemo sve više i više i postajemo sličniji Hristovom liku. Ako smo danas spremni da umremo u Hristu, bićemo spremni ako Isus dođe još danas.

CRKVENI ŽIVOT

(1. SOLUNJANIMA 5,12-28)

Tekstovi za proučavanje: 1. Solunjanima 5,12-28; Matej 5,43-48; Galatima 5,22; Filibljanima 4,4; Jovan 15,4-6.

Tekst za pamćenje: »Proroštva ne prezirite. A sve kušajući, dobro držite« (1. Solunjanima 5,19.20).

Gljučna misao: Pavle daje Solunjanima, starešinama i vernicima, veoma praktične i veoma duhovne savete o tome kako da se ponašaju jedni prema drugima.

Pavle završava svoju prvu poslanicu Solunjanima šaljući im sedamnaest preporuka (1. Solunjanima 5,12-22), posle kojih dolazi završna molitva (1. Solunjanima 5,23-27). Pouka za ovu sedmicu počinje s tri preporuke koje se odnose na ponašanje vernika mesne crkve prema svojim vođama (1. Solunjanima 5,12.13). Posle ovih preporuka Pavle šalje šest zapovesti o tome kako vođe mesne crkve treba da se ponašaju prema vernicima.

Osam kratkih preporuka slede u narednih sedam stihova (1. Solunjanima 5,16-18). One se mogu podeliti u dve grupe: tri saveta o održavanju pozitivnog hrišćanskog stava (1. Solunjanima 5,16-18) i pet saveta kako da se odnose prema novom videlu u obliku proročanstava (1. Solunjanima 5,19-22).

U završnoj molitvi Pavle sažima osnovnu temu ove poslanice: da vernici u Solunu i okolini nastave da rastu u svetosti sve do Drugog Hristovog dolaska. Drugim rečima, svakoga dana treba da se pripremaju za Gospodnji dolazak. U izvesnom smislu, može li neka poruka bolje predstavljati »istinu za sadašnje vreme« od ove o kojoj Pavle govori?

ODGOVOR NA SLUŽBU DRUGIH (1. SOL. 5,12,13)

Dva stiha koja predstavljaju srž pouke za danas dolaze posle završne preporuke u pouci za prošlu sedmicu koja glasi: »Toga radi utješavajte jedan drugoga i popravljajte svaki bližnjega, kao što i činite« (1. Solunjanima 5,11). Ovo delo odvija se u mesnim crkvama, u toku procesa poučavanja i utvrđivanja učenika. Današnja pouka se usredsređuje na to kako učenici treba da odgovore na napore svojih vođa i mentora.

Pročitaj tekst u 1. Solunjanima 5,12,13. Koja je osnovna Pavlova misao ovde naglašena i kako bi trebalo da je primenimo u svom životu? Na koji način bi mogao da bolje saraduješ, da aktivnije podržavaš i voliš one koji se staraju o tebi u Gospodu?

Struktura grčkog jezika u 12. stihu ukazuje da se sva tri izraza navedena u drugom delu stiha odnose na istu grupu, na vođe mesne crkve u Solunu. Pavle poziva vernike da »prepoznaju« te vođe, što znači da ih cene, poštuju i priznaju. Možda to ukazuje na činjenicu da je u Solunu bilo i vernika koji su se s nepoštovanjem odnosili prema autoritetu u crkvi.

Izraz »koji vas opominju« (u našem prevodu »učitelji«) upućuje na poučavanje, opominjanje, čak i »osveščivanje«. Pavle ovde priznaje da starešine u crkvi često moraju da pokažu »strogu ljubav«. Ovakva vrsta starešinstva nije uvek dobrodošla; ali, Pavle ide dalje i u 13. stihu traži od vernika da visoko cene svoje starešine, jer ponekad ovi moraju da rešavaju vrlo teška pitanja. Pavle želi da svi vernici crkve žive međusobno u miru i slozi.

Jezik ovih stihova odražava prastare metode postupanja prema ljudima. Vodeći mislioci Pavlovog vremena znali su da je rad s ljudima nešto vrlo osetljivo. Oni su pozivali vođe da pažljivo ispituju stanje svojih sledbenika, da budu osetljivi što se tiče spremnosti sledbenika da primi opomenu ili savet, da izaberu pravi trenutak, da primene prave lekove. Iznad svega ostalog, od vođa se očekivalo da ispituju sebe pre nego što pokušaju da popravljaju druge. Pavle samo dodaje elemente na taj okvir. Za hrišćanina, Bog je uzor vođstva, a cilj kome teže sve vođe u crkvi jeste da svi vernici žive dostojno pred Gospodom.

RAZMISLI: U nekim kulturama postoji sklonost da se prema vođama pokazuje nepoverenje i kritički stav; u drugim, da se slepo sluša svaka njihova reč. Na koji način navike tvoje kulture utiču na odnos tvoje crkve prema vođama?

SLUŽBA KOJU OBAVLJAJU VOĐE (1. SOL. 5,14.15)

U 12. i 13. stihu Pavle govori o načinu na koji vernici treba da se odnose prema svojim starešinama. U današnjem tekstu (1. Solunjanima 5,14.15) Pavle se obraća starešinama u crkvi i govori kako da se ponašaju prema onima koji su povereni njihovom staranju.

Pročitaj tekst u 1. Solunjanima 5,14.15. Kako, prema Pavlovom savetu, crkvene vođe treba da se odnose prema vernicima? Koja su načela službe ovde naglašena? Kako bismo mogli da ih primenimo u svom radu, bez obzira na službu koju obavljamo u crkvi? Kako da primenimo ta načela na radu, u domu, prilikom odmora i rasonode, gde god da se nađemo? Matej 5,43-48.

Pavle podstiče starešine u Solunu da »opominju nepokorne« (1. Solunjanima 5,14). »Nepokorni« (u našem prevodu »neuredni«) su oni vernici koji odbijaju da rade da bi se izdržavali, koji su jogunasti i teško ih je savetovati, kojima se ponekad treba suprotstaviti.

Pavle, nasuprot tome, poučava starešine da »hrabre malodušne«, da pomažu slabima, da budu »strpljivi prema svakome« (1. Solunjanima 5,14). Malodušni ili plašljivi su ljudi koji imaju malo samopouzdanja ili svesti o svojoj vrednosti. Takvi su puni strahovanja i briga. Bogu ti ljudi mnogo znaće; prema tome, i vođe bi trebalo da ih ohrabre.

»Slabi« su ljudi koji imaju svoja moralna i duhovna ograničenja. Oni su lakoverni, lako se obeshrabruju kada naiđu teškoće, plaše se svega nepoznatog. Njihovo srce može da bude u redu, ali im nedostaje znanja i progoni ih prošlost. Njima je neophodna pomoć da bi preživeli.

Pavle nalaže vođama u crkvi da imaju strpljenja prema svakome. Iako su prva tri saveta u 14. stihu prilagođena svim okolnostima, strpljivost je uvek neophodna u pastoralnom staranju o vernicima.

Pavle verovatno ima u vidu one koji brinu o vernicima kada piše 15. stih. Kad god budu izložene napadima onih koji ne cene njihove savete, vođe mogu pasti u iskušenje da uzvrate ravnom merom. Međutim, kada bi se to dogodilo, pokazalo bi se da njihova služba nije bila nadahnuta Hristovim duhom. Starešina uvek treba da ima na umu dobro vernika.

Tekst u 1. Solunjanima 5,12-15 pretpostavlja da će u crkvi uvek biti onih koji se staraju o drugima i onih o kojima se drugi staraju. Važno je da u ovom odnosu uvek postoji velika mera međusobnog poštovanja i strpljivosti. Ipak, ne smemo da zaboravimo tekst u 1. Solunjanima 5,11: »Utješavajte jedan drugoga i popravljajte svaki bližnjega svojega.« Pastoralna briga se često proteže u oba smera. Ima trenutaka kada je i starešinama potrebno staranje.

POZITIVNO HRIŠĆANSKO DRŽANJE (1. SOL. 5,16-18)

Prema tekstu u 1. Solunjanima 5,12-15, hrišćani treba da nauče da prihvate i da upute pozitivnu i konstruktivnu kritiku. To može da se dogodi samo u okviru međusobnih odnosa. Osnovna misao je da svaki hrišćanin treba da bude odgovoran drugima i da mora da bude spreman da smatra i druge odgovornima. Crkva koja se moli svakako da će se razvijati što se tiče saveta i ohrabrenja.

Pročitaj tekst u 1. Solunjanima 5,16-18. Šta je, po Pavlovom mišljenju, volja Božja za svakog vernika? Zašto je svaka od te tri potrebe tako važna? Vidi i Galatima 5,22; Filibljanima 4,4.

Glen Kun, omiljeni adventistički propovednik, voleo je da kaže da u Bibliji ima mnogo više zapovesti da se radujemo nego zapovesti da svetkujemo Subotu. A ipak, mi radovanju retko posvećujemo onu pažnju koju zaslužuje. Radostan život je jedan od rodova Duha (Galatima 5,22; Filibljanima 4,4). Duhovna radost je moguća čak i u stradanjima (1. Solunjanima 1,6).

Pavle je svakako predstavljao primer šta znači moliti se duhom bez prestanka. Prva Solunjanima je prožeta molitvom, kao što smo već videli. Ovde Pavle poziva čitaoce svoje Poslanice da slede njegov primer.

Zahvalnost je druga pozitivna hrišćanska osobina koju je Pavle pokazivao (1. Solunjanima 1,2; 2. Solunjanima 1,3). U korenu neznabožacke izopačenosti stajao je nedostatak zahvalnosti prema Bogu (Rimljanima 1,21). Tomas Erskin kaže: »U Novom zavetu religija je blagodat, a etika je zahvalnost.« Zanimljivo je primetiti da u grčkom jeziku reči »radovati se« i »biti zahvalan« imaju isti osnovni koren. Ključ pobožnog radovanja je duh neprestane zahvalnosti Bogu.

Otvorite svoje oči! Božji darovi se nalaze svuda oko nas; mi samo zaboravljamo da Mu zahvalimo na njima, često stoga što smo suviše usredsređeni na iskušenja i životne borbe. Kada bismo sve više gajili osobinu zahvalnosti Bogu, naše hodanje s Njim bilo bi mnogo bliskije a naš život ispunjen radošću.

RAZMISLI: Načini listu od deset razloga zašto treba da budeš zahvalan Bogu. Budi veoma određen. Neka onda svaki od tih razloga bude predmet kratke molitve. Zapazi promene koje će se pojaviti u celom tvom držanju i izgledu. Ovaj pokušaj će ti pokazati koliko je zahvalnost ključna u našem iskustvu s Bogom.

ODNOS PREMA »NOVOJ SVETLOSTI« (1. SOL. 5,19-22)

»Duha ne gasite. Proroštva ne prezirite. A sve kušajući, dobro držite. Uklanjajte se od svakoga zla« (1. Solunjanima 5,19-22). Šta nam to Pavle ovde govori? Kako bi se ove reči mogle primeniti u našem iskustvu? Koje oblike zla bi ti, u svom sadašnjem stanju, morao da izbegneš ulaganjem posebnih napora?

U 1. Solunjanima 5,12-15 Pavle upućuje svoje savete crkvi. U stihovima 5,19-22 objavljuje drugi oblik savetovanja, duh proroštva. Dve negacije kojima započinje ovaj deo poslanice su naglašene i trajnog karaktera: »Prestanite da gasite duh!« i »Prestanite da prezirete proročanstva!« U stvari, Pavle govori Solunjanima da prestanu da čine nešto što su inače uporno činili.

Iako ne znamo o čemu Pavle stvarno govori, izgleda da ih poziva da budu otvoreniji za primanje veće svetlosti, dok im u isto vreme savetuje da je ispitaju kako bi se uverili da je zaista reč o pravoj svetlosti (2. Korinćanima 11,14).

Postoje razni načini da se potkopa Duh proroštva. Jedan od njih je da se »gasi duh«. Mi to činimo kada zanemarujemo delo pravog proroka ili mu se odupiremo. Pogledajte sve to protivljenje, čak i u našim redovima, proročkom daru koji imamo u životu i radu Elen G. Vajt!

Drugi način da se potkopa dar proroštva jeste da prihvatimo ono što on govori, ali da ga pogrešno protumačimo ili primenimo. Mi se možemo približiti proročkoj poruci otvorenog uma, ali primeniti njene savete na neodgovarajući način, u neskladu s postojećom situacijom. To je nešto u čemu mi kao Crkva moramo da budemo veoma pažljivi. Dobili smo prekrasan dar; mi zaista ne želimo da ga potkopamo zloupotrebom.

Treći način da se potkopa dar proroštva jeste da nekim osobama ili spisima pripišemo proročki autoritet iako oni taj dar nisu dobili od Boga. Crkva mora da bude neprestano budna i da straži, da sve stavlja na probu kako bi ustanovila da li proročka poruka zaista izgrađuje crkvu.

RAZMISLI: Kakav uticaj je proročka služba Elen Vajt imala u tvom životu? Razgovarajte o tome u razredu u subotu.

SVETOST U VREMENU POSLETKA (1. SOL. 5,23-28)

Pročitaj tekst u 1. Solunjanima 5,23.24. Šta to znači biti potpuno posvećen i sačuvan bez mane za dolazak Gospoda našega Isusa Hrista? Zar ne bi trebalo da budemo takvi već danas?

U današnjem tekstu Pavle se ponovo vraća na jezik molitve. Njegov stil je sličan onom u 1. Solunjanima 3,11-13. I glavna tema je slična: da se nađemo bez krivice, bez mane, u svetosti, na dan Drugog dolaska. Pavle ovde prelazi sa onoga što Solunjani treba da čine (1. Solunjanima 5,12-22) na ono što Bog čini u nama (svetost) i za nas (Drugi dolazak).

Vernici su se često razmimoilazili u pogledu tačnog značenja ovog teksta o prirodi ljudskih bića i o vrsti karaktera koji treba da steknu do Hristovog dolaska. U kratkom susretu s tim tekstom, mi ćemo se usredsrediti na ono što se jasno može kazati na osnovu tih stihova.

Pavle kaže da ono što Bog čini u čoveku treba da obuhvati celo njegovo biće. Svaki deo vernikovog života treba da bude pod sve većim uticajem posvećenja kako se Hristov dolazak bude približavao. Kada govori o »duhu, duši i tijelu«, Pavle ne pokušava da govori naučnim jezikom i da strogo naučno odredi pojedinačne slojeve ljudske ličnosti (u biblijskom smislu um i telo su sjedinjeni u celinu, a ne delovi koji samostalno postoje). Umesto toga, on govori da svaki deo našeg uma i tela treba da bude pokoren Bogu. Bog treba da dobije potpunu kontrolu nad našim mislima, osećanjima i postupcima.

Pavlova molitva važi od njegovog vremena pa sve do Hristovog dolaska. Vernici treba da se sačuvaju, da ostanu besprekorni, sve do dolaska Gospodnjega. Pavle se moli da celovitost njihovog posvećenja Bogu bude sačuvana sve vreme, do samog kraja. Prema ovoj poslanici, Solunjani su bili daleko od savršenstva, ali je i ono što su imali bilo vredno da se sačuva do Isusovog dolaska. Više nego za bilo šta drugo, Pavle se moli da nastave da rastu u blagodatni zahvaljujući svom odnosu sa Isusom.

RAZMISLI: Na koje načine bi i ti mogao i morao da se svakoga dana pripremaš za Gospodnji povratak?

ZA DALJE PROUČAVANJE

»(Kao dete) Isus je u svoj rad unosio vedrinu i taktičnost. Bilo je potrebno mnogo strpljenja i duhovnosti da se biblijska religija unese u domaći život i u radionicu, da se podnese napetost svetovnih poslova, a oko usmeri samo na Božju slavu. Upravo je u tome Isus pomagao. On nikada nije bio tako ispunjen svetovnim brigama da nema vremena da misli o onome što je nebesko. Često je izražavao vedrinu svoga srca pevajući psalme i nebeske pesme. Često su stanovnici Nazareta slušali Njegov glas koji se uzdizao u slavljenju i zahvaljivanju Bogu. On je održavao vezu s Nebom u pesmi; i kada bi se Njegovi drugovi tužili na umor od rada, bili bi razvedreni ugodnim melodijama s Njegovih usana. Njegovi hvalospevi su izgleda progonili zle anđele, i kao tamjan, ispunjavali mesto miomirisom. Misli Njegovih slušalaca su bile prenošene iz njihovih zemaljskih boravišta sve do nebeskog doma.« (Elen G. Vajt, Čeznja vekova, str. 73 /orig./)

»Ništa toliko ne unapređuje zdravlje tela i duše kao duh zahvalnosti i slavljenja. Naša je pozitivna dužnost da se odupremo melanholiji, nezadovoljnim mislima i osećanjima – baš kao što nam je dužnost da se molimo.« (Elen G. Vajt, str. 251/orig./)

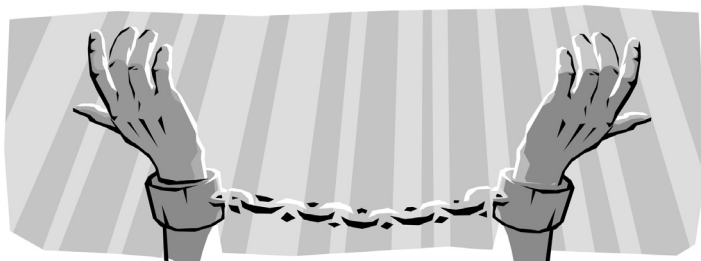
PITANJA ZA RASPRAVLJANJE:

- 1. Kao razred, porazgovarajte o svojim odgovorima na pitanja u delu pouke za sredu. Posmatrajte ih na dva načina: kako je E.G. Vajt uticala na našu Crkvu kao celinu i kako je njena služba uticala na naš pojedinačni život?**
- 2. Opširnije razgovarajte o tome kako su naša kultura i njen odnos prema autoritetu uticali na naše držanje prema autoritetima u crkvi. Da li naša kultura podstiče svoje pripadnike da ne poštuju autoritet ili da mu ne poklanjaju suviše pažnje? Kako da uspostavimo pravilnu ravnotežu?**
- 3. Kako bi vaša mesna crkva mogla da obavi bolji posao u pomaganju novim vernicima da razvijaju svoj karakter? Koja bi vrsta duhovnog obučavanja vođa bila neophodna?**

SAŽETAK: U tekstu za ovu sedmicu (1. Solunjanima 5,12-27) Pavle se bavi raznim temama, ali se posebno usredsređuje na duhovni kvalitet života mesne crkve. Vernici na lokalnom nivou treba da pomažu jedni drugima i budu radosni i zahvalni. Oni treba da budu otvoreni prema novim istinama, posebno proročkim istinama, ali istovremeno i veoma pažljivi u proceni novih ideja. Iznad svega, Pavle poziva na potpunu predanost Bogu u svim oblastima ličnog života, uvek upravljajući pogled prema Hristovom drugom dolasku.

OBEĆANJE PROGONJENIMA

(2. SOLUNJANIMA 1, 1-12)

Tekstovi za proučavanje: 2. Solunjanima 1,1-12; Jovan 1,18; Rimljanima 2,5; 12,19; Otkrivenje 16,4-7; 20,1,6; Jovan 14,1-3.

Tekst za pamćenje: »Zato se i molimo svagda za vas da vas udostoji Bog naš zvanja, i ispuni svaku radost dobrote i djelo vjere u sili« (2. Solunjanima 1,11).

Ključna misao: Isusov drugi dolazak je vrhunac celokupne hrišćanske nade.

Pošto su komunikacije bile spore, crkva koja je želela da razgovara s Pavlom trebalo je da ga prvo pronađe i da mu pošalje poruku, što svakako nije uvek bilo lako. Kada bi veza konačno bila uspostavljena, apostol bi diktirao svoj odgovor i po glasniku ga slao crkvi. Ovaj proces je mogao trajati mesecima. U međuvremenu, lažna verovanja bi se razvila i proširila.

Izgleda da se upravo to dogodilo u Solunu, kada su se novi problemi pojavili u crkvi. Možda su ti problemi postali još teži upravo zbog pogrešne primene saveta koje je Pavle poslao crkvi u svojoj prvoj poslanici. Druga Solunjanima poslanica predstavlja Pavlov pokušaj da se situacija dodatno popravi.

Pavlove reči u pouci za ovu sedmicu svode se na sledeće: prilikom Drugog Hristovog dolaska vernici će biti izbačeni Božjom spektakularnom intervencijom preko Hrista. Ovaj tekst, osim toga, pruža dalje podatke o prirodi Njegovog dolaska.

SRDAČNI POZDRAVI CRKVI (2. SOLUNJANIMA 1,1.2)

»Od Pavla i Silvana i Timotija crkvi Solunskoj u Bogu ocu našem u Gospodu Isusu Hristu: blagodat vam i mir od Boga oca našega i Gospoda Isusa Hrista« (2. Solunjanima 1,1.2).

Koja se nada i obećanje mogu pronaći čak i u ovako jednostavnom pozdravu kakav je ovaj? Koliko je teologije, koliko nade, koliko obećanja sadržano u njemu? Kako bismo mogli naučiti da usvojimo ovu nadu i ova obećanja?

Kao što to često čini, Pavle govori o blagodati i miru. U izvesnom smislu, zar oni nisu međusobno povezani? Zar ne bi trebalo da shvatanje Božje blagodati, obećanje o oprostjenju u Hristu, unese mir u naš život? Koliko je onda važno, bez obzira na okolnosti, da uzmemo sebi vremena kako bismo razmišljali o prekrasnom obećanju o spasenju koje nam je upućeno i o blagodati koja nam ga nudi ne gledajući na našu nedostojnost. Ima li nekog boljeg načina da iskusimo mir koji nam je obećan? Mi treba da skrenemo pogled sa sebe, a da ga upravimo na Isusa i na ono što smo dobili u Njemu.

Uporedi tekst u 1. Solunjanima 1,1 sa tekstom u 2. Solunjanima 1,1.2. Mogu se videti male razlike u oblikovanju rečenice. Koje značenje imaju upravo te male razlike?

Postoji jedna značajna razlika između teksta u 1. i 2. poslanici Solunjanima. Pavle umesto »u Bogu ocu« (1. Solunjanima) kaže »u Bogu ocu našem« (2. Solunjanima). Ta razlika se tiče odnosa. Ima ljudi koji se osećaju bliski Isusu, ali se plaše Boga Oca. Pavle uverava Solunjane da mogu da imaju isto toliko poverenja u svom odnosu sa Ocem, koliko u odnosu sa Isusom. Isus je došao na ovu Zemlju da nam pokaže kakav je Otac.

RAZMISLI: Pročitaj tekst u Jovanu 1,18 i 14,7-11. Koju sigurnost i nadu možemo naći u tim tekstovima, posebno u svetlosti stihova 2. Solunjanima 1,1.2?

PAVLOVO ZAHVALJIVANJE (2. SOLUNJANIMA 1,3,4)

Pavle ima sklonost da piše posebno dugim rečenicama. Druga Solunjanima 1,3-10 je jedini tekst koji se usredsređuje prvenstveno na događaje povezane s Drugim Hristovim dolaskom. Međutim, srž tog teksta ne bavi se Drugim dolaskom: »Dužni smo svagda zahvaljivati Bogu za vas, braćo.« Pavlovi komentari o Isusovom povratku (2. Solunjanima 1,6-10) delimično predstavljaju razlog što se Pavle zahvaljuje Bogu za njih, za vernike u Solunu.

Pročitaj tekst u 2. Solunjanima 1,3,4. Koje važno duhovno načelo nalazimo u tim stihovima, načelo povezano s pitanjem vere? Šta se događa s verom ako ne raste?

»Obavezni smo« ili »morali bismo« da zahvalimo Bogu je najvažnija glagolska radnja u 2. Solunjanima 1,3-10. Pavle oseća obavezu da se zahvali Bogu na Solunjanima zato što njihova vera postaje sve snažnija i jača. I njihova međusobna ljubav raste, te su u originalu oba glagola u sadašnjem vremenu. To znači da je njihovo rasteње u veri i u ljubavi stalno i trajno. Ova vrsta rasteња je temelj svake zdrave crkve. Kao i biljka, crkva koja ne raste duhovno, mora da umre.

Pavle će uputiti značajne kritičke primedbe crkvi u drugom i trećem poglavlju Poslanice. Međutim, on zna da je ljudima neophodno mnogo pohvala pre nego što mogu da se konstruktivno suoče s kritikama. On nudi tu vrstu pohvale u prvom poglavlju.

Jedan od razloga za Pavlove pohvalne reči je i činjenica da se crkva bori s neprekidnim progonstvima. On posebno hvali »strpljenje« vernika u nevoljama. Umesto da govori o veri, nadi i ljubavi, Pavle govori o njihovoj veri, ljubavi i strpljenju. Pošto ovde »strpljenje« stoji umesto nade, Pavle kasnije u istom poglavlju govori i o Drugom Hristovom dolasku.

Njihovo jačanje u veri i ljubavi i njihova čvrstina pri suočavanju s nevoljama naveli su apostole da se hvale njima u svim crkvama koje posećuju. Solunjani su tako postali uzor hrišćanima koji se nađu u ognju progona.

RAZMISLI: Na koji način nevolje i stradanja mogu da ojačaju našu veru? U isto vreme, ko se nije borio da sačuva svoju veru upravo zbog nevolja koje je morao da trpi?

STRADANJA KAO ZNAK POSLETKA (2. SOL. 1,5,6)

Tekst u 2. Solunjanima 1,5-10 na grčkom jeziku zvuči starozavetno (Biblija većine novozavetnih hrišćana bila je Septuaginta, prehrišćanski grčki prevod Starog zaveta). Druga Solunjanima inače sadrži mnogo više pozivanja na Stari zavet od Prve Solunjanima.

Pročitaj tekst u 2. Solunjanima 1,5,6. Šta Pavle govori? Koja se obećanja tu nalaze?

Reč »znak« znači u stvari »dokaz« ili »jasno ukazivanje« na nešto. Šta dokazuju progonaštva hrišćana (2. Sol. 1,4)? Svakako da ona nisu dokaz Božjeg negodovanja protiv svog naroda. Sasvim suprotno, ona ukazuju na budući sud, kada će Božji narod biti odbranjen i kada će oni koji ih progone doživjeti iskustva slična onima koja su nametali drugima.

Ovde se krije poruka upućena i nama. Nasilje izaziva nasilje, i oni koji se služe nasiljem imaju razloga da se plaše za svoju budućnost. Božji sud će staviti sve na svoje mesto. Oni koji progone Božji narod jednoga dana će se suočiti s Božjom pravdom. Međutim, oni koji danas trpe nepravdu zbog svoje vere mogu da gledaju s poverenjem u budući Božji sud. Toga dana će svima postati jasno da Božji narod uživa Božju naklonost.

Novi zavet poziva vernike da ispoljavaju blagodat, milost i oprostjenje prema drugima. Međutim, kada se takvi postupci odbijaju i kada se na njih uzvraća uvredama, udarcima i lišavanjem slobode, dobro je znati da nepravda neće trajati daveka. Upravo zato se pripadnici Božjeg naroda pozivaju da imaju strpljenja (Otkrivenje 14,12).

U 2. Solunjanima 1,5,6 Pavle dakle podseća progonjene Solunjanke da će »pravedni sud Božji« u budućnosti pokazati da je Bog s njima i u sadašnjosti. I više nego to, njihovo strpljenje i njihova vera usred nevolja pokazuju da je Bog bio u pravu kada ih je izabrao. Na taj način hrišćansko stradanje može postati osnova za radost (1. Solunjanima 1,6,7). To je dokaz iz stvarnog života koji pokazuje na čijoj ćemo se strani naći u trenutku Hristovog dolaska.

Peti stih pokazuje da Bog pravedno postupa kada se stavlja na stranu Solunjanina. Šesti stih to još jednom potvrđuje osudom i uništenjem njihovih progonaštva. U oba slučaja, sud u vreme posletka samo je posledica sadašnjeg ponašanja.

RAZMISLI: Da li si ikada bio nepravedno progonjen, a tvoji progonaštvi nisu bili pravedno kažnjeni zbog svojih dela? Ako je tako, kakvu utehu možeš da nađeš u obećanju o Božjem sudu? Ili obrnuto: da li si nekada postupao nepravedno i nepošteno prema ljudima i nikada nisi bio kažnjen zbog toga (bar do sada)? Ako je tako, kako gledaš na obećanje o Božjem konačnom sudu?

OGANJ I UNIŠTENJE (2. SOLUNJANIMA 1,7-9)

Pročitaj tekst u 2. Solunjanima 1,7-9. Koji je prvenstveni razlog uništenja bezakonika u vreme Hristovog drugog dolaska? Kako da shvatimo te stihove imajući na umu Boga punog ljubavi, blagodati i oproštenja?

Mnogi ljudi se osećaju neugodno dok čitaju ove tekstove. Oni misle da uzvratanje, odmazda, kazna ili nametanje patnji nije dostojno Boga ljubavi, blagodati i milosti. Međutim, pravedna kazna i odmazda su teme kojima se Pavle često bavi (Rimljanima 2,5; 12,19). Pavle je nedvosmislen: Božja pravednost će se jednoga dana snažno pokazati.

I što da ne? Svaka dobra vlast u današnjem svetu mora u nekom trenutku da se posluži silom da bi suzbila zlo. Iako sila ne mora uvek da znači nasilje (na primer, kada vas zaustave zbog saobraćajnog prekršaja ili pozovu na odgovornost zbog neplaćanja poreza), u nekim slučajevima, posebno kada se zločinci i sami posluže nasiljem, na nasilje se mora odgovoriti pokazivanjem sile. Dobra vlast mora da obezbedi neophodna ograničenja da bi svi mogli da žive zajedno u miru. U mnogo slučajeva otvoreno zlo neće se dragovoljno povući. Što je veća sila i brutalnost zla i bezakonja, to je potrebna veća sila da se ono ukloni i suzbije.

Slike u ovom tekstu nisu privlačne, ali nam daju sigurnost da će Bog učiniti sve što je neophodno da učini kraj nasilju i tlačenju.

Čitaj tekstove u Otkrivenju 16,4-7 i u Danilu 7,21.22. Kakva je sličnost između ovih tekstova i misli koje Pavle izražava u 2. Solunjanima 1,6-10?

Putem svog vlastitog iskustva Isus je shvatio cenu stradanja. U Njega možemo imati poverenja da će bez preterivanja primeniti božansku pravdu. Božanska pravda će dovesti do patnji, ali ni za jednu jotu više nego što je neophodno. Ako možemo imati poverenja u Boga u bilo čemu, onda možemo biti sigurni da će se Njegova pravda pokazati u mudrosti i poštenju, iako danas, možda, nismo u stanju da je shvatimo.

Cilj ovog teksta nije da se raduje odmazdi, već da ohrabri zlostavljene i potlačene. Dan pravednosti dolazi. Nema potrebe da uzimamo pravdu u svoje ruke.

PROSLAVITI HRISTA (2. SOLUNJANIMA 1,10-12)

Pročitaj tekst u 2. Solunjanima 1,10-12. Šta to znači da će se Isus Hristos proslaviti u svojim svetima?

Tekst za ovu sedmicu (2. Sol. 1,3-10) pruža nekoliko važnih pojedinosti o Drugom Hristovom dolasku. Kada se Isus bude vratio, učiniće da stradaju oni koji su druge izlagali stradanjima, a da izmučeni stradalnici uživaju mir i odmor (2. Sol. 1,6,7). On će doći s Neba u pratnji moćnih anđela (2. Sol. 1,7). Doći će s razgorelim ognjem i izvršiti pravdu nad onima koji su odbacili Boga i jevanđelje Isusa Hrista (2. Sol. 1,8). Bezakonici će biti uništeni (2. Sol. 1,8,9), a pravedni će dati slavu Hristu (2. Sol. 1,10).

Događaji prilikom Drugog Hristovog dolaska pripremaju put za milenijum, kada će Zemlja hiljadu godina biti pusta i bez života (Otkrivenje 20,1-6). Iako nam odlomak za ovu sedmicu ne govori šta će se dogoditi s pravednima, tekst u 1. Solunjanima 4,16.17 kaže da će se pravedni pridružiti Hristu na oblacima prilikom Njegovog povratka. Tekst u Jovanu 14,1-3 dalje naglašava da će Hristos uzeti pravedne sa sobom na Nebo.

Na koji način, prema Pavlu, vernici treba da se pripreme za Hristov drugi dolazak? 2. Solunjanima 1,11.

U desetom stihu Pavle završava svoje izlaganje o bezakonicima i ponovo se vraća pravednicima i Drugom Hristovom dolasku. U stihovima 2. Solunjanima 1,10-12 Isusova slava se pokazuje u karakteru onih koji veruju u Njega. Pavle se raduje što će njegove molitve za Solunjane i njegovi naponi oko njih biti nagrađeni prilikom Hristovog drugog dolaska (vidi 1. Solunjanima 2,10,20).

Pavle ovde priprema put za drugo poglavlje gde govori zašto dan Gospodnji još nije došao. Da je Isus došao, videli biste razgoreli oganj, uništenje bezakonika i potpuno Isusovo proslavljanje pred svima.

U današnjem tekstu, Pavle lako prelazi sa Boga na Isusa, služeći se naizmenično sa oba naziva. Prema nadahnutoj Reči, Isus je Bog. Ovo učenje je za nas veoma važno. Što je Isus uzvišeniji, to je moćnije i spasenje koje donosi i jasnija slika o Bogu koju stvaramo dok razmišljamo o Njegovom životu, smrti, uskrsenju i dolasku. Kada znamo da je Isus zaista Bog, onda znamo i da je Otac isti kao i On.

RAZMISLI: Kako da naučimo da se bavimo svojim svakodnevnim poslovima, ali sa stalnim očekivanjem Hristovog drugog dolaska? Zašto je tako lako, usred svakodnevnog ritma života, zaboraviti Njegov dolazak? Kako da naučimo da to prekrasno obećanje uvek bude pred našim očima dok se bavimo svojim poslovima, i da mu posvetimo onoliko vremena, pažnje i ozbiljnosti koliko zaslužuje?

ZA DALJE PROUČAVANJE

»Bibliju su pisali nadahnuti ljudi, ali ona ne predstavlja božanski način razmišljanja i izražavanja. Svojim izrazom ona upućuje na ljude koji su je pisali. Bog kao pisac nije predstavljen. Ljudi će često reći da neki izraz ne priliči Bogu. Međutim, Bog ne stavlja sebe na probu u pogledu reči, logike ili retorike u Bibliji. Pisци Biblije su bili Božji pisari, a ne Njegovo pero....

Nisu reči Biblije nadahnute, već ljudi koji su je pisali. Nadahnuće ne deluje na čovekove reči i njegove izraze već na samog čoveka koji, pod uticajem Svetoga Duha, biva prožet određenim mislima. Međutim, reči nose pečat uma tog pojedinca. Božanski um prožima sve. Božanski um i božanska volja se sjedinjuju s ljudskim umom i ljudskom voljom; i tako ljudski izrazi postaju Božja Reč.« (Ellen G. White, Selected Messages, 1. knjiga, str. 21)

»Pouke o Drugom dolasku Isusa Hrista, koje Pavle šalje Solunjanima u svojoj Prvoj poslanici, stoje u savršenom skladu s njegovim prethodnim učenjima. Ipak, neki od braće u Solunu su ih pogrešno shvatili....

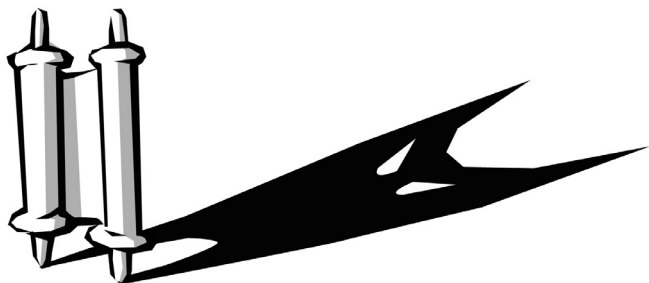
U svojoj Drugoj poslanici Pavle se trudi da ispravi njihovo pogrešno shvatanje onoga čemu ih je učio i da im iznese svoje pravo gledište,« (Elen G. Vajt, Apostolska crkva – Hristovim tragom, str. 264 /orig./)

PITANJA ZA RASPRAVLJANJE:

1. Da li se istine Biblije bolje otkrivaju intenzivnim proučavanjem od reči do reči ili širim prilazom njenim temama tako što ćemo čitati celi tekst? Ili, postoji li vreme i mesto i za jedno i za drugo? Razgovarajte u razredu o svojim odgovorima.
2. Pročitajte prethodno navedeni tekst Duha proroštva o tome kako nadahnuće deluje. Kako nam to pomaže da shvatimo »ljudski element« koji se ponekad pojavljuje u Bibliji?
3. Da li vas misao o Drugom Hristovom dolasku plaši ili vas nadahnjuje nadom? Šta tvoj odgovor govori o tvom odnosu prema Bogu ili o tvom razumevanju jevanđelja?
4. Koliko god istine ima u ideji da nevolje mogu da ojačaju našu veru i naš karakter, šta bi rekao ljudima koje su nevolje učinile ogorčenima, odbojnim i ljutima - drugim rečima, nisu doprinele njihovoj izgradnji karaktera, već su učinile da oni izgube veru?

SAŽETAK: U prvom poglavlju 2. Solunjanima Pavle se raduje zbog načina na koji vernici u Solunu ostaju verni, iako izloženi stradanjima. On ih hrabri ukazujući na veliki preokret do kojeg će doći u vreme Hristovog drugog dolaska. Bez obzira šta se dešava danas, mi imamo obećanje da će Bog sprovesti svoju božansku pravdu.

ANTIHRIST (2. SOLUNJANIMA 2,1-12)

Tekstovi za proučavanje: 2. Solunjanima 2,1-12; Matej 24,1-14; Zaharija 3,1; Danilo 8,8-11; Dela 2,22.

Tekst za pamćenje: »Da vas niko ne prevari nikakvijem načinom; jer neće doći dok dok ne dođe najprije otpad, i ne pokaže se čovjek bezakonja, sin pogibli« (2. Solunjanima 2,3).

Gljučna misao: Ispravljajući pogrešnu teologiju Solunjana o događajima posljednjih dana, Pavle iznosi istinu o prevarama u vreme posletka.

Usred svih svojih reči ohrabrenja, ali i ukora, Pavle piše o događajima posljednjih dana, uključujući i najveći događaj poslednjeg vremena – Hristov drugi dolazak.

U tekstu za ovu sedmicu, iako govori o kraju, Pavle ponešto menja naglasak. S jedne strane, on je Solunjanima već ispričao pojedinosti o tome dok je bio s njima. S druge strane, njegov cilj u ovom tekstu je pastoralne prirode, da ih smiri, da im pomogne da budu mnogo strpljiviji što se tiče događaja poslednjeg vremena, da im skrene pažnju na lažna učenja koja su kružila o tom predmetu.

Uvod u tekst za ovu sedmicu (2. Solunjanima 2,1.2) sadrži nekoliko grčkih reči koje upućuju na 1. Solunjanima 4,13 – 5,11, na dolazak našeg Gospoda (1. Solunjanima 4,15), na okupljanje (1. Solunjanima 4,17), na dan Gospodnji (1. Solunjanima 5,2). U izvesnoj meri, tekst za ovu sedmicu predstavlja razjašnjenje onoga što je Pavle ranije rekao. U njemu otkriva istine koje i mi danas treba da razumemo.

PROBLEM (2. SOLUNJANIMA 2,1-3)

Kojom temom se Pavle bavi u drugom poglavlju 2. Solunjanima? Koliko su te reči značajne i za nas danas? Na koji način se suočavamo sa sličnim izazovima u redovima naše Crkve u vezi sa događajima vremena posletka (postavljanje datuma, teorije zavere i slično), iako u izmenjenom kontekstu? Koje slično načelo nalazimo ovde, načelo s kojim se i mi stalno suočavamo? 2. Solunjanima 2,1-3.

Nema nekog jasnog dokaza u ovom odlomku da je crkva postavljala pitanja o Drugom Hristovom dolasku. Sam Pavle je osetio da postoji problem i da treba da se njime pozabavi. Misao o »okupljanju oko Njega« podseća na ono što je Pavle već napisao u prethodnoj poslanici (1. Solunjanima 4,15-17).

U ovom tekstu, Pavlove reči ponavljaju opomenu koju je sam Isus uputio (Matej 24,1-13). Solunjani su bili kratko vreme poljuljani usled protivrečnih vesti koje su primili kratko vreme pošto je Pavle napisao svoju prvu Poslanicu.

Pavle ne ukazuje na poseban izvor njihove zbunjenosti. Možda čak ni njemu nije bio otkriven. »U Duhu« (2. Solunjanima 2,2), on se poziva na neko proročko učenje, koje proističe ili iz učenja lažnog proroka ili iz nerazumevanja njegove prve Poslanice. Drugi mogući izvor je izgovorena reč, učenje koje se prenosilo od usta do usta među vernicima. Kada spominje poslanicu »kao da je od nas poslana«, Pavle ili govori o lažnom pismu koje je poslano u njegovo ime, ili o zloupotrebi nekog svog stvarnog pisma.

Bez obzira koliko pažljivo pastor nadgledao crkvu, postoje mnogi načini da se lažne ideje uvuku među vernike. Ponekad je vernicima lakše da prihvate neku glasinu nego da pažljivo pretražuju Pisma sami za sebe. Ponekad nove ideje mogu da budu biblijske u izvesnoj meri, ali se šire i nameću u nesrazmeri s dopunskim biblijskim učenjima.

Izgleda da je ovo poslednje bilo problem u Solunu. Solunjani su znali mnoštvo pravih činjenica u vezi s Hristovim drugim dolaskom i događajima koji će mu prethoditi. Međutim, bili su skloni da naglašavaju jedno ili drugo ekstremno učenje zanemarujući njihove uravnotežene perspektive. Propustili su da poslušaju Isusove opomene da ne jure za znacima Njegovog dolaska (Matej 24,4-8). Posledica je bila da su oplakivali odlaganje Hristove ponovne pojave (1. Solunjanima 4,13-15). Prema ovom poglavlju izgleda kao da su došli do zaključka da se nalaze usred završnih događaja koji prethode Hristovom dolasku.

PAVLOV KRATKI ODGOVOR (2. SOLUNJANIMA 2,3,4)

U kratkom intervalu između pisanja Prve i Druge poslanice Solunjanima, vernici u Solunu došli su u nedoumicu povodom značenja onoga što je Pavle napisao u Prvoj poslanici. Došli su do zaključka da je Drugi Hristov dolazak ili pred vratima, ili da je On već došao da neki tajanstveni način (2. Solunjanima 2,2). Pavlov kratki odgovor na ovaj problem? »To nikako ne može biti istina. Ima još toliko toga što se još nije zbililo.« Nedoumica Solunjana navela je Pavla da napiše svoj najopširniji opis poslednjih događaja. Da to nije učinio, te reči ne bi bile sačuvane za nas.

Pročitaj tekst u 2. Solunjanima 2,3,4. Šta nam Pavle otkriva o »čovjeku bezakonja« u ovim stihovima? Koja načela nalazimo ovdje, načela koja nam mogu pomoći da razumemo o čemu Pavle govori?

Treći i četvrti stih predstavljaju u originalu nedovršenu rečenicu. »Taj dan neće doći« nedostaje u grčkom originalu i dodaje se u većini preвода. Pavle navodi šta sve treba da se dogodi pre nego što Isus dođe. Mora da dođe do »otpada« (na grčkom *apostasia*), a onda da se pokaže i »čovjek bezakonja. To pojavljivanje opisano je u 2. Solunjanima 2,8-10 kao delovanje Sotone neposredno pre Hristovog dolaska. Međutim, pre tog ispoljavanja bezakonja, nastaje period »tajne bezakonja« i »zadržavanja« (2. Solunjanima 2,6.7).

Četvrti stih predstavlja opis čoveka bezakonja, koji deluje potajno neko vreme, a onda se na kraju javno pokazuje. On se protivi Bogu, uzdiže sebe iznad Boga, seda u hram, proglašava sebe Bogom. Stih je pun pozivanja na starozavetne i druge novozavetne tekstove. Protivnik podseća na Sotonu iz Zaharije 3,1. Uzdižući sebe iznad Boga i uzurpirajući Božje mesto u nebeskom svetilištu, podseća na mali rog iz Danila 8. Pokazujući se kao Bog, podseća na Sotonu u Isaija 14 i Jezekilj 28, ali ukazuje i na hulnu silu u Danilu 11,36-39. Prema tome, opis čoveka bezakonja sadrži elemente koji ukazuju na samog Sotonu ili na pokvarenog Sotoninog predstavnika u toku hrišćanske istorije.

RAZMISLI: Na koje potajne načine je svaki od nas podložan istoj vrsti ponašanja koje vidimo ovdje kod čoveka bezakonja?

ZADRŽAVALAC (2. SOLUNJANIMA 2,5-7)

Prema Pavlovim rečima, koje su dve pojave bile karakteristične za svet u vreme pisanja njegovih poslanica? Kako se velika borba između dobra i zla otkriva u ovim stihovima? 2. Sol. 2,6,7.

Povezujući ove stihove s prethodnim, možemo videti da Pavle prikazuje tri faze istorije, od njegovog vremena pa sve do kraja. Završna faza započinje drugim Hristovim dolaskom. Pre toga dolazi do pojave čoveka bezakonja (2. Solunjanima 2,3), poznatog i kao bezakonik (2. Solunjanima 2,8). Pre te faze je vreme tajne i zadržavanja (2. Solunjanima 2,6,7).

Iako bismo veoma želeli da potpuno razumemo šta Pavle ovde govori, ima nečeg neizvesnog u ovim stihovima. Sila koja zadržava je srednjeg roda /u originalu/ u 6. stihu (stvar) a muškog u 7. stihu (osoba). Čovek bezakonja (muškog roda u 8. stihu) u 7. stihu je srednjeg roda (tajna bezakonja). Nije sigurno da li je sila koja zadržava uklonjena s puta ili je samu sebe uklonila.

Ko je ta sila koja zadržava ili zadržavalac u ovim tekstovima? Ona je prisutna u Pavlovo vreme; ona uzdiže zakon, jer ograničava bezakonje (7. stih); ona ima božansku vremensku misiju; i dovoljno je moćna da suzbije delovanje Sotone (2. Solunjanima 2,9).

U skladu s drugim novozavetnim tekstovima, šta to zadržava Drugi dolazak? Matej 24,14; Marko 13,10; Otkrivenje 14,6,7.

U velikom delu Novog zaveta događaji koji prethode drugom Hristovom dolasku uslediće posle objavljivanja jevanđelja (Matej 24,14; Marko 13,10; Otk. 14,6,7). U ovom slučaju, prema tome, moguće je da je sam Bog ta sila koja zadržava, sila o kojoj Pavle govori, sila koja zadržava konačne događaje dok svi ne dobiju priliku da čuju jevanđelje.

RAZMISLI: Koliko je obuzdavanja potrebno tebi u tvom životu? To znači, kada se nađeš u iskušenju, kako bi mogao da naučiš da se uhvatiš za Božju silu koja će te zadržati da ne činiš ono što znaš da je pogrešno?

ANTIHRIST OTKRIVEN (2. SOLUNJANIMA 2,8-10)

Čitaj tekst u 2. Solunjanima 2,8-10. Kako da razumemo te događaje? Šta je toliko važno u izrazu »jer ljubavi istine ne primiše«?

Čovek bezakonja predstavljen je u 2. Solunjanima 2,3,4. U toku najvećeg dela istorije hrišćanstva on je delovao tako da potkopa Božji zakon (posebno Subotu), i da prisvoji moć koja pripada jedino Hristu. U tekstovima kao što je Danilo 7,20-25 (mali rog) i Otkrivenje 13,1-7 (zver iz mora) ta ista sila deluje posle pada paganske Rimske imperije, sjedinjujući svetovnu i religijsku vlast da progoni Božje svete. Jedina sila u istoriji koja zadovoljava sve te uslove jeste papstvo. Mnogi tumači od srednjeg veka pa sve do današnjeg dana opisuju upravo tu silu kao antihrista. (Jedino je u toku poslednjih stotinu ili dvesta godina velika većina hrišćana odbacila ovo tumačenje, što je samo po sebi zanimljivo u svetlosti razumevanja poslednjih događaja). To obeležavanje papstva kao antihrista zadovoljava uslove 2. Solunjanima 2 /u originalu/ da će čovek bezakonja biti istovremeno muškog roda (osoba) i srednjeg roda (svetska sila odnosno ustanova).

U sedmom stihu, »tajna bezakonja« je sasvim odgovarajuće obeležje njegove delatnosti. Međutim, pri kraju istorije, neposredno pre Drugog Hristovog dolaska, doći će do još otvorenijeg globalnog prkošenja Bogu i Njegovom zakonu. Kontinuitet tih sila, u ovom tekstu i na drugim mestima (Danilo 7 i Otkrivenje 13) ukazuje na činjenicu da će papstvo imati glavnu ulogu i pri kraju vremena.

Koje će ranije Božje delo u istoriji poslednja prevara pokušati da imitira? Uporedi 2. Solunjanima 2,9 i Dela 2,22.

Današnji tekst uklanja zavesu i prikazuje još jednog, većeg antihrista koji je delovao među narodima tokom istorije. Sam Sotona je začetnik i dovršitelj prevare poslednjeg vremena. I kako se Hristov dolazak bude približavao, događaji će ga primorati na poslednje očajničko delo. Odbaciće svaku opreznost i pokušati da oponaša zemaljsku službu samog Isusa Hrista (vidi deo pouke za petak). Lažnim čudesima pokušaće da odvuče pažnju ljudi od jevanđelja – život, smrt i uskrsenje Isusa Hrista – i od samog Drugog dolaska.

RAZMISLI: Razmišljaj o ideji »ljubav prema istini«. Kako je primamo? Zašto je posedovanje te ljubavi tako značajno za svakoga ko ne želi da padne kao žrtva duhovne prevare, posebno u poslednjem vremenu? Kako bismo mogli da naučimo, još sada, da primimo »ljubav prema istini«?

ISTINA I LAŽI (2. SOLUNJANIMA 2,10-12)

Čitaj tekst u 2. Solunjanima 2,10-12. Zašto Bog dozvoljava da tako mnogo njih bude prevareno? Šta su bezakonici odbacili, prema ovom tekstu?

Jedanaesti stih mnogi proglašavaju izuzetno izazovnim. Pavle kaže veoma otvoreno: »I zato će im Bog poslati silu prijevare, da vjeruju laži« (2. Solunjanima 2,11). Automatska reakcija na ovaj tekst bila bi nalik ovome: »Kako bi Bog istine mogao da pošalje prevaru? Kako bi On u poslednje vreme mogao da deluje slično Sotoni?« (Uporedi 2. Solunjanima 2,11 sa 2. Solunjanima 2,9)

U današnjem tekstu Pavle povlači zavesu u stranu i daje nam priliku da bacimo pogled na veliku borbu između Hrista i Sotone, borbu koja obuhvata mnogo više od onoga što se tiče ove Zemlje i njene istorije. Sotona je optužio Boga da je nasilnik, obmanjivač. U konačnoj krizi ljudske istorije, Bog »šalje« bezakonicima obmanu, ne zato što podržava ili izgovara laž, već zato što im dopušta da odaberu laž umesto istine i da se tako izlože delovanju posledica odluka koje su već doneli (2. Solunjanima 2,12). On im jednostavno dozvoljava da požanju plodove svojih pogrešnih postupaka. Događaji poslednjih dana jasno će pokazati um i karakter Sotone i njegovih sledbenika da bi ih svi videli.

Proces obmane započinje kada ljudi odbace jevanđelje Isusa Hrista. U desetom stihu bezakonici odbijaju da prime ljubav prema istini. Ponuda spasenja u jevanđelju je skriveni tekst iza apokaliptičkih sila iz 2. Solunjanima, drugog poglavlja. Svojim učenjima i običajima papstvo je podrivalo jevanđelje. To delo se nastavlja sve dok ne bude obelodanjeno konačnim događajima opisanima u 2. Solunjanima 2,8-12. Prema tome, završno objavljivanje jevanđelja (Matej 24,14; Otkrivenje 14,6,7) postavlja scenu i za konačni sud i za obmane poslednjeg vremena.

Na kraju, ma kakve bile spoljašnje političke i religijske manifestacije velike borbe koja se vodi ovde na Zemlji, upravo je jevanđelje Isusa Hrista, a ne politički događaji, predstavljalo ključnu razdelnicu između dobra i zla u celoj istoriji hrišćanstva. Antihrist ispoljava svoj pravi karakter prisvajajući nezakonito život, smrt i nebesku vladavinu Isusa Hrista. Svi drugi učesnici u ovoj velikoj drami imaju sposedne uloge.

RAZMISLI: Čitaj pažljivo 2. Solunjanima 2,12. Koji je ključni razlog što ljudi ne primaju istinu? Kako si iskusio to načelo u svom vlastitom životu? Ili, kako je uživanje u nepravdi, mada jedva primetno, sprečavalo tvoj um da se otvori za istinu?

ZA DALJE PROUČAVANJE

»Apostol Pavle upozorio je Crkvu da u njegovo vreme ne očekuje Hristov dolazak. On kaže: 'Taj dan neće doći, dok ne dođe najprije otpad, i ne pokaže se čovjek bezakonja' (2. Solunjanima 2,3). Ne pre velikog otpada, i dugog razdoblja vladavine 'čovjeka bezakonja' koji se takođe zove i 'tajna bezakonja', 'sin propasti' i 'bezakonik' i koji predstavlja papstvo, koje je, kao što je predskazano u proročanstvima, trebalo da zadrži prevlast 1260 godina.« (Elen G. Vajt, Velika borba, str. 356 /orig./)

»Kao završno delo u velikoj drami obmane, sam Sotona će se predstavljati kao Hristos... Nežnim, sažaljivim glasom on će iznositi iste prave, nebeske istine koje je Spasitelj izgovarao, on će lečiti bolesti u narodu, a onda, prisvajajući i karakter Isusa Hrista, govoriće da je promenio Subotu u nedelju, pa će zapovediti svima da svetkuju dan koji je on blagoslovio.... Samo oni koji su bili vredni proučavaoci Biblije i koji su primili ljubav prema istini biće zaštićeni od njegove moćne obmane koja će zarobiti svet.« (Elen Vajt, Velika borba, str. 624.625 /orig./)

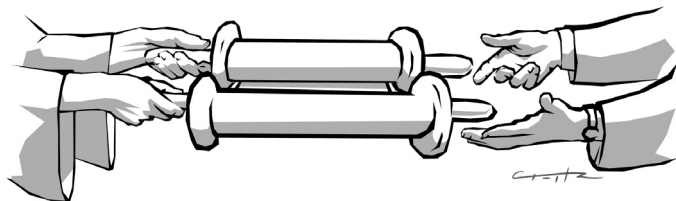
»Noseći vest, nemojte napadati druge crkve, čak ni Rimokatoličku crkvu. Božji anđeli vide u raznim denominacijama mnoge ljude koji se mogu dosegnuti samo uz najveću opreznost. Zato budimo pažljivi u svojim rečima.... Kad je reč o tim temama, ćutanje znači rečitost. Mnogi su prevareni. Govori istinu tonom i rečima ljubavi.« (Ellen G. White, Evangelism, 576)

PITANJA ZA RASPRAVLJANJE:

1. Danas mnogi misle da se papstvo promenilo, i na neki način to se zaista i dogodilo. Ipak, u osnovnim pitanjima spasenja ono se i dalje trudi da prisvoji sve što je Hristos učinio i što čini za nas. To je i dalje sila opisana u proročanstvima. Kako bismo mogli da ostanemo čvrsti u svom biblijskom stanovištu u pogledu Rima, a da istovremeno ostanemo na pozicijama hrišćanske ljubavi, podnošenja i taktičnosti?
2. Kao Crkva stalno se suočavamo s ljudima koji dolaze s novim datumima konačnih događaja, novim nacrtima, novim teorijama zavere o ovoj ili onoj grupi ljudi. Iako treba da ostanemo otvoreni za novu svetlost, kako da postupamo u slučaju takvih izazova?

SAŽETAK: Ispravljajući neke od pogrešnih gledišta Solunjana o događajima poslednjeg vremena, Pavle nam objavljuje dragocenu istinu o tom predmetu. Uvek moramo imati na umu, međutim, da ključno pitanje poslednjih dana nije datiranje događaja, pa čak ni sve pojedinosti onoga što će se zbiti, već za koju smo se stranu u velikoj borbi između dobra i zla mi odlučili.

OČUVATI CRKVU VERNOM (2. SOLUNJANIMA 2,13 – 3,18)

Tekstovi za proučavanje: 2. Solunjanima 2,13 – 3,18; Dela 17,11; Luka 10,25-28; Matej 7,24-27; 18,15-17.

Tekst za pamćenje: »Tako, dakle, braćo, stojte i držite uredbe kojima se naučiste ili riječju ili iz poslanice naše« (2. Solunjanima 2,15).

Gljučna misao: Iako imamo velika i slavna obećanja za budućnost, mi se suočavamo sa svakodnevnim izazovima i borbama u crkvi. Crkva u Solunu nije bila nikakav izuzetak.

Crkve su veoma slične biljkama. Ako biljka ne raste, umreće. Drugim rečima, promene su utkane u Božju zamisao o razvoju biljaka. Na sličan način, crkva koja se ne menja i ne raste u stvari umire. Međutim, nisu sve promene dobre. Neke promene nas mogu odvesti daleko od onoga što smo. One mogu učiniti da izgubimo dodir s namerom koju Bog ima s nama. Hrišćanska adventistička crkva mora posebno da bude oprezna, jer ovu poruku o istini za sadašnje vreme ne objavljuje niko drugi osim nas. To je velika odgovornost – odgovornost koju nijedan od nas, bilo propovednik bilo vernik, nikada ne sme da zaboravi.

Putem otkrivenja i Duhom vođenog jednoglasja, Bog je usmeravao svoju Crkvu ka sve većoj svetlosti. Svetlost iz prošlosti pomaže Crkvi da odredi svoj put kroz prevarljive vode promena. Pavlove završne reči Solunjanima pružaju nam nadahnuto vođstvo u ovoj ključnoj oblasti.

Jezik ovog dela Poslanice podseća na molitvu s početka 1. Solunjanima. Kao da se Pavle vraća na mesto odakle je pošao da bi stvorio prirodni zaključak ovih dveju Poslanica. Pavle tu izražava svoju bojazan da vernici u Solunu ne skrenu sa staze kojom ih je on uputio.

Pročitaj tekst u 2. Solunjanima 2,13-17. Zašto se Pavle zahvaljuje Bogu na Solunjanima? Šta u ovom delu teksta traži od njih da učine? U kom smislu su ove reči značajne i za nas danas, za nas koji se nalazimo tako blizu kraja?

Život Solunjana Pavlu je poslužio kao dokaz da su bili izabrani »kao prvine da budu spaseni«. Neki prevodi kažu »od početka«. Iako je spasenje dar, vernici ga doživljavaju preko posvećenja Duhom i verovanja u istinu. Život vernika je ipak mnogo više nego samo subjektivno iskustvo; on je čvrsto zasnovan na istini.

Upravo je zato Pavle toliko zainteresovan da se Solunjani drže doktrina kojima su bili poučeni, i poslanicama i živom, izgovorenom rečju. Poimanje istine često slabi kako vreme protiče, i upravo zato se mora stalno iznova potvrđivati rečima i poukama onih koji je propovedaju i uče.

U prvim danima postojanja Crkve, među vernicima je čak bilo omiljenije usmeno predanje od pisane reči. Usmena tradicija manje je podložna nenamernim iskrivljavanjima. Zvuk glasa i pokreti prenose značenje mnogo tačnije nego reči na papiru. Upravo zato propovedanje kao metoda prenošenja istine nikada neće zastareti.

Međutim, pisana tradicija, kao u poslanicama apostola Pavla, manje je podložna namernim iskrivljavanjima od strane onih koji žele da menjaju jevanđelje u skladu sa svojim ciljevima. Pisana reč obezbeđuje sigurno i nepromenljivo pravilo po kome neko može da proveriti usmene poruke koje dolaze putem propovedanja. U knjizi Dela apostolska, vernici u Vereji bili su pohvaljeni zbog toga što su obraćali pažnju na usmene poruke koje su potom brižljivo proveravali u Pismu (Dela 17,11).

RAZMISLI: Pročitaj još jednom tekst za danas. Tako mnogo raznih sila stalno je na delu, pokušavajući da nas udalje od istine. Pogledaj samo sebe i koliko si se promenio tokom vremena. Da li te promene ukazuju na lagano, stalno učvršćivanje u istini ili lagano, stalno udaljavanje od istine? Drugim rečima, u kom smeru se kreće tvoj život?

POVERENJE PRI SUOČAVANJU SA ZLOM (2. SOLUNJANIMA 3,1-5)

U današnjem svetu mnogi ljudi se smeju i samoj pomisli o doslovnom postojanju Sotone. U njihovim mislima, on je samo mit, ostatak iz vremena sujeverja i neznanja. Oni misle da su dobro i zlo samo slučajni rezultati zakona o uzroku i posledici, dok su, smatraju drugi, dobro i zlo kulturom određene ideje koje vrede samo u određeno vreme i na određenom mestu, ništa više.

Međutim, Biblija jasno tvrdi da je postojanje Sotone stvarnost. I često baš njemu ide u prilog kad se u nekim delovima sveta prikrija ili čak dozvoljava da mu se ljudi smeju kao crvenom đavolu s rogovima. Ova karikatura je umnogome zaslužna što ljudi misle da on nije stvarno biće, a to je upravo ono što njemu odgovara. »Đavo me je nagovorio« – kako se to narugao jedan komičar.

Pročitaj tekst u 2. Solunjanima 3,1-5. Iako je naša vera izložena mnogim izazovima, Pavle izražava čvrstu nadu. Na čemu se temelji ta nada, i pod kojim uslovom možemo biti sigurni da će se ona ostvariti? Luka 10,25-28; 5. Mojsijeva 8,1.

Pavle počinje ovaj deo teksta pozivom na molitvu (kao i u 1. Solunjanima 5,25) da se jevanđelje brzo širi i bude proslavljeno kroz njegov rad. Pavle želi da se vernici mole za njega da se izbavi od zlih ljudi (2. Solunjanima 3,2). Jezik teksta upućuje na to da je imao u vidu određene osobe koje su verovatno poznavali i primaoci Poslanice.

Sledi jedna igra reči (2. Solunjanima 3,2,3). Nemaju svi ljudi »vere« (pouzdanja u Boga, predanja Bogu), ali je sam Gospod »veran« (dostojan poverenja - onaj koji nadahnjuje verom i predanjem). Na tog vernog Gospoda se mogu osloniti da će ih čuvati od zloga, od Sotone. Dobra vest glasi: iako je Sotona moćniji od nas, Gospod je moćniji od njega, tako da u Gospodu možemo naći sigurnost i silu.

Pavle završava ovaj deo teksta (2. Solunjanima 3,4,5) još jednom preporukom Solunjanima i molitvom za njih. On je duboko uveren da oni čine ono što se od njih traži, i da će nastaviti da to čine uprkos protivljenju Sotone i ljudi koje on nadahnjuje. On se moli (2. Solunjanima 3,5) sa željom da Bog upravi njihovu pažnju na »ljubav Božju« i na »strpljenje Isusovo«.

RAZMISLI: Čak i usred nevolja i patnji, Pavlova pisma su uvek puna vere, nade i sigurnosti. Kako da naučimo da gajimo takvu veru, nadu i sigurnost, bez obzira na svoje često teške okolnosti?

PISMO I TRADICIJA (2. SOLUNJANIMA 3,6-8)

Kada je Isus hodao ovom Zemljom, još nije bilo Novog zaveta. Isusova Biblija je bila Stari zavet. Međutim, od samog početka, poslušnost Isusovoj izgovorenoj reči predstavljala je mudru odluku Njegovih sledbenika (Matej 7,24-27). Isusove reči i dela predstavljali su za Crkvu autoritet u godinama koje su sledile (1. Solunjanima 4,15; Dela 20,35; 1. Korinćanima 11,23-26). A onda, pod nadahnućem Svetog Duha, apostoli su bili vođeni da pravilno tumače Isusove reči i dela (Jovan 15,26.27; 16,13-15). I pre nego što je prvi naraštaj hrišćana otišao sa scene, spisi apostola već su smatrani potpuno jednakim spisima starozavetnih proroka i mogli su se nazvati »Pismom« (2. Petrova 3,2.16).

Čitaj 2. Solunjanima 3,6-8.14. Prema tom tekstu, šta Pavle uključuje u svoj koncept istine?

U vreme kada je Pavle stigao u Solun, prva Crkva je smatrala Isusove reči i učenja apostola najvišim autoritetom. »Tradicija« u vreme Novog zaveta nije bila negativan pojam; ona se odnosila na izreke i dela Isusa Hrista u sećanju Crkve i obuhvatala takođe usmena učenja i spise apostola. Tradicija je za njih bila skoro isto što su novozavetni spisi za nas. Na nju se moglo pozivati i trebalo ju je slušati.

Za Solunjane, tradicija je značila mnogo više od samih poslanica apostola Pavla. Ona je obuhvatala sve što im je apostol govorio dok je bio u Solunu, ali i dela koja je činio i koja su mogli da oponašaju. Činjenica da je Pavle teško radio da bi se izdržavao u Solunu nije samo pokazivala da mu je stalo do njih (1. Solunjanima 2,9); bila je to »tradicija« koju su i oni, prema njegovom očekivanju, morali primeniti u svom životu.

Pavle nije bio besposlen dok je boravio među njima; on nije jeo hranu drugih ljudi, a da im to ne plati. Radio je »danju i noću« da nikome ne bude na teretu. Svi oni u Solunu koji su živeli drugačije bili su »neuredni«. Prema Pavlovoj definiciji, »neuredni« ljudi nisu bili samo oni koji su razorno delovali u svojoj crkvi ili društvenoj zajednici; on je proširio značenje tog izraza tako da se odnosi na svakoga ko ne sledi učenja ili običaje apostola.

RAZMISLI: Ovi tekstovi pokazuju koliko su Pavlovi postupci bili važni za Solunjane. Iako je istinu dobio neposredno od Gospoda (Galatima 1,1), on je svedočio svojim načinom života isto toliko koliko i svojim rečima. Koliko naš život odražava istine koje smo dobili?

RADITI DA BISMO JELI (2. SOLUNJANIMA 3,9-12)**S kojim jedinstvenim problemom se Pavle suočio u crkvi u Solunu? 2. Solunjanima 3,9-12.**

U ovim stihovima Pavle primenjuje tradiciju, koju je uspostavio svojim rečima i delima, na određenu situaciju. Znatna grupa vernika živela je »neuredno« ili bez reda (2. Sol. 3,6.11). Pavle je spomenuo ovaj problem u prethodnom pismu, ali veoma blagim rečima (1. Sol. 4,11.12; 5,14). Međutim, ovde se služi mnogo oštrijim izrazima.

Kao apostol, Pavle je mogao da traži od crkve da mu osigura izvestan prihod, stan i hranu. Međutim, u 1. Solunjanima on im daje primer, radi i danju i noću da nikome ne bi bio na teretu (1. Solunjanima 2,9). Bio je to primer ljubavi. Međutim, prema 2. Solunjanima 3,8 on je radio danju i noću da postavi uzor u tom smislu da svako treba da se postara za svoje potrebe, koliko god je to moguće.

Da je Pavle samo ostavio primer, neko bi mogao da primeti da tradicija nije dovoljno jasna. Međutim, Pavle je o ovom pitanju progovorio i rečima. Tokom kratkog perioda koje je lično proveo s njima, često je izgovarao (kako to podrazumeva upotreba grčkog nesvršenog vremena) popularnu izreku u obliku zapovesti: »Ako neko nije spreman da radi, ne dajte mu ni da jede.« (2. Solunjanima 3,10)

U ovom tekstu Pavle nije kritikovao napore crkve da pomogne onima koji su u potrebi, onima koji ne mogu da se postaraju za sebe. Uostalom, sam Isus je ostavio snažan primer saučešća prema onima koje su okolnosti u životu učinile bespomoćnima ili siromašnima.

Umesto toga, Pavlova ciljna grupa su vernici u crkvi koji su namerno provodili vreme u neradu. Bili su to nametljivci koji su vodili računa o poslovima svih drugih, osim o svojim (2. Solunjanima 3,11). Slično nekim omiljenim filozofima staroga sveta, ti vernici su više voleli da žive lagodnim životom nego da rade. Možda su provodili svoje vreme u teološkim raspravama ili kritikujući ponašanje drugih, umesto da zarađuju za život. Pavle im zapoveda »u Gospodu Isusu Hristu« da slede njegov primer i da zasluže pravo da govore u crkvi svojim nastojanjem da se najpre pobrinu za sopstvene potrebe (2. Solunjanima 3,12).

RAZMISLI: Zaista čudi da je tako rano u istoriji Crkve Pavle morao da se bavi tolikim mnoštvom problema među vernicima. Kako to treba da nas sačuva, a posebno nove vernike, od očekivanja da naše crkve treba da budu ispunjene posvećenim ljudima? I, što je još mnogo važnije, kako da mi sami postanemo pozitivna sila u našoj crkvi uprkos našim očiglednim manama i slabostima?

STROGA LJUBAV (2. SOLUNJANIMA 3,13-15)

Prema Mateju 18,15-17, kako crkva treba da se ponaša prema vernicima koji su isključeni iz crkve?

Pitanje crkvene discipline jedno je od najtežih pitanja s kojima se suočava mesna crkva. Često je neki zalutali vernik nečiji brat, majka, sin, rođak ili najbolji prijatelj. Neki vernici nikada nisu spremni da na bilo koga primene pravila crkvene discipline; drugi su skloni oštrim merama. Kako da crkva ustanovi šta je Božja volja usred tako mnogo međusobno suprotnih interesa?

Tekst u Mateju 18 predlaže jasan i jednostavan proces. Prvo, razgovor u četiri oka između uvređenoga i onoga koji ga je uvredio. Kontekst ukazuje da cilj tog razgovora treba da bude oprostaj, kada god je to moguće (Matej 18,21-35). Drugo, uvređeni vernik treba da uzme jednoga ili dvojicu sa sobom da bi se izbegla zabuna oko toga šta je bilo rečeno u razgovoru. Jedino posle ta dva početna koraka, koja se moraju pažljivo preduzeti, predmet treba da bude razmotren na sastanku cele crkve. I onda, ako onaj koji je pogrešio ne odgovori na pozive crkve kao celine, prema njemu ili njoj treba postupati kao prema »neznabošcu i cariniku« (Matej 18,17).

Ali, tu iskršava problem. Šta znači ponašati se prema nekome kao prema neznabošcu i cariniku? Postoje u najmanju ruku dve mogućnosti. S jedne strane, Isus je mogao da pozove crkvu da izbegava onoga koji je pogrešio, na isti način na koji su Izrailjci izbegavali neznabošce i carinike u društvu u kome je On odrastao. S druge strane, to je mogao da bude poziv da se prema isključenima ponašamo onako kako se Isus ponašao prema neznabošcima i carinicima – nudeći im svoje saučesće i oprostjenje.

Šta je Pavle imao da kaže o crkvenoj disciplini? 2. Sol. 3,13-15.

Pravilna primena uputstava iz Mateja 18 i 2. Solunjanima 3 u savremenom životu predstavlja pravi izazov. Ne postoje dve osobe potpuno jednake. Ne postoje ni dve potpuno iste situacije. U nekim slučajevima oprostjenje omekšava srce onoga koji je pogrešio i donosi pomirenje. U drugim slučajevima, onaj koji je pogrešio može da se pokori jedino ljubavi koja je dovoljno stroga da ga suoči s njegovim ponašanjem i da ga izloži posledicama. To je i razlog zašto Generalna konferencija nikoga ne isključuje iz crkve. Takve osetljive procese najbolje vodi i rešava mesna crkva, koja najbolje poznaje uvređenoga i onoga koji ga je uvredio.

Stroga ljubav nije izgovor za zloupotrebu. Shodno 15. stihu, prema verniku koji je podvrgnut disciplini i dalje treba da se postupa kao prema članu porodice. Crkva mora da ostane svesna da je onaj koji je pogrešio brat za »koga je Hristos umro« (Rimljanima 14,15; 1. Korinćanima 8,11).

RAZMISLI: Kakva su tvoja iskustva sa crkvenom disciplinom? Kako da crkva sačuva ravnotežu između sukobljavanja i prihvatanja?

ZA DALJE PROUČAVANJE

»Solunski vernici su bili veoma uznemireni zbog ljudi koji su dolazili k njima s fanatičnim doktrinama i idejama. Neki među njima su bili 'neuredni', nisu uopšte hteli da rade... već su okrajčili. Crkva je bila pravilno organizovana i službenici su bili postavljeni da deluju kao propovednici i đakoni. Međutim, bilo je i nekih, samovoljnih i drskih, koji su odbijali da se pokore onima koji su zauzimali odgovorna mesta u crkvi.« (Elen G. Vajt, Apostolska crkva - Hristovim tragom, str. 261/orig./)

»Pavle je u punoj meri zavisio od rada svojih ruku da bi se izdržavao dok je boravio u Solunu... Filibljanima 4,16. Bez obzira na činjenicu da je primio ovu pomoć, on je pazio da pred Solunjanima ostavi primer marljivosti, tako da ga niko ne može opravdano optužiti za lakomstvo, ali i zato da oni koji su zastupali fanatična gledišta o manuelnom radu mogu da dobiju praktičan ukor.« (Elen G. Vajt, Apostolska crkva - Hristovim tragom, str. 348.349 /orig./)

»Običaj da se ljudi i žene koji besposličice potpomažu privatnim darovima ili crkvenim novcem, podupire ih u njihovim grešnim navikama i takvo ponašanje se mora svesno izbegavati. Svaki čovek i svaka žena i dete treba da nauči da se bavi praktičnim, korisnim radom. Svi treba da nauče neki zanat. To može da bude pravljenje šatora, ili neki posao druge vrste; ali svi treba da nauče da se služe svojim rukama u neku korisnu svrhu, a Bog je spreman i voljan da uveća prilagodljivost svih koji žele da se nauče navikama marljivosti.« (Ellen G. White Comments, The SDA Bible Commentary, sv. 7, str. 912)

PITANJA ZA RASPRAVLJANJE:

- 1. Kako naša Crkva održava ravnotežu između poštovanja istina potvrđenih u prošlosti i prihvatanja novog videla koje je dobila od Gospoda? Kako možemo znati kada je novo »videlo« zaista videlo, a kada je obmana?**
- 2. Kako da postupamo prema nepokornim i nezadovoljnim vernicima koji se uvek tuže na nešto? U isto vreme, šta da činimo sa onima koji izražavaju svoju zabrinutost zbog stvarnih problema?**
- 3. Priseti se bitne poruke koju je Pavle uputio Solunjanima u ove dve poslanice na takav način da se ona može primeniti na probleme s kojima se Crkva danas suočava.**

SAŽETAK: Dve poslanice apostola Pavla Solunjanima pružaju nam opsežne pouke o tome kako da se ponašamo kao Crkva koja živi u teškim okolnostima. Koliko god da se okolnosti o kojima on govori razlikuju od naših, načela za koja se on zalaže su trajna i večna, jer su nadahnuta Duhom samoga Boga.

JUL

OBEĆANJE IZRAILJU

Prvo evendeosko obećanje

1. N Isija 45,22	Obećano spasenje
2. P 1. Mojsijeva 4,3-5	Kajin i Avelj
3. U 1. Mojsijeva 4,6.7	Kajinov greh
4. S Jevrejima 11,6	Savršenija žrtva
5. Č 1. Korinćanima 15,22	Prvo evendeosko obećanje
6. P 1. Mojsijeva 5,22	Enoh
7. S Juda 14	Enoh i duh proroštva

Gospod je na ovom mestu

8. N 1. Mojsijeva 5,24	Božji narod kao Enoh
9. P Isaija 45,25	Obećanje Izrailju
10. U 1. Mojsijeva 22,2	Avraamova vera - Prvi deo
11. S 1. Mojsijeva 22,8	Avraamova vera - Drugi deo
12. Č 1. Mojsijeva 28,17	Nebeske lestve
13. P 1. Mojsijeva 28,16	Gospod je na ovom mestu
14. S 1. Mojsijeva 50,21	Primer opraštanja

Bog će vas sigurno pohoditi

15. N 1. Mojsijeva 50,20	Josif - Simbol Isusa Hrista
16. P 2. Mojsijeva 2,23	Četrdeset godina učenja
17. U 2. Mojsijeva 2,21	Iskustvo odučavanja
18. S 2. Mojsijeva 3,10	Pozivanje Mojsija
19. Č 2. Mojsijeva 5,5	Dvostruko robovanje
20. P 1. Mojsijeva 50,24	Bog će vas sigurno pohoditi
21. S 2. Mojsijeva 7,2	Božja nadmoćna sila

Pomor, čirevi i led

22. N Jovan 9,3	Iscljenje slepog čoveka
23. P 2. Mojsijeva 8,16	Vaši i bube
24. U 2. Mojsijeva 9,3	Pomor, čirevi i led
25. S 2. Mojsijeva 9,27	Lažno priznanje i obećanje
26. Č 2. Mojsijeva 10,12	Skakavci
27. P 2. Mojsijeva 10,21	Tama nad zemljom
28. S 2. Mojsijeva 11,5	Smrt prvenaca

Glas pravog pastira

29. N 2. Mojsijeva 12,7	Praznovanje pashe
30. P 2. Mojsijeva 12,24	Hristos - pashalno Jagnje
31. U Isaija 58,12	»Koji sazida razvaline...«

AVGUST

Bog je ispunio svoja obećanja

Radosne vesti

1. S Galatima 4,4	Bog je ispunio svoja obećanja
2. Č Filibljanima 2,6	Onaj koji je jednak Bogu
3. P Matej 1,21	Spasitelj je došao
4. S Luka 2,8-10	Radosne vesti

Primer ljubavi

5. N Isaija 42,2.3	Tamo gde se čuo njegov glas
6. P Jovan 1,10	Hristos kao dete
7. U Luka 2,49	Očev posao
8. S Luka 8,21	Primer ljubavi
9. Č Luka 2,52	Isus u mladosti
10. P Luka 2,40	Uzor mladima
11. S Luka 2,40	Živeti sa istinom

Rečima i primerom

12. N Luka 2,47	Pismo je bilo Isusov vodič
13. P Jovan 1,46	Isus je bio iz Nazareta
14. U Marko 12,37	Rečima i primerom
15. S Jevrejima 4,15	Pobediti kao što je Hristos pobedio
16. Č Matej 4,10	Hristos je put u pobeđu
17. P Jovan 1,11	Odbačen
18. S Jovan 14,9	Da otkrije Oca

Voda života

19. N Jovan 5,38	Zaslepljeni predrasudama
20. P Jovan 5,6	Deluj kada se pruži prilika
21. U Jovan 5,15	Obilje čvrstih dokaza
22. S Jovan 9,3	Izlečen slepi čovek
23. Č Jovan 4,7	Voda života
24. P Jovan 4,15	Ugasite žeđ duše
25. S Matej 14,16	Nahranjeno pet hiljada ljudi

Hristovi saradnici

26. N 1. Korinćanima 3,6.7	Primili da bismo dali
27. P 2. Timotiju 4,8	Radost druženja s Hristom na Nebu
28. U Jovan 14,12	Hristovi saradnici
29. S Marko 14,32	Getsimanija
30. Č Matej 26,60.61	Golgota
31. P Jovan 17,4	Dobro obavljen posao

SEPTEMBAR

JACANJE POVERENJA

Predstavnici ljudi

1. S Rimljanima 6,4

Predstavnici ljudi

Odgovor na božanski poziv

2. N Matej 2,1.2
3. P Jovan 3,3
4. U Jovan 3,7
5. S 1. O carevima 19,19
6. Č 1. O carevima 19,21
7. P Filibljanima 3,14
8. S 1. Timotiju 4,12

Mudraci
Nikodim
Potpuno predanje
Pozivanje Jelisija
Odgovor na božanski poziv
Nikad se ne osvrći
Timotiju

Pobednik nad iskušenjima

9. N 1. Mojsijeva 39,2
10. P 1. Mojsijeva 39,9
11. U 1. Mojsijeva 41,15
12. S Sudije 6,6
13. Č Sudije 6,17
14. P Sudije 6,25
15. S Sudije 6,40

Josif, Božji nepokolebljivi svjedok
Pobednik nad iskušenjima
Tumačenje snova
Pozivanje Gedeona
Jačanje poverenja
Pravda pobeđuje
Potreba za većim poverenjem

Gospod će se postarati

16. N Sudije 7,2
17. P Sudije 7,10.11
18. U Sudije 7,18
19. S Sudije 7,7
20. Č Luka 5,5
21. P 1. Samuilova 17,10
22. S 1. Samuilova 17,45

Spremnost izabranih
Osluškivanje
Božja sveobuhvatna ljubav
Gospodnja pobjeda
Gospod će se postarati
Jednostavna vera
Delovati po veri

Primer poverenja i molitve

23. N 1. Samuilova 17,47
24. P Danilo 6,4
25. U Danilo 6,16
26. S Luka 9,56
27. Č Jovan 13,21
28. P Marko 14,6
29. S Marko 14,31

Jednostavna vera nagrađena
Danilovo posvećenje Bogu
Primer poverenja i molitve
Preobraženje
Razlika između Jude i Jovana
Marijina žrtva
Učiti iz Petrovog iskustva

Petrov povratak

30. N Jovan 21,15

Petrov povratak

ČITANJE BIBLIJE REDOM

Jul		Avgust		Septembar	
1. Psalam	115-117	1. Isaija	1-3	1. Jeremija	36-39
2. "	118	2. "	4-6	2. "	40-42
3. "	119, 1-88	3. "	7-9	3. "	43-45
4. "	119, 89-176	4. "	10-13	4. "	46-49
5. "	120-121	5. "	14-17	5. "	50-52
6. "	122-124	6. "	18-20	6. Plač	1-3
7. "	125-127	7. "	21-23	7. "	4-6
8. "	128-130	8. "	24-26	8. Jezekilj	1-4
9. "	131-133	9. "	27-29	9. "	5-7
10. "	134-136	10. "	30-32	10. "	8-10
11. "	137-139	11. "	33-36	11. "	11-12
12. "	140-142	12. "	37-40	12. "	13-15
13. "	143-147	13. "	41-43	13. "	16-18
14. "	148-150	14. "	44-46	14. "	19-21
15. Priče	1-3	15. "	47-49	15. "	22-26
16. "	4-6	16. "	50-52	16. "	27-29
17. "	7-9	17. "	53-55	17. "	30-32
18. "	10-12	18. "	56-59	18. "	33-35
19. "	13-15	19. "	60-62	19. "	36-38
20. "	16-19	20. "	63-66	20. "	39-41
21. "	20-22	21. Jeremija	1-3	21. "	42-44
22. "	23-25	22. "	4-6	22. "	45-48
23. "	26-28	23. "	7-8	23. Danilo	1-4
24. "	29-31	24. "	9-11	24. "	5-8
25. Propovednik	1-3	25. "	12-16	25. "	9-12
26. "	4-6	26. "	17-20	26. Osija	1-3
27. "	7-9	27. "	21-23	27. "	4-6
28. "	10-12	28. "	24-26	28. "	7-9
29. Pesma nad pesmama	1-3	29. "	27-29	29. "	10-14
30. "	4-6	30. "	30-32	30. Joilo	1-3
31. "	7-8	31. "	33-35		

VEČERNJE BOGOSLUŽENJE U PORODICI

Juli	Av gust	Septembar
1. Psalam 78,43-56.	1. Psalam 103.	1. Psalam 121.
2. Psalam 78,57-72.	2. Psalam 104,1-18.	2. Psalam 122.
3. Psalam 79.	3. Psalam 104,19-35.	3. Psalam 123.
4. Psalam 80.	4. Psalam 105,1-15.	4. Psalam 124.
5. Psalam 81.	5. Psalam 105,16-31.	5. Psalam 125.
6. Psalam 82.	6. Psalam 105,32-45.	6. Psalam 126.
7. Psalam 83.	7. Psalam 106,1-16.	7. Psalam 127.
8. Psalam 84.	8. Psalam 106,17-32.	8. Psalam 128.
9. Psalam 85.	9. Psalam 106,33-48.	9. Psalam 129.
10. Psalam 86.	10. Psalam 107,1-21,	10. Psalam 130.
11. Psalam 87.	11. Psalam 107,22-43.	11. Psalam 131.
12. Psalam 88	12. Psalam 108.	12. Psalam 132.
13. Psalam 89,1-13.	13. Psalam 109,1-16.	13. Psalam 133.
14. Psalam 89,14-26.	14. Psalam 109,17-31.	14. Psalam 134.
15. Psalam 89,27-39.	15. Psalam 110.	15. Psalam 135.
16. Psalam 89,40-52.	16. Psalam 111.	16. Psalam 136,1-13.
17. Psalam 90.	17. Psalam 112.	17. Psalam 136,15-26.
18. Psalam 91.	18. Psalam 113.	18. Psalam 137.
19. Psalam 92.	19. Psalam 114.	19. Psalam 138.
20. Psalam 93.	20. Psalam 115.	20. Psalam 139.
21. Psalam 94.	21. Psalam 116.	21. Psalam 140.
22. Psalam 95.	22. Psalam 117.	22. Psalam 141.
23. Psalam 96.	23. Psalam 118,1-14.	23. Psalam 142.
24. Psalam 97.	24. Psalam 118,15-29.	24. Psalam 143.
25. Psalam 98.	25. Psalam 119,1-34.	25. Psalam 144.
26. Psalam 99.	26. Psalam 119,35-63.	26. Psalam 145.
27. Psalam 100.	27. Psalam 119,64-90.	27. Psalam 146.
28. Psalam 101.	28. Psalam 119,91-117.	28. Psalam 147.
29. Psalam 102,1-10.	29. Psalam 119,118-143.	29. Psalam 148.
30. Psalam 102,11-20.	30. Psalam 119,144-176.	30. Psalam 149.
31. Psalam 102, 21-28.	31. Psalam 120.	

Predlažemo vernicima da ove tekstove čitaju u toku večernjeg bogoslužjenja u svojoj porodici.

POČETAK SUBOTE U JULU 2012. GODINE

MESTO	DATUM			
	6.	13.	20.	27.
Radoviš, Strumica, Đevdelija	20,10	20,06	20,00	19,53
Kavadarci	20,12	20,08	20,02	19,55
Veles, Prilep, Bitola	20,14	20,10	20,04	19,57
Pirot , Vranje, Kumanovo, Skoplje	20,16	20,12	20,06	19,59
Knjaževac, Niš , Leskovac, Tetovo, Debar	20,18	20,14	20,08	20,01
Kladovo, Negotin , Zaječar, Priština, Prizren	20,20	20,16	20,10	20,03
Bor, Paraćin, Kruševac , Kosovska Mitrovica, Đakovica	20,22	20,18	20,12	20,05
Jagodina , Novi Pazar, Peć	20,24	20,20	20,14	20,07
Požarevac, Smederevska Palanka, Kragujevac , Čačak, Kraljevo, Berane, Kolašin, Podgorica , Ulcinj	20,26	20,22	20,16	20,09
Arandelovac, Užice, Bar	20,28	20,24	20,18	20,11
Vršac, Alibunar, Kovin, Smederevo, Pančevo, Beograd , Valjevo, Pljevlja, Zelenika	20,30	20,26	20,20	20,13
Kikinda, Srpska Crnja, Zrenjanin , Ruma, Šabac, Foča, Bileća, Trebinje, Dubrovnik	20,32	20,28	20,22	20,15
Senta, Bečež, Novi Sad , Sremska Mitrovica, Bogatić, Bijeljina, Loznica, Sarajevo , Mljet	20,34	20,30	20,24	20,17
Bačka Topola, Kula, Vrbas, Bačka Palanka, Šid , Tuzla, Mostar, Metković, Pelješac	20,36	20,32	20,26	20,19
Subotica , Sombor, Dalj, Vukovar, Vinkovci, Dobož, Zenica, Hvar, Korčula	20,38	20,34	20,28	20,21
Beli Manastir , Osijek , Slavonski Brod, Derventa, Jajce, Livno, Brač, Vis	20,40	20,36	20,30	20,23
Slavonska Požega, Banja Luka , Split	20,42	20,38	20,32	20,25
Podravska Slatina, Daruvar, Nova Gradiška, Bosanska Gradiška, Prijedor , Drvar, Knin, Šibenik	20,44	20,40	20,34	20,27
Virovitica, Biograd	20,46	20,42	20,36	20,29
Koprivnica, Bjelovar, Sisak, Bihać, Gospić, Zadar , Dugi Otok	20,48	20,44	20,38	20,31
Čakovec, Varaždin, Zagreb , Slunj, Pag	20,50	20,46	20,40	20,33
Murska Sobota, Ormož, Ptuj , Krapina, Karlovac, Rab	20,52	20,48	20,42	20,35
Maribor , Rogaška Slatina, Celje, Zidani Most, Crikvenica, Krk, Cres, Lošinj	20,54	20,50	20,44	20,37
Dravograd, Slovenj Gradec, Mežica, Ljubljana , Rijeka, Pula	20,56	20,52	20,46	20,39
Kranj, Postojna, Koper, Rovinj	20,58	20,54	20,48	20,41
Jesenice , Kranjska Gora, Gorica	21,00	20,56	20,50	20,43

Podaci iz ove tabele izvedeni su po letnjem računanju vremena.

POČETAK SUBOTE U AVGUSTU 2012. GODINE

MESTO	DATUM				
	3.	10.	17.	24.	31.
Strumica	19,45	19,36	19,24	19,13	19,01
Radoviš, Đevdelija	19,47	19,38	19,26	19,15	19,03
Pirot , Kavadarci	19,49	19,40	19,28	19,17	19,05
Vranje, Kumanovo, Veles, Prilep, Bitola	19,51	19,42	19,30	19,19	19,07
Kladovo, Negotin, Zaječar, Knjaževac, Niš , Leskovac, Skoplje , Tetovo, Ohrid	19,53	19,44	19,32	19,21	19,09
Bor, Paraćin, Kruševac , Priština, Prizren, Debar	19,55	19,46	19,34	19,23	19,11
Jagodina , Kosovska Mitrovica, Đakovica	19,57	19,48	19,36	19,25	19,13
Vršac, Kovin, Požarevac, Smederevo, Smederevska Palanka, Kragujevac, Kraljevo, Novi Pazar, Peć	19,59	19,50	19,38	19,27	19,15
Alibunar, Pančevo, Beograd , Arandelovac, Čačak, Berane, Kolašin, Podgorica , Ulcinj	20,01	19,52	19,40	19,29	19,17
Kikinda, Srpska Crnja, Zrenjanin , Valjevo, Užice, Pljevlja, Bar	20,03	19,54	19,42	19,31	19,19
Senta, Bečež, Novi Sad , Ruma, Sremska Mitrovica, Bogatić, Šabac, Foča, Zelenika	20,05	19,56	19,44	19,33	19,21
Subotica , Bačka Topola, Kula, Vrbas, Bačka Palanka, Šid, Bijeljina, Loznica, Bileća, Trebinje, Dubrovnik	20,07	19,58	19,46	19,35	19,23
Sombor , Dalj, Vukovar, Vinkovci, Tuzla, Sarajevo , Mostar, Metković, Mljet	20,09	20,00	19,48	19,37	19,25
Beli Manastir , Osijek , Dobož, Zenica, Pelješac	20,11	20,02	19,50	19,39	19,27
Slavonska Požega, Slavonski Brod, Derventa , Jajce, Livno, Brač, Hvar, Korčula	20,13	20,04	19,52	19,41	19,29
Virovitica, Podravska Slatina, Daruvar, Nova Gradiška, Bosanska Gradiška, Banja Luka , Split, Vis	20,15	20,06	19,54	19,43	19,31
Bjelovar, Prijedor , Drvar, Knin, Šibenik	20,17	20,08	19,56	19,45	19,33
Koprivnica, Sisak, Bihać, Biograd	20,19	20,10	19,58	19,47	19,35
Murska Sobot, Ormož, Čakovec, Varaždin, Zagreb , Slunj, Gospić, Zadar, Dugi Otok	20,21	20,12	20,00	19,49	19,37
Maribor , Ptuj, Rogaška Slatina, Krapina, Karlovac, Rab, Pag	20,23	20,14	20,02	19,51	19,39
Slovenj Gradec, Celje , Zidani Most, Crikvenica, Krk, Cres, Lošinj	20,25	20,16	20,04	19,53	19,41
Dravograd, Mežica, Ljubljana , Postojna, Rijeka	20,27	20,18	20,06	19,55	19,43
Jesenice, Kranj, Koper, Rovinj, Pula	20,29	20,20	20,08	19,57	19,45
Kranjska Gora , Gorica	20,31	20,22	20,10	19,59	19,47

Podaci iz ove tabele izvedeni su po letnjem računanju vremena.

POČETAK SUBOTE U SEPTEMBRU 2012. GODINE

MESTO	DATUM			
	7.	14.	21.	28.
Strumica	18,53	18,40	18,27	18,14
Pirot , Radoviš, Đevdelija	18,55	18,42	18,29	18,16
Kladovo, Negotin , Zaječar, Knjaževac, Leskovac, Vranje, Kavadarci	18,57	18,44	18,31	18,18
Bor, Niš , Kumanovo, Skoplje, Veles, Prilep, Bitola	18,59	18,46	18,33	18,20
Vršac, Požarevac, Jagodina , Paraćin, Kruševac, Priština, Tetovo, Ohrid	19,01	18,48	18,35	18,22
Alibunar, Pančevo, Kovin, Smederevo, Smederevska Palanka, Arandelovac, Kragujevac , Kraljevo, Novi Pazar, Đakovica, Kosovska Mitrovica, Prizren, Debar	19,03	18,50	18,37	18,24
Kikinda, Srpska Crnja, Zrenjanin, Beograd , Čačak, Peć	19,05	18,52	18,39	18,26
Senta, Bečej, Novi Sad , Ruma, Šabac, Valjevo, Užice, Berane, Kolašin	19,07	18,54	18,41	18,28
Subotica , Bačka Topola, Kula, Vrbas, Bačka Palanka, Šid, Sremska Mitrovica, Bogatić, Bijeljina, Loznica, Pljevlja, Podgorica , Bar, Ulcinj	19,09	18,56	18,43	18,30
Sombor , Osijek, Dalj, Vukovar, Vinkovci, Tuzla, Foča, Zelenika	19,11	18,58	18,45	18,32
Beli Manastir , Sarajevo , Bileća, Trebinje, Dubrovnik	19,13	19,00	18,47	18,34
Podravska Slatina, Slavonska Požega, Slavonski Brod, Derventa , Doboj, Zenica, Mostar, Metković, Mljet	19,15	19,02	18,49	18,36
Virovitica, Daruvar, Nova Gradiška, Bosanska Gradiška, Banja Luka , Jajce, Pelješac	19,17	19,04	18,51	18,38
Koprivnica, Bjelovar, Prijedor , Livno, Brač, Hvar, Korčula	19,19	19,06	18,53	18,40
Murska Sobota, Ormož, Čakovec, Varaždin , Sisak, Drvar, Knin, Split, Vis	19,21	19,08	18,55	18,42
Maribor , Ptuj, Rogaška Slatina, Krapina, Zagreb , Slunj, Bihać, Šibenik, Biograd	19,23	19,10	18,57	18,44
Slovenj Gradec, Celje , Zidani Most, Karlovac, Gospić, Zadar, Dugi Otok	19,25	19,12	18,59	18,46
Dravograd, Mežica, Crikvenica, Krk, Rab, Pag	19,27	19,14	19,01	18,48
Jesenice, Kranj, Ljubljana , Postojna, Rijeka, Cres, Lošinj	19,29	19,16	19,03	18,50
Kranjska gora, Gorica, Koper, Rovinj, Pula	19,31	19,18	19,05	18,52

Podaci iz ove tabele izvedeni su po letnjem računanju vremena.